108

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR.

29 (95)

JOI, 17 IULIE 1969, ANUL III

Biblioteca municipală
Tîrgu-Mureș

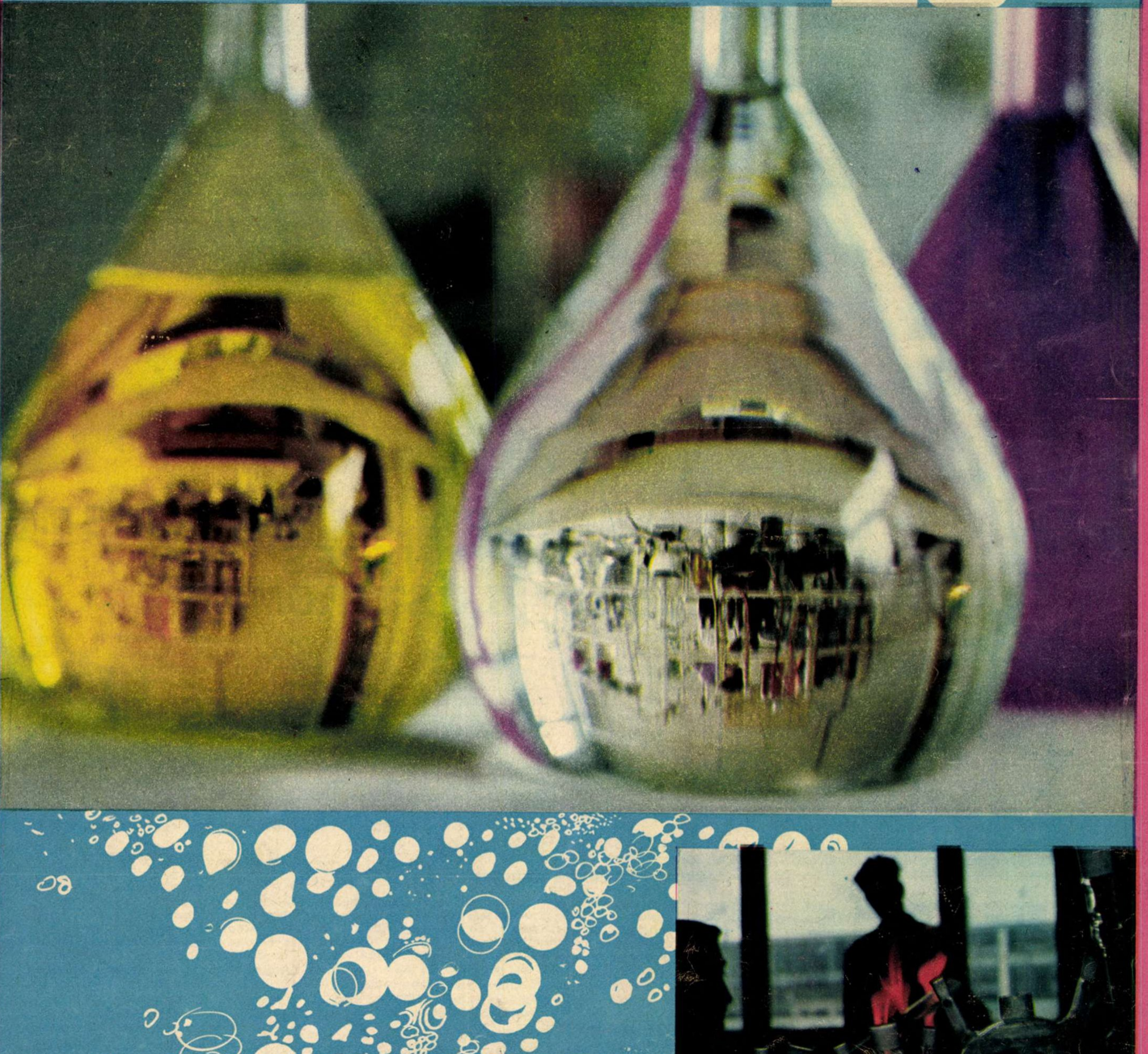

Fascinația CHIMIEI

pag. 6–7

O întîlnire de neuitat.

Asemeni tuturor copiilor din țara noastră, micii oșeni știu de cîtă dragoste și grijă părintească se bucură tînăra generație a patriei din partea conducerii de partid și de stat, din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu personal.

ȚARA ÎNTREAGĂ ÎNTÎMPINĂ CU ENTUZIASM CEL DE AL X-LEA CONGRES AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Pe măsură ce ne apropiem de ziua deschiderii celui de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, trăim o seamă de momente de o deosebită semnificație în viața patriei și a partidului. Să numim aici doar vizitele de lucru în mai multe județe făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu, întîlnirile secretarului general al C.C. al P.C.R. cu oameni ai muncii din toate domeniile de activitate, participarea sa, și a altor conducători de partid, la conferințele extraordinare ale organizațiilor județene ale P.C.R., consacrate dezbaterii documentelor pregătitoare ale celui de al X-lea Congres.

Pretutindeni vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost primită de către toți oamenii muncii — români, maghiari și de alte naționalități — cu mare bucurie, cuvîntările secretarului general al C.C. al P.C.R. fiind ascultate cu deosebită atenție, subliniate necontenit de ovații și aplauze de aprobare dată politicii interne și externe a partidului nostru.

Într-o atmosferă de înflăcărare, conferințele județene și-au însușit propunerea Conferinței organizației municipale București, împuternicind delegații aleși pentru Congres să susțină realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția de secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român. Entuziastele luări de cuvînt ale vorbitorilor, care au cerut delegaților să aducă la îndeplinire acest mandat, înaltele aprecieri, de profundă stimă și prețuire la adresa activității atît de bogate și neobosite desfășurată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, aplauzele îndelungi, uralele cu care au fost salutate hotărîrile luate în acest sens de conferințele județene de partid, constituie o ilustrare grăitoare a dragostei fierbinți pe care comuniștii, întregul popor, o nutresc pentru secretarul general al C.C. al P.C.R., a convingerii lor nezdruncinate că prezența sa în fruntea partidului chezășuiește împlinirea cu cinste a marilor exigențe ce revin pe linie de partid și de stat acestei înalte funcții, asigură fermitatea cu care politica partidului va sluji și în viitor interesele fundamentale ale poporului român, cauza socialismului și păcii în lume.

Cronica

ILUSTRATĂ DIN 1975

PORTATIVELE LUMINII

Iată ce mi-a povestit un operator cinematografic: «Am început lucrul la un film inspirat din istoria patriei, un film a cărui acțiune se desfășoară în urmă cu două secole. Multe dintre scenele sale se petrec în locuri pitorești, în obiectivul aparatului meu trebuind să cuprind largi spații naturale, devenite cadrul unor bătălii. Firește, am descoperit nenumărate asemenea locuri, dar de fiecare dată m-am ciocnit de o piedică ce mi-a dat mult de furcă: pretutindeni întîlneam stîlpii de înaltă tensiune. Evident, ei nu puteau să apară în filmul nostru, nu puteau fi văzuți într-o povestire dintr-o epocă în care energia electrică încă nu era cunoscută. Pînă la urmă am izbutit să-i evităm, dar mă gîndesc ce se va întîmpla peste cîțiva ani, cît de greu va fi pentru operatorul unui film inspirat din alte vremi, să găsească la noi un spațiu mai întins fără să întîlnească siluetele argintii ale stîlpilor transportori de electricitate...»

Nimic mai adevărat! Dacă azi, la noi, se produce în aproape două săptămîni întreaga energie electrică a României anului 1938, la sfîrșitul viitorului cincinal — așa cum prevede proiectul de Directive ale celui de la X-lea Congres al partidului — aceeași energie va fi realizată în mai puțin de o săptămînă. O impetuoasă dezvoltare va lua programul de amenajări hidroenergetice. Paralel cu terminarea marii hidrocentrale de la Porțile de Fier, prevăzută să intre în funcțiune în anul 1971, au și început sau vor începe curînd construcțiile unor noi hidrocentrale pe rîurile Lotru, Argeș, Someș, Olt, Sebeș. Anul 1975 va consacra România socialistă printre țările cu o puternică rețea producătoare de energie electrică, aceasta atingînd impresionantele cifre de 55—57 de miliarde de kilowați/oră. Și sistemul hidroenergetic național se va dezvolta în continuare. Între anii 1975—1980, apele Dunării vor pune în mișcare turbinele altor hidrocentrale, va fi folosit potențialul Siretului, al Rîului Mare si a altor cursuri de apă.

Așadar, alegînd o ilustrată din '75, indiferent ce loc pitoresc din țara noastră va înfățișa ea, în imagine vor intra silueta zveltă a stîlpului de înaltă tensiune și portativul firelor transportînd forță și lumină, simboluri ale puterii și civilizației României socialiste.

OCTAV PANCU-IAȘI

LA TEMPERATURA OȚELULUI

de TRAIAN FILIP

L-am găsit instalat la biroul său, ca în fața unui pupitru de comandă, cu o complicată aparatură de bord. Claviaturi de butoane, instalații de radio și de interfonie îl legau de întregul complex din preajmă. Vocile vin din spațiu, prin zidurile ca de fortăreață, se întîlnesc aici, se orchestrează. Aduc om lîngă om și utilaj lîngă utilaj. El mă privește cu ochi ageri, avizi. Îmi deschide în față hărțile combinatului și-mi prezintă mii de corpuri în mișcare. Îmi vorbește despre programarea lor, despre orientarea lor, despre iscusința de a le cunoaște și măsura, și forța, și viteza. Din postul său de comandă, el pune în mișcare locomotive, trailere cu sute de roți, autocamioane, care transportă sute și sute de piese. Desigur, el nu este singur în munca de conducere, dar multe din actele acestei mărețe reprezentații depind numai de dînsul, de mintea lui, de forța lui, de concepțiile lui. Și șantierul, ca o fanfară puternică, așteaptă ca diapazonul directorului tehnic să producă în fiecare dimineață sunetul-etalon al preciziei și al hărniciei. Dar cine este el?

DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA

Cu cinci ani în urmă a venit de la Hunedoara. Și-a spus numele: **Ștefan Șerban.** Un tînăr inginer, comunist, care obținuse rezultate bune și a fost trimis la Galați. A cerut încuviințarea să privească șantierul. A văzut atunci macarale de o sută de tone. Nu credea că asemenea macarale ar putea să existe pe șantierele noastre. (Acum există macarale și mai puternice, de o sută patruzeci de tone). Utilajele, proiectele, fluviul, oamenii l-au cucerit. A rămas aici. A reorganizat sectorul de mecanizare pe baze noi, trecînd un examen extrem de dificil. În scurt timp a fost numit director tehnic, aici, între Cătușa și Mălina, pe plaiul cetății daco-romane de la Barboși, pe cel mai mare șantier din țară. Vocația

(Continuare în pag. 4)

Poeți contemporani

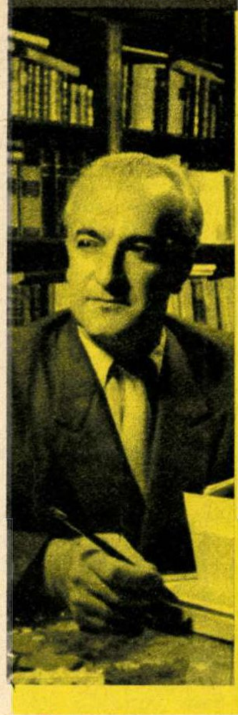

Stemă cu brazi

de RADU BOUREANU

Nevolnică mi-e pana ca vultului gheara
Zgîrcită, cînd săgeata în slavă l-a atins,
Și vie mi-e cerneala cînd dau ca să cînt țara
Cu aspre culmi de piatră și cernoziom întins.

Bătăile de sînge în inimă prea rare,
Ferestre prăfuite-mi simt ochii, și apoși,
Mi-ajung pînă la inimă glasuri legendare
Și fulgere din paloșe drepte de strămoși.

O, vino tu burete al nopții înstelate
Ștergînd ferestre oarbe, luceferii să-i lași,
Prin pîlpîirea nopții-n stelare nestemate
Să văd mai clară vremea cu mari înaintași.

Deprins să știu trecutul în dreapta lui lumină,
Deprind și dreapta cale cu treptele de azi
Ce duc la dăruita mea țară, la grădina
Ce-a înflorit orașe sub stemele cu brazi.

Cu ocazia unei călătorii în U.R.S.S., un redactor al revistei «Cutezătorii» s-a adresat campionului mondial de șah BORIS SPASKI cu rugămintea de a scrie cîteva rînduri cititorilor revistei noastre. Iată ce vă transmite marele maestru al șahului:

DRAGI COPII ROMÂNI

Șahul este unul dintre cele mai cunoscute jocuri. Sînt milioane de tineri șahiști pe planeta noastră.

De curînd, în Uniunea Sovietică, a luat sfîrșit finala campionatului unional organizat de clubul «Tura albă» la care au participat 50 000 de unități de pionieri.

Prin paginile revistei «Cutezătorii» vă adresez, dragi copii români, un călduros salut și urarea de noi și mari succese în acest străvechi și minunat sport al creierului, care este șahul!

3DH 200

RECORD ROMÂNESC DE FORAJ ÎN AMERICA DE SUD?

DA!

SPUN

Cutezătorii

În Patagonia, în regiunea golfului San Jorge, se află orașul Comodoro Rivadavia. Aici, nu de mult, sonda românească 3 DH-200 a obținut o mare victorie: a străpuns roca pînă la 5 160 m adîncime! **Cu acest prilej, Stelian Teodorescu, inginer-șef la Uzinele «1 Mai» din Ploiești, a primit felicitări din partea colegilor lui argentinieni, care i-au spus că performanța obținută de instalația noastră de foraj reprezintă un nou record la acest gen de forări în America de Sud.**

START
în
„EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII“

(Citiți amănunte în pag. 4-5)

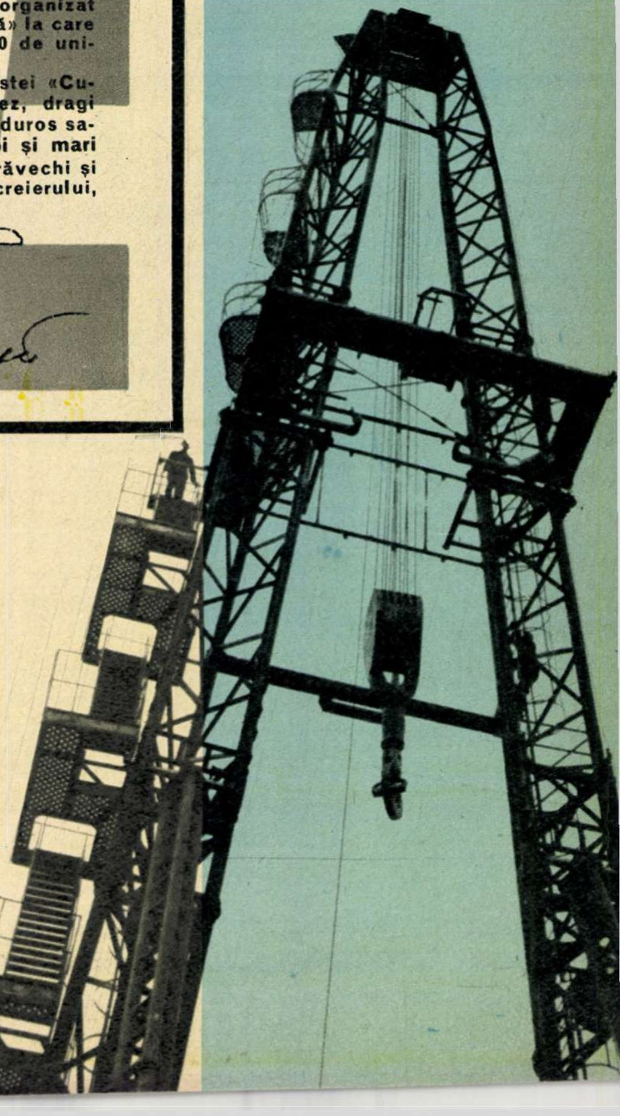

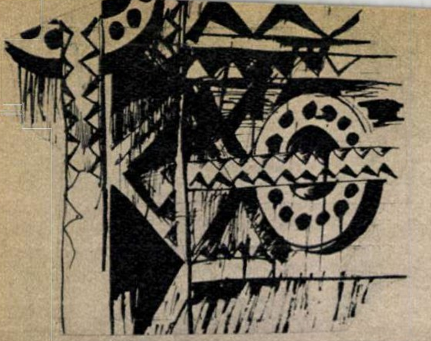

Căutătorii de COMORI din BRĂDEȘTI

... Vera mai aruncă o ultimă privire, voind să vadă dacă totul este în ordine. Da, toate sînt la locul lor: și cusăturile, și vasele, și ulcelele de lut măiestrit smălțuite, și lingurile încrustate, și culegerea lor de folclor pe care au intitulat-o «Înșiră-te mărgărite»... Nici florile nu lipsesc. Așa că invitații pot să vină.

Glasurile vesele ale celor postați la intrare vestesc că oaspeții au sosit. Sînt cîțiva dintre cei mai vîrstnici oameni din sat: Elena Goșa, Floarea Untaru, Ștefan Ivănel, Ecaterina Zidaru, toți îmbrăcați cu cele mai frumoase costume naționale specifice locului. Pionierii îi conduc în sala în care și-au instalat micul lor muzeu etnografic. Și, după ce bătrînii se minunează de tot ceea ce văd, iau loc pe scaune. Apoi, din vorbă în vorbă, iată-l în plină legendă:

— ...Și uite-așa, haiducul Măruntelu, care a trăit chiar pe aici, prin Dolj, i-a purtat pe jandarmi pe drumuri pînă la noi în Brădești. Și aici pierdută i-a fost urma...

— Dar despre haiducul Ghiță Cătănuță ne povestiți? au rugat-o copiii pe tușa Leana.

— Ascultați «Soarele și luna» E o baladă despre el.

Micii etnografi și folcloriști sînt numai ochi și urechi. Creionul lui Ionel aleargă pe filele albe. El adaugă noi cîntece bătrînești, doine și balade, strigături și ghicitori voluminoasei culegeri de folclor a pionierilor și elevilor din Brădești.

E. MĂNESCU

Cîțiva dintre căutătorii de comori de la Școala generală din Brădești. ▼

Vacanță BRAȘOVEANĂ

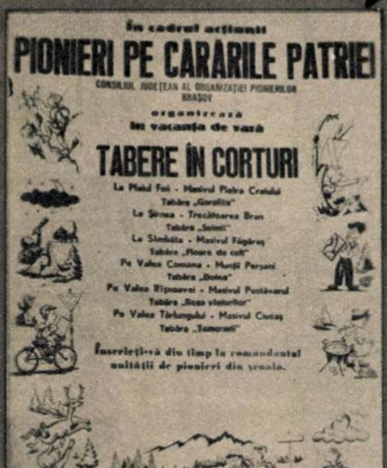

În cadrul acțiunii

PIONIERI PE CĂRĂRILE PATRIEI

CONSILIUL JUDEȚEAN AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR BRAȘOV

organizează

în vacanța de vară

TABERE ÎN CORTURI

La Plaiul Foii - Masivul Piatra Craiului

Tabăra „Garofița"

La Șirnea - Trecătoarea Bran

Tabăra „Șoimii"

La Sîmbăta - Masivul Făgăraș

Tabăra „Floare de colț"

Pe Valea Comana - Munții Perșani

Tabăra „Doina"

Pe Valea Rîșnoavei - Masivul Postăvarul

Tabăra „Roza vînturilor"

Pe Valea Tărlungului - Masivul Ciucaș

Tabăra „Temerarii"

Înscrieți-vă din timp la comandantul unității de pionieri din școală.

După cum reiese și din afișul alăturat, pionierii și elevii din municipiul și județul Brașov au nenumărate posibilități de a-și petrece vacanța. Le amintim pe cele mai interesante: taberele turistice de la Mălăiești (în Bucegi), la Maliuc, (în Delta Dunării), la Paliul Foii, Șirnea, Sîmbăta (Masivul Făgăraș), Valea Comana, Munții Perșani, Valea Rîșnoavei, masivul Postăvarul, Valea Tărlungului, masivul Ciucaș; Turul României — excursie a echipajelor reprezentative ale municipiului Brașov la concursurile «La șase pași de o excursie» și Expediție în Făgăraș; concursul cicloturistic «Floarea prieteniei» pe traseul București-Sofia.

Primele echipaje

ȘI IATĂ-NE, ÎN SFÎRȘIT, TRECUȚI DIN FAZA DISCUȚIILOR ȘI PREGĂTIRILOR, ÎN DOMENIUL FAPTELOR. PRIMELE ECHIPAJE PARTICIPANTE LA «EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII» AU PORNIT DE-A LUNGUL ITINERARIILOR DINAINTE STABILITE, PENTRU A CERCETA, DIN DIVERSE PUNCTE DE VEDERE, ZONE GEOGRAFICE DINTRE CELE MAI INTERESANTE.

«VULTURII RETEZATULUI»

...și-au luat zborul din Botoșani, locul lor de baștină, și s-au oprit tocmai la Uricani. De aici, luîndu-și pentru 14 zile la revedere de la tren și autobuz, de la paturi și mîncarea gătită de mămica, și punîndu-și toată nădejdea în picioarele lor, în corturi și-n proviziile din rucsacuri, cei 18 pionieri de la Școala generală nr. 1 din localitate *au atacat Munții Retezatului, cărora vor să le smulgă măcar o parte din tainele lor, călătorind, cu scurte popasuri destinate cercetărilor de tot felul, de-a lungul unui itinerar pentru care i-ar invidia orice turist: Cabana Cîmpul lui Neag. Gura Butei, Vîrful Cutlura, Stîna de Rîu, Lacul Galeșul etc.*

Și, tot din Botoșani, la o zi după «Vulturi», a luat startul cel de-al doilea echipaj format din 20 de pionieri și elevi de la Școala generală nr. 5, *care au pornit spre munții Călimani pentru a studia «cît mai amănunțit posibil» — după cum ne-au comunicat ei — o zonă deosebit de interesantă: Vatra Dornei, Neagra Șarului, Panaci, Runc, mina de la Călimani, Vîrful Pietrosul, Obcina Bucovinei, Mestecăniș, Rarău etc., de-a lungul căruia vor strînge plante, insecte, minerale, vor culege folclor, vor cunoaște obiceiuri ale oamenilor.*

TULCENII ÎN MARAMUREȘ ȘI ÎN NORDUL MOLDOVEI

Ca toate celelalte echipaje din județele sudice ale țării, tulcenii nu au «la ei acasă» cei 500 m altitudine prevăzuți de regulament. Dar faptul acesta nu i-a făcut să stea cîtuși de puțin pe gînduri. Dimpotrivă, chiar, s-au hotărît mult mai repede decît alții. Trei echipaje ale pionierilor din acest județ dobrogean vor lua parte la expediție, dintre care unul, cel al pionierilor de la Liceul nr. 2 din Tulcea, *se află pe unele dintre cele mai nordice drumuri și cărări ale țării, în Maramureș și nordul Moldovei (Baia Sprie. Munții Gutîi, Borșa, Cîrlibaba, Iacobeni, Vatra Dornei, Munții Rarăului. Pietrele Doamnei, Gura Humorului, Voroneț, Putna etc.) cu scopul mărturisit de a aduna un bogat material geologic, botanic, istoric și folcloric.*

LA IZVOARELE BISTRIȚEI

Cîți dintre voi nu doresc să poată spune: «Știți, am văzut locul din care izvorăște cutare rîu!» Peste cîteva zile, adică după ce se vor întoarce din expediția în care au pornit, cei 10 membri ai echipajului pionierilor de la Liceul nr. 2 din Bistrița-Năsăud *vor avea această posibilitate. Pentru că, printre alte locuri și localități vizitate și cercetate mai ales din punct de vedere geografic,*

EXPEDIȚIILE
CUTEZĂTORII

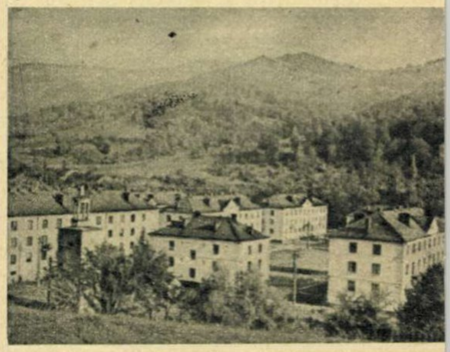

La închiderea ediției am primit din partea echipajului «Vulturii Retezatului»

LA TEMPERATURA OȚELULUI

(urmare din pag. 3)

sa de constructor furnalist s-a realizat în deplinătate. El a pus excavatoarele să sape și excavatoarele au săpat pînă la treisprezece mii de metri cubi de pămînt pe zi; a pus betonierele să lucreze și a turnat pînă la trei mii de metri cubi de betoane; a avut de înfruntat labirinturile unor temelii adînci; a trebuit să croiască drumuri pentru mașini pe un platou de peste o mie de hectare. Dar nu s-a speriat. Și, cutezînd, a izbutit.

Ies împreună cu inginerul Ștefan Șerban din pavilionul administrativ și pornim pe șantier. Mașinile aleargă de la un pilon la altul. Vor fi peste o sută de mii de piloni înfipți în acest sol. Mașinile aduc betoane, cară pămînt, transportă utilaje. Sînt atît de numeroase problemele pe care trebuie să le rezolve un constructor, încît acum ele au trecut pe un calculator electronic. Urcăm împreună în turnul de fum care atinge o sută douăzeci de metri înălțime. Combinatul ni se înfățișează de parcă ar fi văzut din avion. Ne ducem pe malul Dunării, în locul viitorului port al combinatului. Aici, unde acum mai foșnesc sălciile, va ancora flota oțelului, se vor descărca de minereuri cargourile puternice construite mai la vale, pe șantierul naval. Ne îndreptăm pe malul bălții Cătușa, care va deveni unul din bazinele de alimentare ale combinatului și urcăm la cel de-al doilea furnal. Mi-l laudă. Primul furnal lucrează de un an de zile, al doilea își va aprinde flacăra în cinstea marei aniversari din vara aceasta, al treilea își va aprinde focul lîngă celelalte două, așa cum noile laminoare se alătură halei laminorului de tablă groasă. Ștefan Șerban trădează o mare forță interioară si o întreagă gamă de sentimente de mîndrie față de opera înfăptuită aici de treizeci de mii de oameni. El conduce o parte din această armată de oameni, înarmați cu mii de mașini, agregate, locomotive și vagoane care pătrund pe diferite căi în incinta san-

pe traseu

botanic și zoologic (Valea Bistriței Aurii, Pasul Prislop, Izvorul Ursului, vîrfurile Gargălău, Cepii, Tomnatic și Ineu, Șeaua Tarnița Bîrsanului ș.a.) ei vor ajunge și se vor opri o zi și la izvoarele rîului Bistrița.

DOUĂ ECHIPAJE PE ACELAȘI ITINERAR

Două echipaje ale Casei pionierilor din Iași au pornit împreună pe același itinerar, în zona turistică a Ceahlăului: Bicaz, Durău, Piciorul Odăii, 7 Noiembrie, Dochia, Toaca, Izvorul Muntelui. Dar, în timp ce unul dintre ele va studia zona respectivă din punct de vedere geografic, geologic, istoric și naturalistic, cel de-al doilea se va ocupa de arheologie, etnografie și folclor.

După cum se vede, ieșenii sînt hotărîți să epuizeze cercetarea acestui itinerar din toate punctele de vedere posibile și prevăzute de regulament. E o idee mai originală despre care abia după terminarea expediției se va putea spune cît a fost de bună.

*

Așadar, primul pas — totdeauna cel mai greu — a fost făcut. La data cînd trimitem la tipar aceste rînduri, primele echipaje participante la «Expedițiile Cutezătorii» se află de-a lungul itinerariilor alese, altele fiind gata de start. Așa cum s-a stabilit din vreme, membrii lor ne vor transmite știri de pe trasee despre felul în care decurg expedițiile. În numerele viitoare ale revistei veți putea afla alte noutăți.

C. DIACONU

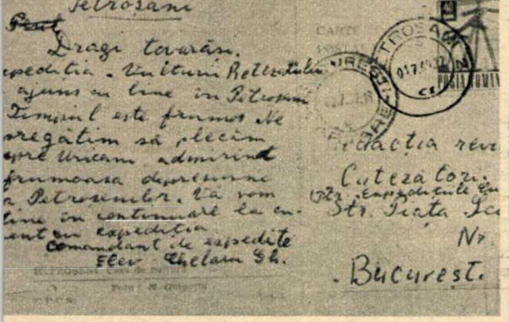

1-VII-1969

Petroșani

Dragi tovarăși,

xpediția. Un ultim Retezatului

ajuns cu bine în Petroșani

Timpul este frumos. Ne

regătim să plecăm

pre Uricani admirînd

frumoasa depresiune

a Petroșanilor. Vă vom

ine în continuare la cu-

ent cu expediția

Comandant de expediție

Elev Chelaru Gh.

Redacția rev

Cutezători

Str. Piața Sc

Nr.

București.

această vedere din Uricani și un scurt mesaj.

---

tierului, pe cei o sută de kilometri de linie ferată, pe sutele de kilometri de drumuri. Dar, din vreme în vreme, pașii lui se abat la furnale, la slebing, la oțelăria intrată în funcțiune anul trecut. Ne-am oprit la blocul convertizoarelor. Lingotierele — ca niște imense baterii de becuri, cu lumină albă, latentă, aburindă — ne-au țintuit în magia lor. Oala turna lumină de lavă și lingotierele se aprindeau la rînd, privite de oțelari prin măști, prin ochelari. Chipul inginerului, în licăririle orbitoare, era transfigurat. Mi-am dat seama că el vine adeseori aici anume pentru a prinde noi puteri. Aici se afla concluzia cea mai solidă a muncii sale. Tot ceea ce se înfăptuiește pe șantier are un singur sens: producerea a cinci-șase milioane de tone de oțel la sfîrșitul viitorului cincinal.

Un program imens, pe care tînărul comunist, deopotrivă cu zecile de mii de constructori și siderurgiști din Galați, este decis să-l realizeze în mod deplin. deoarece spiritul avîntat al epocii noastre favorizează mai mult ca oricînd dezvoltarea inteligenței, talentelor și hărniciei oamenilor.

VACANȚELE UNUI TÎNĂR LINIȘTIT
MANUSCRISUL PIERDUT

Scenariu: AL. BOGDAN
Ilustrații: V. BACIU

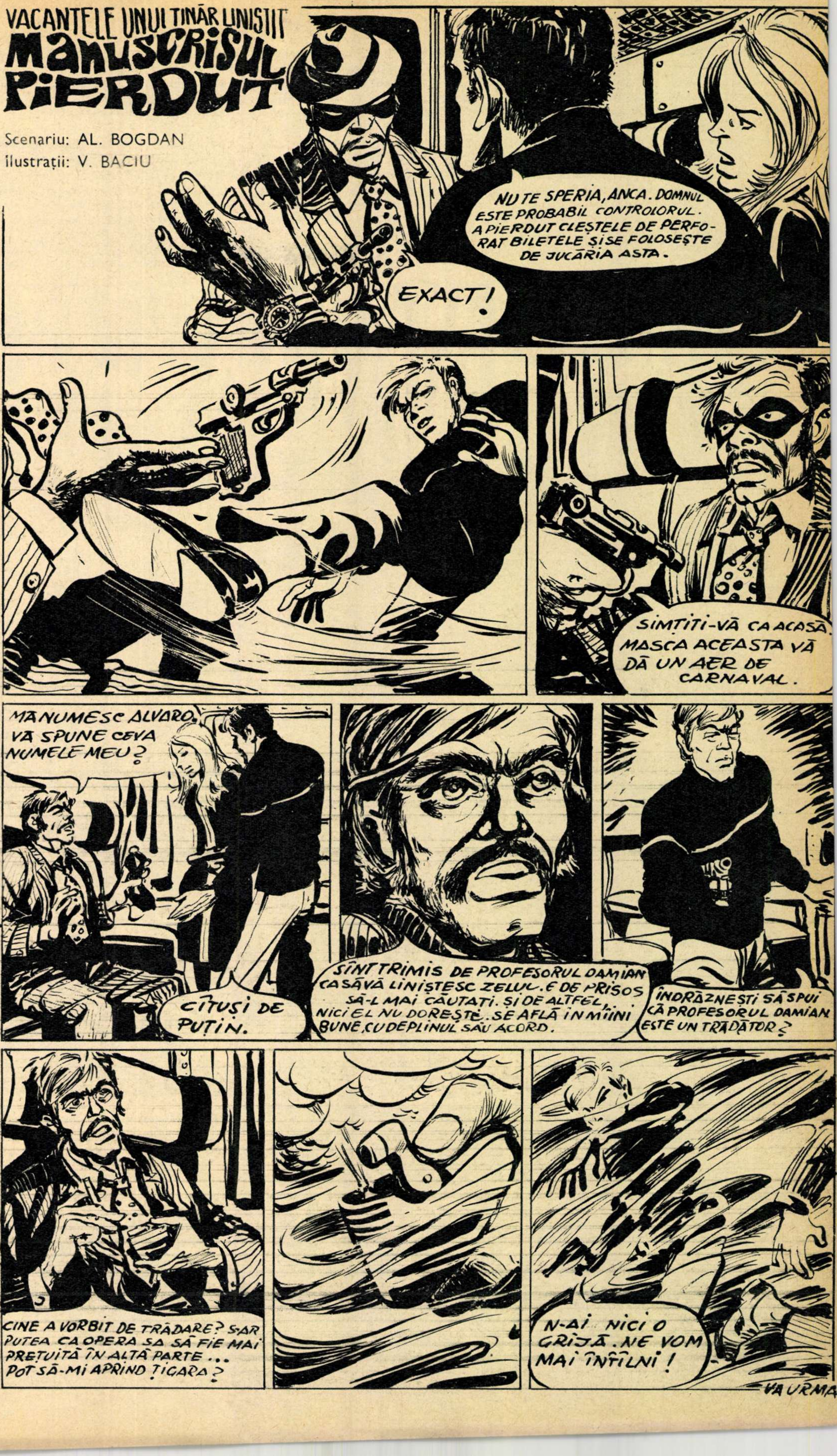
NU TE SPERIA, ANCA. DOMNUL ESTE PROBABIL CONTROLORUL. A PIERDUT CLEȘTELE DE PERFORAT BILETELE ȘI SE FOLOSEȘTE DE JUCĂRIA ASTA.
EXACT!
SIMȚIȚI-VĂ CA ACASĂ. MASCA ACEASTA VĂ DĂ UN AER DE CARNAVAL.
MĂ NUMESC ALVARO. VĂ SPUNE CEVA NUMELE MEU?
SÎNT TRIMIS DE PROFESORUL DAMIAN CA SĂ VĂ LINIȘTESC ZELUL. E DE PRISOS SĂ-L MAI CĂUTAȚI. ȘI DE ALTFEL, NICI EL NU DOREȘTE. SE AFLĂ ÎN MÎINI BUNE, CU DEPLINUL SĂU ACORD.
CÎTUȘI DE PUȚIN.
ÎNDRĂZNEȘTI SĂ SPUI CĂ PROFESORUL DAMIAN ESTE UN TRĂDĂTOR?
CINE A VORBIT DE TRĂDARE? S-AR PUTEA CA OPERA SA SĂ FIE MAI PREȚUITĂ ÎN ALTĂ PARTE... POT SĂ-MI APRIND ȚIGARA?
N-AI NICI O GRIJĂ. NE VOM MAI ÎNTÎLNI!
VA URMA

FASCINAȚIA CHIMIEI

însemnări de **OVIDIU ZOTTA**

FLUXUL MARILOR CREAȚII XXV

Vă propun un nou erou: Omul care nu pronunță niciodată cuvîntul «Imposibil»! El citește în lucruri așa cum citim noi într-o carte, cu deosebirea că nu e un simplu lector, ci și colaboratorul cel mai apropiat al autorului, iar «lectura» e întotdeauna cu un «va urma» din ce în ce mai captivant și mai încurajator. Eroul nostru nu se sperie niciodată de semnul întrebării. Dimpotrivă, aleargă mereu în urmărirea lui, dornic să-l înlocuiască prin cele două liniuțe orizontale ale lui «fac». În fața acestui erou, cavalerii evului mediu ar păli de emoție. Într-adevăr, e de un milion de ori mai ușor să dobori un adversar în armură, decît să distrugi invizibilul virus al cutării boli. Or, tocmai în asta constă virtutea eroului nostru: el intervine acolo unde privirea cea mai ageră nu zărește nimic, el transformă ceea ce pare imposibil de transformat. Eroul nostru este CHIMISTUL. **O economie modernă, o civilizație modernă ar fi greu de conceput fără el. De aceea, știința, tehnica — și arta! — chimiei sînt elemente puternic reliefate în peisajul industriei noastre socialiste.**

Superba meserie de a controla materia în tot ceea ce are ea mai intim, de a o preface, de a-i stimula energiile i-a atras puternic pe cutezătorii și talentații fii ai patriei noastre. Întreaga producție chimică a României anului 1948 se realizează astăzi în numai zece... zile! Fantasticele construcții din cilindri și sfere argintii ale combinatelor chimice construite în România acestor ani au apropiat cu mulți pași imaginea lumii supercivilizate pe care ne-o propun scriitorii de science-fiction. Borzești, Turnu Măgurele, Brazi, Rîmnicu Vîlcea erau niște localități modeste care datorită combinatelor chimice ridicate aici s-au trezit într-o bună dimineață aureolate de faimă. Pe blazoanele venerabile ale unor orașe ca Tg. Mureș și Craiova, chimia așterne, de asemenea, noi însemne glorioase. De la Pitești aflăm că, în cinstea celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român și a celei de-a XXV-a aniversări a eliberării, constructorii noului combinat petrochimic, care mai deunăzi au dat start producției la complexul de piroliză, va asigura punerea în funcțiune a fabricilor de polietilenă și acrilonitril și condițiile pentru intrarea totală în producție a combinatului.

Chimia! Iată specialitatea celor pentru care nimic nu e imposibil! Ei obțin, de exemplu, din petrol, țesături mai frumoase decît cele din care-și croiau veșmintele împărații sau piese care pot înlocui cu succes oțelul; se folosesc de înseși secretele naturii, producînd medicamente pentru oameni și — dacă ne gîndim la îngrășămintele chimice — medicamente pentru pămînt, spre a-l face mai viguros, mai rodnic. Pe scurt, ei valorifică, pe o treaptă superioară, mai utilă și mai bănoasă, avuțiile naturale ale patriei, spre folosul întregului popor.

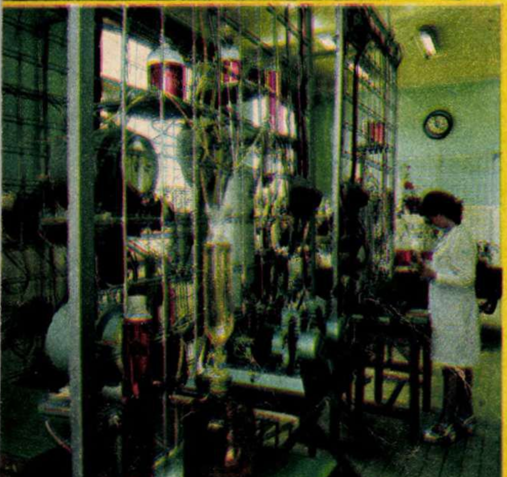

«Inul» și «lîna» din aceste fire n-au crescut pe cîmpie. Ele sînt producția chimiștilor de la Uzina de fire și fibre sintetice Săvinești.

Industria modernă are nevoie de volume și forme fantastice, concurîndu-le pe cele ale naturii. «Craterul vulcanic» din fotografie e doar interiorul unuia din tuburile de răcire ale combinatului chimic Govora.

Producția industriei noastre chimice va crește pînă în anul 1975 — așa cum prevede Proiectul de Directive ale Congresului al X-lea al P.C.R. — cu 85—92 la sută, într-un ritm mediu anual de 13—14 la sută, îndeosebi pe baza chimizării gazului metan, a produselor petroliere și valorificării resurselor de sare.

O altă specialitate a chimiștilor e producția de... sănătate. Sîntem la Fabrica de antibiotice din Iași.

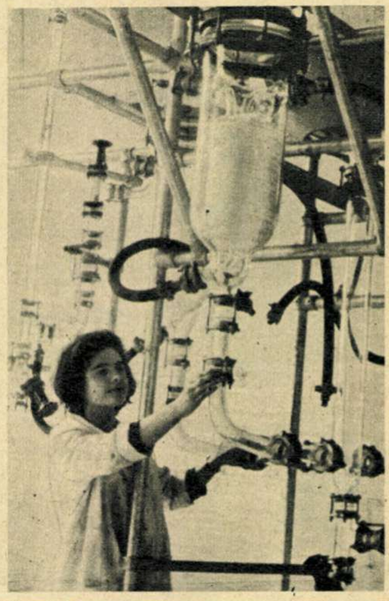

Dacă dintr-o cantitate de țiței în valoare de o sută de lei se obțineau, prin procedee clasice, **produse în valoare de 400 de lei, astăzi, datorită** petrochimiei, **se pot obține, din aceeași cantitate de țiței:**

- **alcool etilic, acetonă, benzen în valoare de 2 000 lei** sau
- **fire și fibre sintetice în valoare de 10 000 lei** sau
- **cauciuc sintetic în valoare de 4 000 lei**

«Tare ca fierul!» spunem atunci cînd vrem să lăudăm rezistența unui material. De astă dată însă nu e o laudă, ci o simplă constatare: aceste piese de material plastic, produse la Uzinele de mase plastice București, sînt la fel de rezistente ca semenele lor din metal.

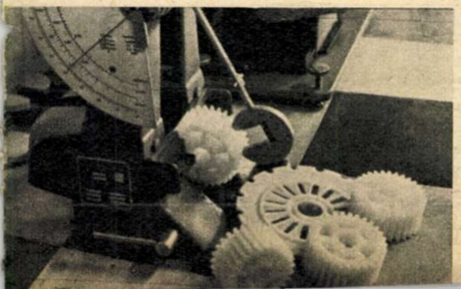

Un gigantic instrument muzical? Poate numai dacă ne gîndim că aici răsună cîntecul superb al materiei care se transformă. E fabrica de policlorură de vinil de la Borzești.

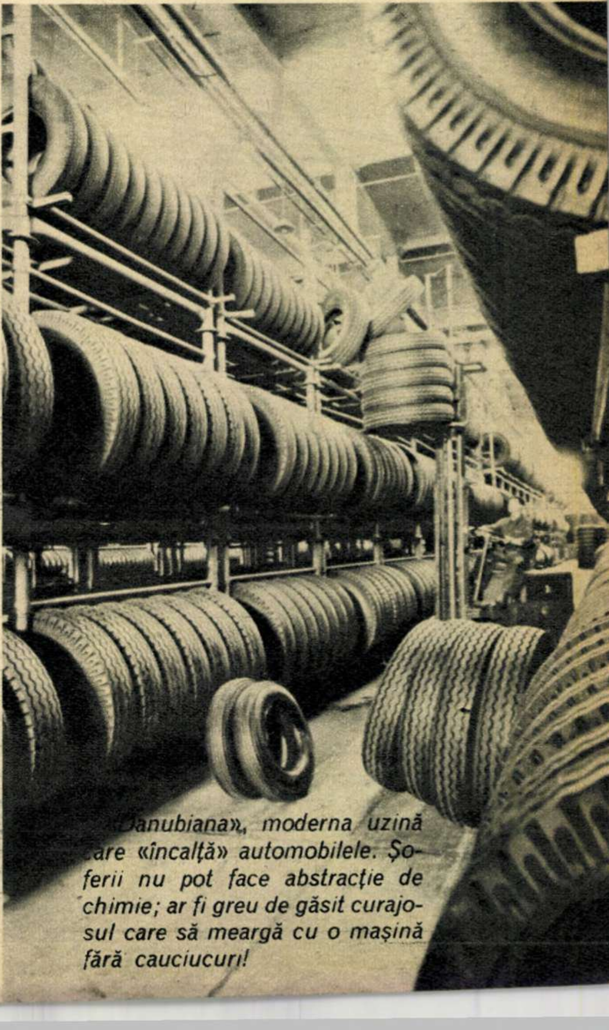

Danubiana», moderna uzină are «încalță» automobilele. Șoferii nu pot face abstracție de chimie; ar fi greu de găsit curajosul care să meargă cu o mașină fără cauciucuri!

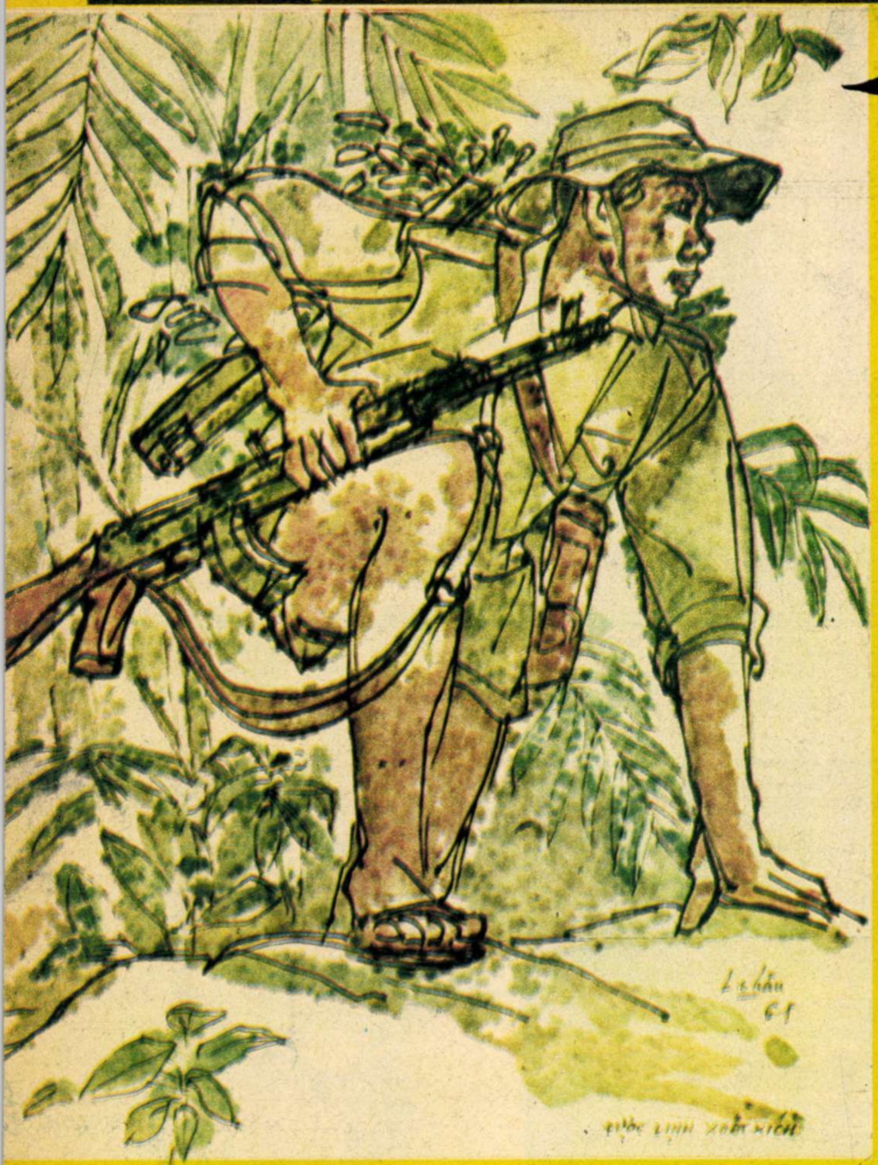

VIETNAM

O frumusețe ciudată învăluie ținuturile de la tropice. O dată cu răsăritul soarelui, explozia de lumină face ca apele rîurilor și lacurilor să strălucească asemenea smaraldului. În ele se răsfrîng siluetele stranii, cioplite în forme fantastice ale stîncilor ce se înalță cu semeție spre nori. Asfințitul le scaldă în tonuri purpurii, iar lumina scăzută a lunii le argintează aidoma cetăților din basme. Aici, pe țărmul Pacificului, în sud-estul Asiei, se află pămîntul Vietnamului, comparat cu o cobiliță purtînd în cumpănă două coșuri mari de orez — două șesuri roditoare: nordul Vietnamului, străbătut de apele Fluviului Roșu și sudul Vietnamului, cu rodnica Deltă a Mekongului. Natura a fost deosebit de darnică cu aceste meleaguri. Datorită ploilor ce cad din belșug, vegetația luxuriantă zvîcnește parcă din pămînturile arzătoare. Crînguri de bambuși, palmieri și de bananieri acoperă mari suprafețe. Junglele — imperiul leoparzilor, elefanților, tigrilor, taurilor și bivolilor sălbatici, mistreților, rinocerilor, maimuțelor și păsărilor de tot felul — sînt o adevărată bogăție. Lemnul pădurilor este prețuit încă din vechime pentru calitatea sa, fiind folosit la construcția caselor, a plutelor și a bărcilor de pescuit, precum și la confecționarea uneltelor gospodărești etc. În rîurile ce brăzdează teritoriul vietnamez, în numeroasele lacuri precum și în apele mării își au sălașul sute de soiuri de pești. Dar nordul Vietnamului este renumit atît pentru importantele zăcăminte de huilă cît și pentru minereurile de fier, cositor, cupru, argint, aur pe care le deține. În schimb, sudul Vietnamului oferă toate condițiile culturilor de grîne, orezăriilor, plantațiilor de cauciuc, de trestie de zahăr și de cafea.

Aceste pămînturi rodnice au fost locuite din timpuri străvechi, fapt atestat de descoperirea unor vestigii datînd din epoca paleolitică. În prezent, alături de vietnamezi, care formează majoritatea covîrșitoare a unei populații de peste 31 de milioane de oameni, trăiesc diverse naționalități: Tho, Nung, Thai, Moung, Man, Sedang etc. Toți vorbesc aceeași limbă îmbogățită și înfrumusețată de-a lungul secolelor. Străvechea civilizație care a înflorit pe aceste meleaguri are ca mărturii nu numai literatura cultură, dar și legendele, basmele, cîntecele, zicalele și proverbele de o rară frumusețe plăsmuite de localnici. Ele sînt legate indisolubil de ținuturile de o frumusețe stranie unde au trăit cei ce le-au plăsmuit. Aproape fiecare copac și fiecare animal își are legenda sa. Despre elefant, prietenul de totdeauna al băștinașilor, se povestesc o mulțime de lucruri. Aceste animale au o slăbiciune deosebită pentru muzică — fatală în ceea ce le privește, fiindcă cei ce le-au descoperit înclinația o folosesc pentru a le vîna mai ușor. Pentru ca un elefant să devină inofensiv, arma cea mai eficace este un corn de bivol. Cînd o anumită notă răsună din el, elefanții înalță capetele, își mișcă urechile, își răsucesc trompa, în ochii lor mari se aprinde un fel de strălucire și se îndreaptă ca vrăjiți spre locul de unde se aude sunetul.

*

Poporul Vietnamului, înzestrat cu o deosebită sensibilitate și spirit al dreptății, renumit pentru hărnicia sa, a înfruntat de-a lungul istoriei multiseculare nenumărați ani de zbucium. La puțin timp după întemeierea, în anul 255 î.e.n. a primului stat al Vietnamului, acesta a căzut sub stăpînirea feudalilor Hani. După lupte înverșunate care au durat mai multe secole, băștinașii și-au redobîndit libertatea pe care au reușit să și-o păstreze cîteva veacuri, rezistînd cu îndîrjire unor încercări de invazie.

Începutul secolului 19 consemnează un episod tragic în istoria vietnamezilor — instaurarea dominației coloniale franceze. Începea o nouă perioadă de luptă aprigă pentru libertate, care avea să ia o amploare deosebită în anii ce au urmat primului război mondial. Crearea, în 1930, a Partidului Comunist Indochinez, iar în 1941 a Ligii pentru independența Vietnamului marchează o etapă superioară de organizare a mișcării împotriva jugului colonial. Rezistența se generalizase. La 19 august 1945 Hanoiul a fost ocupat de forțele patriotice, iar o lună mai tîrziu, Ho Și Min proclama independența Vietnamului. Dar evenimentele sîngeroase nu s-au sfîrșit atunci, căci trupele colonialiste au reocupat Saigonul și au declanșat agresiunea. După nouă ani, în urma victoriei militare decisive obținute de forțele patriotice la Dien Bien Phu, Conferința de la Geneva, din 1954, stabilea, prin acordurile semnate la 20 iulie, principiile instaurării păcii pe baza respectării independenței și suveranității, unității și integrității teritoriale a Vietnamului. Speranțele de înfăptuire a prevederilor acordurilor au fost însă repede spulberate, deoarece guvernul Ngo Dinh Diem, care s-a instalat în sudul Vietnamului, sprijinit de cercurile imperialiste americane dornice să preia pozițiile pierdute de Franța, a refuzat să pună în aplicare clauzele acordurilor de la Geneva.

Paralela 17, linia imaginară statornicită la Conferința de la Geneva pentru o demarcație provizorie a căpătat o dureroasă semnificație devenind o frontieră ce taie în două trupul unei țări. Numai un rîu desparte cele două zone ale Vietnamului, dar viața populației din nordul și din sudul teritoriului vietnamez a evoluat în direcții cu totul diferite. La nord de paralela 17, Republica Democrată Vietnam este angajată într-o amplă operă constructivă de dezvoltare a economiei, de valorificare a importantelor resurse ale subsolului, în vederea îmbunătățirii continue a nivelului de trai al populației. Însemnate obiective industriale au fost construite sau sînt în curs de realizare la Hanoi, Haifong și în alte localități nord-vietnameze. Fonduri importante sînt alocate pentru dezvoltarea învățămîntului și pentru asistența socială.

În Vietnamul de sud, însă, sîngele continuă să curgă zi și noapte. Teroarea dezlănțuită de regimul lui Diem nu a încetat o dată cu răsturnarea acestuia, căci succesorii săi bizuin-

du-se pe sprijinul masiv al forțelor intervenționiste americane au practicat aceeași politică. Mulți oameni au fost aruncați în închisori pe motiv că au făcut parte din rezistență sau întrețin legături cu Frontul Național de Eliberare. Represaliile nu au putut decît să accentueze opoziția populației sud-vietnameze față de administrația de la Saigon. Forțele armate populare de eliberare sînt ajutate în acțiunile lor de locuitorii satelor sud-vietnameze care folosesc mijloace tradiționale de luptă ce se dovedesc deosebit de eficace în condițiile războiului din junglă: capcane meșteșugit plasate, săgeți, ghioage zburătoare etc.

Sînt impresionante relatările ziariștilor despre actele de eroism ale femeilor și copiilor. În fiecare sat există grupuri de femei cunoscute sub numele de «țintuitoare de tunuri». Însoțite de copii, ele se înghesuie în jurul tunurilor soldaților din armata administrației saigoneze strigînd: «O să aveți inima să trageți în semenii voștri?»

Povestirile despre faptele copiilor-eroi ai Vietnamului care se alătură detașamentelor de partizani sînt cunoscute în toate satele vietnameze. Patrioții sînt prezenți pretutindeni.

Iuțeala cu care acționează ei este uimitoare. Cunoscîndu-și perfect meleagurile, patrioții se strecoară ascunși de vegetația luxuriantă sau pătrund prin subteranele săpate în cursul îndelungatei perioade de rezistență, luînd de cele mai multe ori prin surprindere trupele inamice.

Succesele obținute de patrioți au fost încununate de crearea în iunie 1969 a Guvernului revoluționar provizoriu al Republicii Vietnamului de sud, care are menirea de a mobiliza toate resursele umane și materiale în vederea obținerii victoriei finale și înfăptuirii devizei: «Independență, pace, democrație, neutralitate» și pășirii pe calea reunificării Vietnamului. Recunoașterea acestui guvern de către un mare număr de state, între care și țara noastră, este o nouă mărturie a sprijinului acordat de omenirea progresistă de pretutindeni cauzei drepte a eroicului popor vietnamez.

Pentru ca lanurile de orez să rodească bogat, pentru ca toate bogățiile subsolului să fie scoase la lumină și folosite în slujba omului, pentru ca fiii poporului vietnamez să muncească și să învețe în liniște, să se poată bucura de toate darurile atît de generoase ale naturii e nevoie de pace și libertate.

SABINA BONDOC

1

2

3

4

5

1-2. Atît în uzină cît și în laborator e nevoie de pasiune.

3. Actele de eroism ale femeilor sînt cunoscute pînă în cele mai depărtate cătune ale țării.

4. Specialiști în domeniul cultivării păioaselor urmăresc cu interes starea recoltei.

5. Chiar și în adăpost lecțiile sînt urmărite cu interes.

6. Nu e greu de loc să scrii atunci cînd ai învățat să descifrezi slova cărții.

7. Bucuria de a culege roadele cîmpului este prezentă în multe opere ale artiștilor plastici din Vietnam.

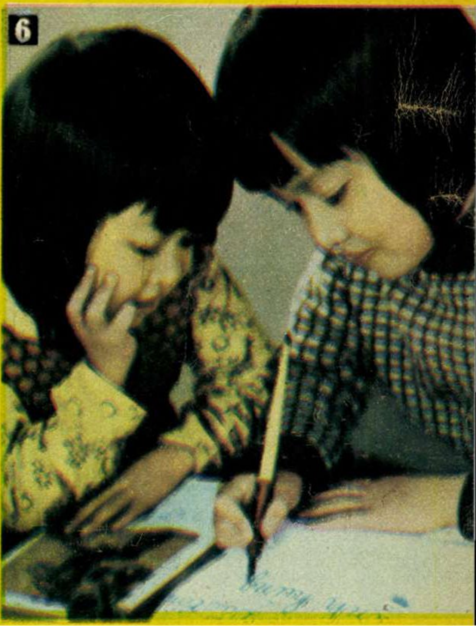
6

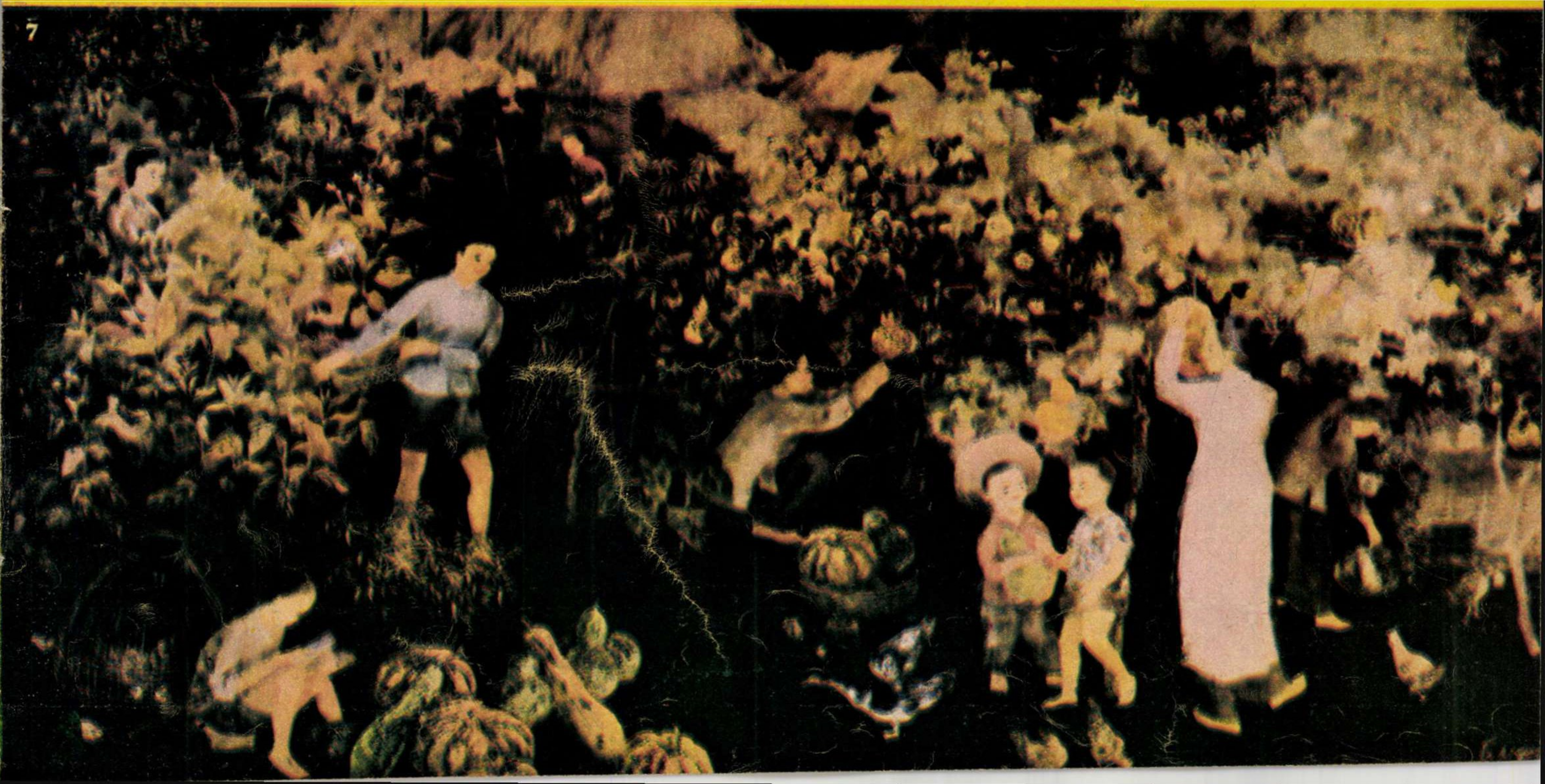
7

PĂMÎNTUL ÎȘI ȚINE RESPIRAȚIA

Luna, strălucitorul astru al nopților senine, ne este din ce în ce mai aproape. În timp ce revista noastră pleacă în tipar aflăm că stația automată «Luna-15», lansată în Uniunea Sovietică, se îndreaptă spre satelitul natural al Pămîntului pentru a efectua cercetări științifice asupra Lunii și a spațiului cosmic circumlunar. De asemenea, peste cîteva zile numai,primul echipaj al pămîntenilor va încerca o debarcare pe solul lunar.

Notați aceste nume: *Neil Armstrong, Edwin Aldrin, Michael Collins*. Primii doi dintre purtătorii lor vor coborî *pentru întîia oară de cînd există omul*, pe un alt corp ceresc. Mai sînt atîtea zile, atîtea ore de zbor, de gînduri, de îndoieli. În fața navei cosmice îndreptate spre Lună distanța cedează fulgerător și totuși nespus de încet. În spatele ei crește mereu spațiul parcurs. Acolo, înapoia jetului fierbinte al rachetei, au rămas despărțirea de Pămînt, lunile și anii de pregătiri. Startul lui «Apollo-11» s-a dat cu peste 8 ani în urmă, o dată cu zborul în cosmos al primului om: Iuri Gagarin. Și mai înainte încă, în 1957, în momentul celei dintîi lansări cosmice.

Într-un recent interviu, Neil Armstrong era de aceeași părere atunci cînd sublinia că atingerea Lunii este o muncă de echipă. Din această nobilă echipă fac parte și cutezătorii zborurilor anterioare ale lui «Apollo-8»,, «Apollo-9», Apollo-10» care, etapă cu etapă, s-au apropiat pînă la cîțiva kilometri de suprafața Lunii, deschizînd drumul performanței pe care o așteptăm.

Înaintea zborului la care asistăm în fața televizoarelor, Armstrong și Aldrin au efectuat nouă sute de ore de antrenament. Collins aprecia acest antrenament ca fiind foarte dur, însă reprezentînd numai «foarte puțin în comparație cu ce ne așteaptă pe Lună». Într-adevăr, puțini oameni pot crede că spre satelitul natural al Pămîntului duce o autostradă netedă. Într-o scrisoare, un elev din Carolina de Sud (S.U.A.) se adresa cosmonauților astfel: «Țin să călătoresc în spațiu, dar aș vrea să fac aceasta cîtă vreme mai sînt prea mic ca să-mi dau seama de primejdie». «Apollo-11» se îndreaptă spre Lună urmat, ca de coada strălucitoare a unei comete, de o fierbinte, o unanimă emoție.

Se apropie clipa în care, prin straturile izolatoare ale costumului special, Neil Armstrong, atingînd primul bulgăre de bazalt selenit, va da întîia mîngîiere chipului atît de familiar, dar atîta vreme îndepărtat al Lunii. În gestul lui ne vom regăsi cu toții, cele trei miliarde și jumătate de pămînteni. Cine va mai avea răgazul să observe că, din imaginile îngălbenite de vreme, Edgar Poe, Jules Verne, H.G. Wells ne surîd, ca unii care au știut: «Nu v-am spus noi că se poate?!»

HORIA ARAMĂ

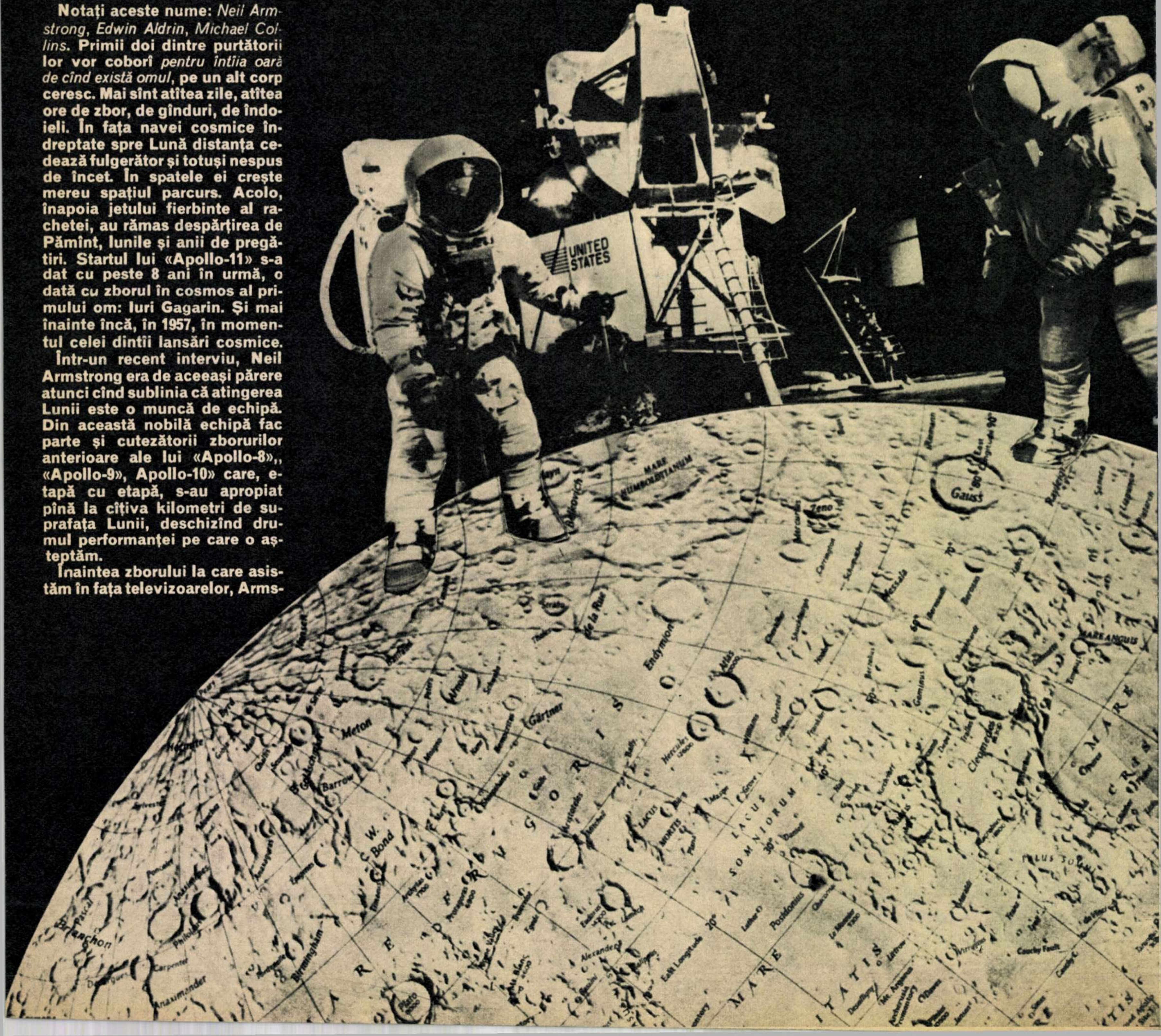

UNUL CONTRA DOI

Povestire de ION GRECEA

— Pornim?

— Pornim!

Barca fu împinsă spre larg. Vîslașii afundară lopețile adînc în apele cenușii, ca de plumb, și traseră cu putere lăsîndu-se mult pe spate ca la o comandă. Noaptea era neagră, cu cer înnourat, fără stele și un vînt bătea peste Dunăre, rece, tăios, ca înaintea ploii. Nu se deslușea malul. Totul era estompat într-o tentă ca de funingine, cu contururi nedefinite, șterse, opace.

La pupa bărcii, militarii care porniseră în incursiune luaseră cu ei un marinar. Era un băiat înalt, voinic, cu bereta trasă spre spate. Avea mîna stîngă pusă în ghips și o ținea spînzurată de gît cu o legătură albă — un ștergar țărănesc, înflorat. Se găsiseră pe înserat pe malul apei. Stătea pe niște stive de lemn și, fumînd liniștit, privea cum se lasă amurgul peste Dunăre. Comandantul îl întrebase cu ce rost își petrecea timpul în acele locuri și sergentul de marină Ion Azuga s-a ridicat în picioare, a azvîrlit țigara și ducînd mîna zdravănă la beretă a raportat militărește că se află în concediu medical de aproape două săptămîni la părinți, aci, în satul de lîngă apă.

— Ce ai la mînă?

— Am luat parte la deminări, dom'le maior...

Fusese apoi întrebat dacă observase cumva pe malul celălalt mișcări de trupe hitleriste sau ceva tunuri, arme automate.

— Nu, n-am prea văzut așa ceva...

— Ne-ai putea ajuta să găsim dincolo un sector bun pentru acostarea vaselor noastre care vor transporta trupe? Spune-ne, de pildă, unde am putea...

— Merg cu dumneavoastră, dom'le maior! se oferise marinarul. Cunosc orice tufă de pe malul vecin. Cînd eram mic treceam apa înot...

— Bine, dar noi pornim într-o acțiune periculoasă. Acolo poate vom fi primiți cu gloanțe. Or, dumneata cu brațul...

— Dom'le maior, un om poate lupta și c-o mînă! vorbise scurt marinarul. Sînt militar și oricînd îmi pot face datoria către țară...

— Bine, poate că te vom numi cîrmaciul bărcii. Altceva n-ai să poți face dincolo...

Îi dăduseră un pistolet cu care avea să se apere la nevoie. De altfel, înarmarea lui fusese privită de ceilalți militari ca o simplă formalitate, cu toții socotindu-l invalid și inapt pentru luptă.

...Ajunseră. Unul cîte unul, în liniște, militarii săriră din barcă, luară armamentul și cît mai tupilat se strecurară către niște sălcii bătrîne. Maiorul se apropie de Ion Azuga și-i șopti la ureche:

— Ai grijă, marinarule. Rămîi de pază la barcă și fii cu ochii în patru. Într-un ceas ne întoarcem. În caz de primejdie, dă un strigăt de alarmă...

După puțin, militarii urcară o pantă printr-o rîpă afundîndu-se în sălcii și nu se mai văzură. Rămas singur, Ion Azuga se ascunse în desișul răchitelor și rămase nemișcat, ascultînd șoaptele nopții. Dincolo, pe malul românesc de unde abia plecaseră, se deslușeau lovituri surde, înfundate, parcă cineva bătea niște pari, duduia un motor undeva peste apă și aici, foarte aproape, țîrîiau lîngă sălcii greierii, dînd nopții un farmec deosebit. Marinarul stătu liniștit poate un ceas, poate două, cînd, deodată, tresări și întoarse capul. Pe mal se auzeau pași călcînd pietrișul umed. Rămase stană de piatră, în așteptare, cu inima bătîndu-i în piept, ca o vietate în zbateri de moarte. «Doi hitleriști — își zise Azuga. De unde-or fi răsărit? Sînt oare cuiburi de mitraliere pe aproape? Și dacă sînt, de ce n-au deschis focul asupra noastră cînd am trecut apa?» Se trase mai înapoi în desișul sălciilor, dar călcă din greșeală pe-o împletitură de răchită și se prăbuși într-o groapă plină cu nisip. Icni scurt — se lovise la mîna din ghips — dar își înăbuși durerea și, cu dinții strînși de ciudă, căută să se ridice. Nemții însă auziseră zgomotul — tocmai cercetau îndeaproape barca; se întoarseră brusc și, întinzînd automatele, somară amîndoi odată ca la o comandă:

— Halt! Hände hoch![1]

Sergentul Ion Azuga vru să ducă mîna repede la pistolul ce-l avea în buzunar, dar era prea tîrziu. Avu timp numai să tragă baioneta de la șold și-i ținu lama ascunsă în mîneca vestonului. Supus, ridică apoi mîna dreaptă, cealaltă ținînd-o strîns lîngă piept, în legătura ce-i spînzura de gît.

Nemții se apropiaseră precauți, cu teamă, cu automatele întinse, se opriră și-l cercetară cu atenție pe marinar. Constatară că era invalid — altfel n-ar fi ținut numai o mînă în sus — și-și zîmbiră unul altuia batjocoritor, felicitîndu-se parcă din priviri pentru prada ce le căzuse cu ușurință în mînă. Îl înghiontiră pe marinar și-i poruncîră să meargă către malul apei. Ion Azuga nu zise nimic. Porni tăcut către barcă și rămase lîngă ea, privindu-i liniștit pe cei doi hitleriști. Îl cam durea brațul ținîndu-l tot timpul în sus, dar nemții nu-l lăsau o clipă să lase mîna în jos.

— Hoch! Hoch! poruncea autoritar unul dintre ei, slab și înalt, ca o trestie.

Îl întrebară prin semne ce-i cu barca. Marinarul se făcea că nu înțelege și de fiecare dată ridica din umeri neștiutor. Cel care-i stătea în față lăsă automatul să-i atîrne pe piept și descheindu-și vestonul începu să-și scoată cureaua de la pantaloni ca să-l lege pe prizonier. Socotea prada sigură — un invalid, dar pe care nu știa cum să-l imobilizeze deoarece nu-i putea lega mîinile la spate. Să-i lege mîna zdravănă de cea în ghips? Sau poate de picioare? Dar cum să-l transporte atunci?

Neamțul din fața sa chibzuia. Cel din spate aștepta. Ion Azuga îi simțea răsuflarea în ceafă. Fierbinte, întretăiată. Se cutremură. În aceeași clipă, într-o fulgerare lovi cu bocancul în pîntecul celui din fața sa, se întoarse și implîntă baioneta în pieptul celui din spate, lăsîndu-se greu pe el pînă ce-l prăbuși în nisip. Totul se petrecu atît de repede, încît nici el nu-și dădea bine seama cum se întîmplase. Se ridică și se duse către hitleristul lovit în pîntece. Acesta își sprijinise capul pe prora bărcii, chircit, leșinat, fără glas, cu ochii holbați de durere, înspăimîntat de moarte. Azuga îi luă automatul, îl îndreptă spre el, îl somă să se ridice, dar neamțul nu schiță nici un gest. Rămase gheboșat acolo, lîngă prora bărcii, gemînd surd, în nemișcare.

Dacă văzu că nu-l poate ridica, Ion Azuga ținu automatul îndreptat spre el și, întorcînd capul, privi spre celălalt neamț. Era rostogolit pe-o parte, cu fața în apă, cu automatul sub el și baioneta înfiptă adînc în coșul pieptului...

*

După puțin, militarii se întoarseră. Se auziră sălciile fîșîind. Unul cîte unul, de după ramuri, răsăriră toți ostașii. Văzînd cele întîmplate, se opriră locului neîncrezători, fără să mai facă un pas. Ion Azuga se ridică de pe barcă și raportă maiorului:

— Sergentul marinar Ion Azuga a capturat un prizonier!

— Nu-s doi? întrebă ofițerul, privind cu mirare pe cel rostogolit la malul apei.

— Acela a luat-o din loc, zîmbi marinarul. A pornit să-i arate drumul lui Hitler...

— Dar nu s-a auzit nici un foc de armă. Cum ai făcut? întrebă în șoaptă maiorul și militarii se strînseră roată în juru-i. Ești invalid și... credeam că...

— Dom'le maior, cînd n-ai brațe, dai cu sufletul, cu ura, cu răzbunarea... Că ăștia ne-au adus jalea-n case... Dar haideți, că acu se face ziuă...

Cerul parcă se mai limpezise. Norii aceia întunecoși se grămădiseră către zare. Stele mici și firave clipeau des peste apele cenușii ale Dunării...

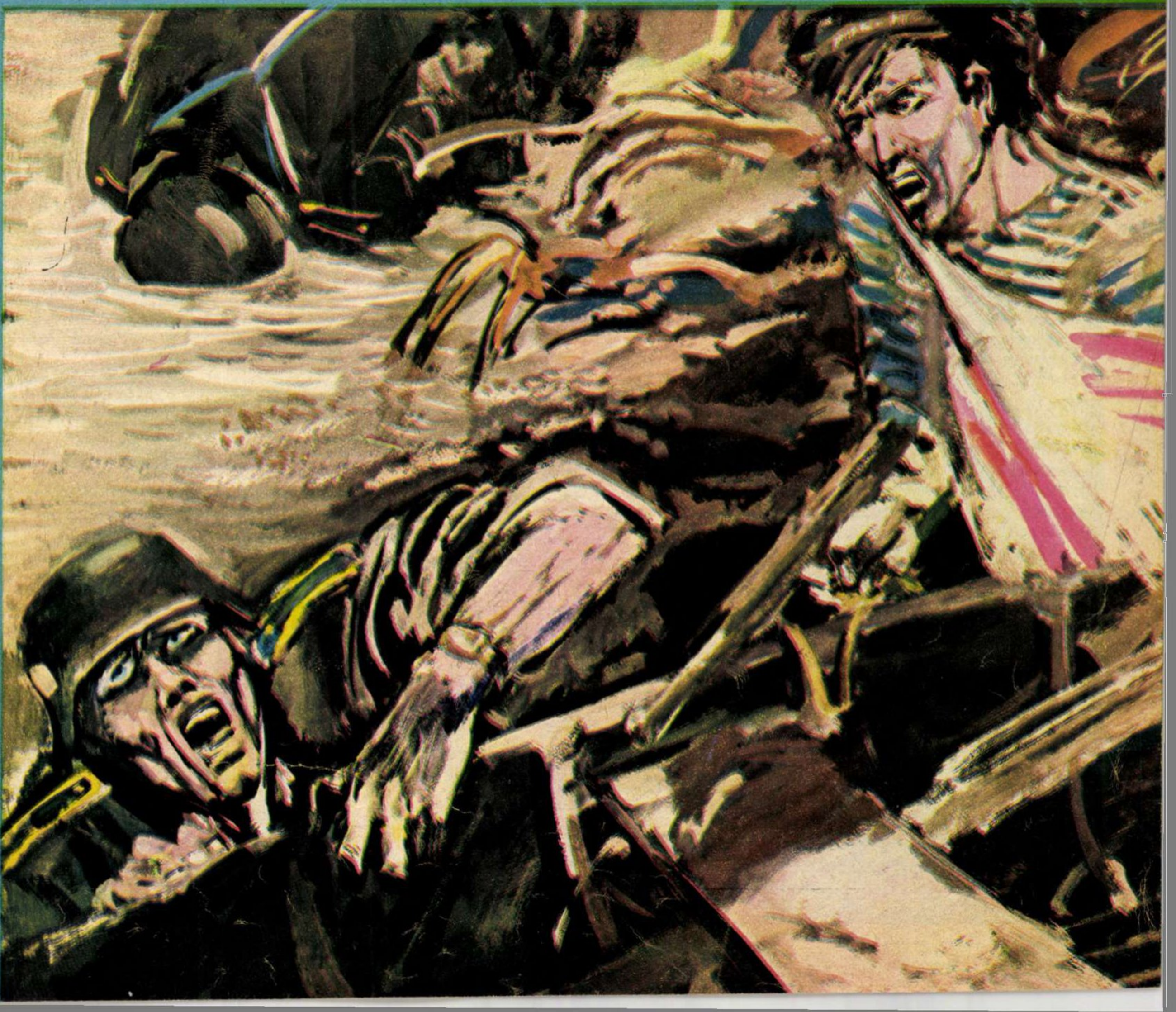

Desen: POMPILIU DUMITRESCU

---

[1] *Stai! Miinile sus!*

ARITMOGRIF

De la A la B veți afla municipiul — reședință al unui județ din Transilvania, iar pe orizontală un oraș, 3 comune și 5 sate ale aceluiași județ.

A

	6	5	7	
1	2	3	4	5
1	4	8	4	1
9	10	5	8	5
	11	2	8	
2	12	7	15	2
2	14	3	5	14
6	4	2	7	1
15	2	5	12	7

B

CRIPTOGRAMĂ

Pornind dintr-un anumit colț și urmînd un anumit drum veți afla o strofă dintr-o poezie de George Coșbuc.

T	E	N	T	O	C	S	T	A
P	F	E	E	I	H	I	A	T
A	A	D	L	S	I	A	U	N
O	R	A	E	S	I	T	T	I
S	I	U	P	S	A	T	N	I
I	R	E	R	C	A	U	R	M
F	U	S	U	S	C	D	I	A
I	L	U	P	E	I	N	T	R
S	T	A	E	D	G	I	E	F

CURIOZITĂȚI

- Mii de japonezi se ocupă cu pescuirea și creșterea artificială a perlelor de mare, Japonia fiind cea mai mare exportatoare de perle.
- În Uniunea Sovietică s-a construit o cameră electronică de filmat, care a fost denumită «microscopul timpului». Camera execută 10 milioane de fotografii într-o secundă, ceea ce permite să se observe unele fenomene fizice și chimice sau mecanice în desfășurarea lor.
- Inginerii suedezi au construit un submarin original. În corpul lui, care are forma unei țigări, se află un singur om, în poziția culcat. După cum afirmă constructorii, submarinul poate să coboare pînă la o adîncime de 70 m și să stea sub apă timp de 8 ore. Principala destinație a acestui submarin este filmarea și fotografierea vieții subacvatice.
- La Casa pionierilor din orașul Rakownik (Cehoslovacia), pionierii au construit un terrarium în care cresc circa șaizeci de diferite exemplare de animale. Majoritatea din ele au fost aduse de tinerii zoologi din taberele de pionieri din Bulgaria, Iugoslavia și Tadjzikistan. Recent, terrariumul a fost îmbogățit cu un tînăr caiman, pe care pionierii l-au căpătat în dar din Havana.

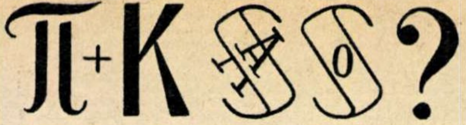

PISICEASCĂ

(criptografie: 61, 1, 5, 2, 7)

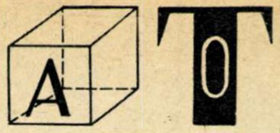

ZOOTEHNICĂ

(monoverb: 6, 11)

Magazinul VACANȚEI

Construiți-vă zmeul „LILIACUL"

Luați mai multe bucăți de pînză compactă, ușoară, de diverse culori. De exemplu: de 900 × 600 mm albastră; 300 × 500 mm—roșie; 300 × 600 mm—galbenă. Vă mai trebuie, în plus, 4 m de panglică de 20—25 mm, patru șipci ușoare din lemn și 200—250 m de sfoară ușoară. Cînd aveți totul la îndemînă, urmăriți cu atenție desenele de jos, care indică toate dimensiunile necesare, și apucați-vă de lucru

Aripile 2 și 3 faceți-le în culoarea albastră. Laturile A și B coseți-le cu panglică roșie. În unghiurile obtuze ale aripilor coaseți buzunare în care introduceți șipcile. În fața buzunarelor, pe laturile C, faceți tăieturi pentru introducerea șipcii transversale. Laturile 1 și 4 le veți confecționa din pînza roșie și galbenă. Locurile pentru buzunare și orificii sînt indicate pe planșă prin puncte. Marginile le coaseți printr-un tighel mare. Apoi marcați marginile și coaseți fiecare parte, așa cum se vede pe planșă. În marginea frontală ascuțită introduceți o șipcă și, prin orificiile făcute pe planșele 1 și 4, legați două șnururi: cel de sus de 300 mm și cel de jos de 600 mm. Împreunați-le și legați sfoara de nodul format.

Astfel, zmeul este gata și vă poate oferii multe clipe de bucurie și destindere.

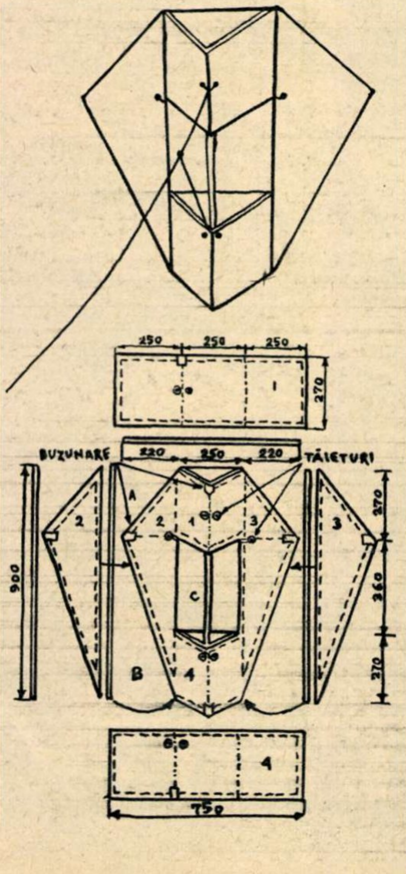

CAMPIONII ROMÂNIEI LA TETRATLON PE ANUL 1969

Cu cîteva săptămîni în urmă, orașul Baia Mare a găzduit finala pe țară a concursului de tetratlon rezervat pionierilor și școlarilor de la liceele cu program special de educație fizică. Timp de două zile 14 echipe (fete și băieți), reprezentînd 7 județe, s-au întrecut în cele 4 probe: 60 m.p., aruncarea mingiei de oină, săritura în lungime și în înălțime. Competiția a fost interesantă atît prin spiritul de echipă manifestat de-a lungul probelor, cît și prin rezultatele bune obținute. Astfel, pionierul Ion Greblă de la Liceul nr. 1 din Ploiești, a aruncat mingea de oină la 75,00 m, stabilind astfel un nou record republican:

Iată și clasamentul oficial:

FETE

LOCUL I — JUDEȚUL IAȘI — CU 1 078 p.

LOCUL II — JUDEȚUL ILFOV — CU 1 075 p.

LOCUL III — JUDEȚUL BRAȘOV — CU 1 060 p.

BĂIEȚI

LOCUL I — JUDEȚUL PRAHOVA — CU 1 158 p.

LOCUL II — JUDEȚUL DOLJ — CU 1 070 p.

LOCUL III — JUDEȚUL CLUJ — CU 1 000 p.

Echipa de băieți a Liceului nr. 1 din Ploiești, cîștigătoarea locului I.

În vacanță... despre vedete

Interviu de
B. CARAGIALE

O discuție cu actorul Florin Piersic este o adevărată bucurie. L-am întrebat:

— Ce veți face în vacanță? Știți, cititorii noștri sînt grozav de curioși.

— Am jurat că vara asta nu voi filma, dar mi-am călcat jurămîntul. Am aflat că în cursul lui iulie voi turna exterioarele la filmul «Mihai Viteazul» pe care l-am început astă iarnă.

VREȚI SĂ CÎȘTIGAȚI UN CART?
PARTICIPAȚI LA...

V-AȚI PREGĂTIT?
ASTĂZI INAUGURĂM...

SALONUL AUTOMOBILISTIC Cutezătorii

Prezintă profesorul Parbriz

Dragii mei, iată-ne în fața primului exponat și a primei întrebări pentru concurenții noștri! Dar mai întîi, să vă reamintesc pe scurt condițiile concursului, al cărui regulament a apărut în numărul trecut. Deci, un CART **(la care se adaugă un** ECHIPAMENT **de pilot și** DREPTUL **de a concura la proximul raliu pionieresc)** își așteaptă cîștigătorul! Cine va fi acesta? Foarte simplu: el va fi desemnat dintre cititorii care, urmărind «Salonul» nostru timp de 15 numere, **vor decupa din fiecare număr desenul numerotat, vor da răspunsul la întrebare și, lipind pe o foaie** *toate* **desenele ni le vor trimite în maximum trei zile de la apariția desenului (și, evident, a întrebării nr. 15.)** Să vă reamintesc adresa noastră: **Revista «Cutezătorii», București, Piața Scînteii.** Vă rog să notați pe plic: **«Pentru «Profesorul Parbriz»:** CÎȘTIGĂTOR, autorul celor mai exacte și mai interesante răspunsuri!

Azi vă prezentăm un «Ferrari 365 GT». Are nu mai puțin de 12 cilindri, dispuși în V, cu o capacitate de 4 390 cm³. Vă închipuiți ce se întîmplă dacă apeși ceva mai tare pe accelerator... Doar un conducător rutinat e capabil să guste deliciile vitezei de 240 km pe oră la care poate ajunge acest bolid, fabricat de micuța (în comparație cu giganții «Fiat», «Renault» sau «Volkswagen») firmă italiană. Și, totuși, grație calității superioare a mașinilor «Ferrari», piloții acestora și-au văzut adesea numai prin... retrovizor concurenții pe pistele marilor competiții!

Și acum, prima probă pentru voi !

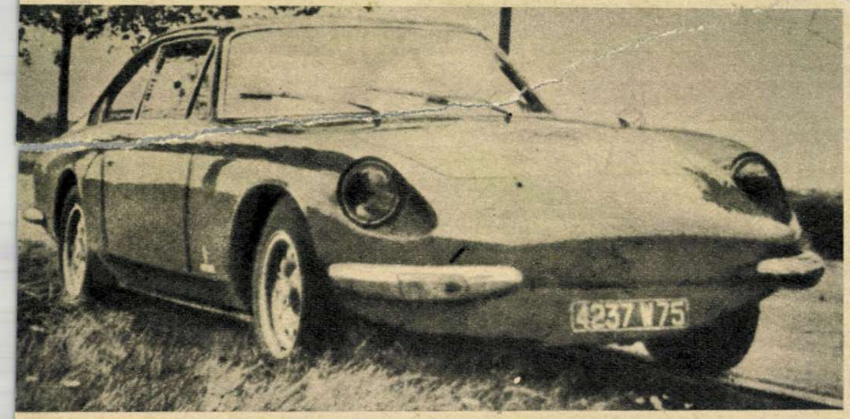

"AMFORA SABINA"

SERIAL DE AVENTURĂ ȘI DETECTIVISM

de POP SIMION

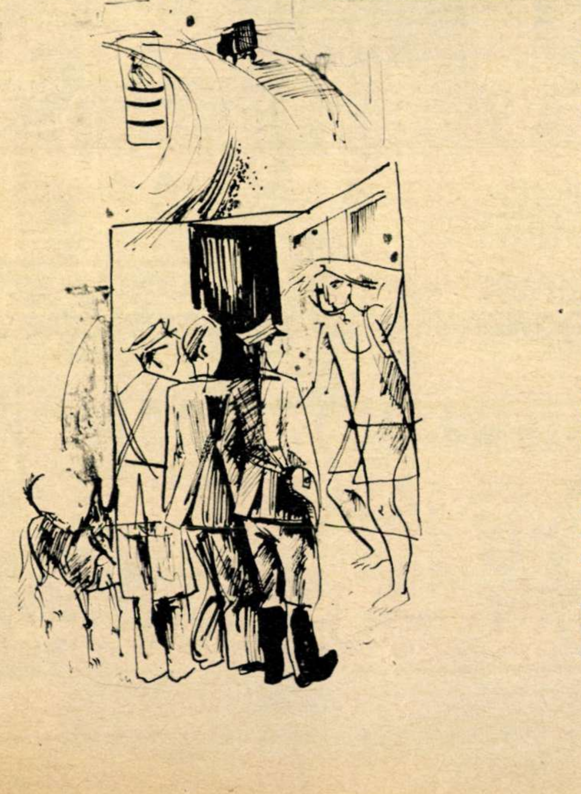

28. Un vehicul de culoare citron

— În numele legii, deschide! cere tînărul locotenent lovind de două ori, scurt, cu tocul pistolului în ușa de scîndură a barăcii. E flancat de doi găligani, înarmați și ei, de cîinele lup (cu zgardă și curea-safe pentru corespondență secretă). La cîțiva pași în spatele milițienilor e Leon Gaspar care discută cu inginerul arheolog Joachim Gurămică. Pentru că așteptarea durează, cei doi își întrerup conversația și detectivul strigă înspre ușa care nu se deschide:

— Hei, Voștinare! Nu umbla cu cioara vopsită. Îți agravezi situația.

În pragul barăcii apare, foarte plictisit, desculț, în izmene, căscînd și scărpinîndu-și spinarea, Voștinar în persoană: Lumina tare a zorilor îl supără, își apără ochii cu palma, înaintînd cu mișcări tîrșite. Vorbește cleios, bozgăit, fără a se adresa cuiva anume:

— Care ai o țigară?

I se dă. Și-o aprinde singur, cu chibritul, moșmondind îndelung și vorbind așa:

— Vă cam pierdeți vremea, locotenente. Eu sînt c pleveușcă în afacerea asta. V-a scăpat tocmai crapul.

— Poate că nu ne-a scăpat, Voștinar, poate că am pus laba pe el, vorbește detectivul în locul locotenentului. Pe fratele său geamăn l-a legat chiar el, l-a făcut pachet (zice Gaspar, arătînd spre Joo-Aluniță-Dublă).

— Vax! Nici frate-său nu contează, e un simplu pion, o cantitate neglijabilă, declară lenevos săpătorul, aruncînd pe sub mustățile ungurene mari cantități de fum de țigară. — Proștilor! Afacerea o conduce hangiul, dar s-a topit. Crapul s-a dat la fund.

— Da, a fugit, domnilor milițieni, mînce-l viermii!, se jeluie în lacrimi Bubulina, femeia-focă, ivită ca din pămînt. — M-a bătut, tîlharul, a luat toți banii și a fugit, nu-l rabde dumnezeu sub soare și să-i cadă carnea de pe el, banditul, că m-a lăsat goală-goluuuțăăă!

— Curaj, madam! o consolează Dio Mio, aruncîndu-și peste umăr un fald de pelerină în stil carbonario și prezentînd hangiței omagiile cu o înclinare ușoară și jobenul ridicat.

Oamenii ordinei publice nu par impresionați de ceea ce se întîmplă: îl arestează pe Voștinar, îl conduc la automobilul bleu, un Volkswagen de mici dimensiuni, cu semnalizator luminos deasupra și sirenă care te scoate din papuci (face tiii! tuuu! tiii! tuuu!), după care un sergent îl vîră în mașină pe falsul-Joo, legat burduf.

— Nu mai înțeleg nimic. Ce-i cu Dim Epsilon? Trebuia să-l păzească pe hangiu, strigă cuprins de agitație detectivul. Unde-i Dim?

— A plecat la Constanța, anunță Adrian cu emoție extremă.

— Cînd? De ce? Cum?

— S-a întîmplat ceva neplăcut, intervine Nitache Nitouche, asistată de scatii. — Amazoana Neagră s-a accidentat.

— De necrezut! Duceți-mă acolo! ordonă detectivul.

— Degeaba, zice cu un gest deznădăjduit Șunca.

— Cum degeaba?! e tot mai nedumerit Leon Gaspar.

— Surioara mea a fost răpită, declamă Adrian ceea ce mai spusese, stîrnind groază și furie printre cei de față. Excepție face scamatorul, care — emoționat la culme — își scoate batista enormă de olandă și plînge tînguit, cu smiorcăituri, lîngă Bubulina.

O ureche cît de cît atentă ar fi putut distinge bubuiturile și bufnelile ritmice, repetate, care se auzeau (cale de o poștă) dinlăuntrul vehiculului. Autorul ciudatelor zgomote nu era altcineva decît Amazoana-Neagră, acum prizonieră într-un sac, încăpător de altfel, dar bine strîns la gură încît legătura aceea o cuprindea cam pe aproape de umeri, pe la bicepși, piraterește, strîns. Ar fi strigat, desigur, dar era legată la gură cu un șervet de chelner îmbibat cu alcooluri. Nu-i rămînea decît să bată din picioare, întîi cu furie și încăpățînare, apoi ceva mai lent, cu ritm și socoteală, ca să treacă, în sfîrșit, la un Pinguin mambo*», dansul îndrăcit pe care de demult dorea să-l danseze în rochie-sac.*

«De ce să mă omor cu firea?! Sînt o răpită și o abandonată. Măcar să dansez». Așa raționează mica balerină pe care, ba omul de la volan, ba insul gras, cu valiză diplomat, o privesc pe rînd, prin geamul cabinei, controlîndu-și astfel prizoniera.

(va urma)

ARCAȘII LUI ȘTEFAN CEL MARE

18

Scenariul: COSTACHE ANTON Desene : PUIU MANU

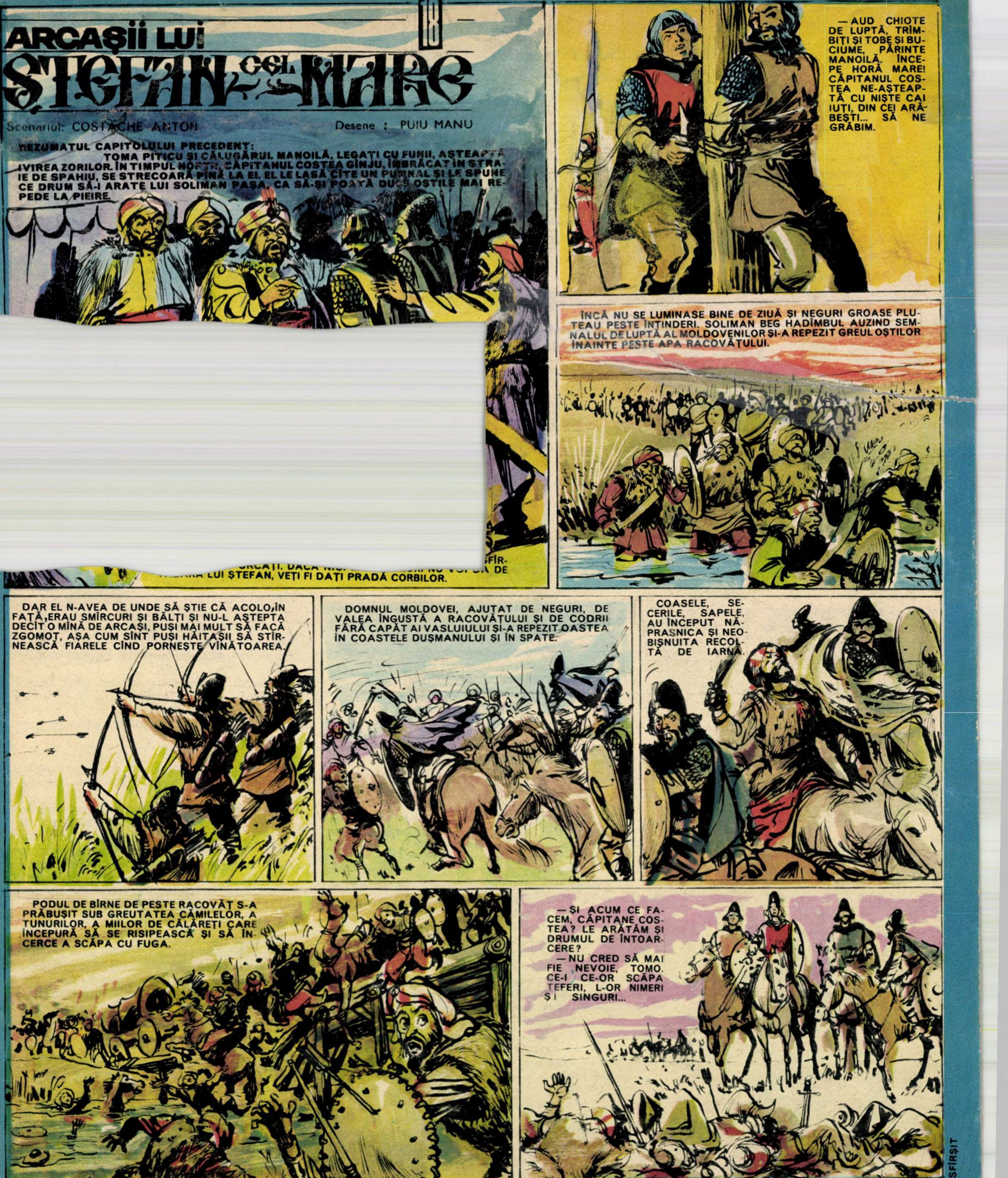
REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:
TOMA PITICU ȘI CĂLUGĂRUL MANOILĂ, LEGAȚI CU FUNII, AȘTEAPTĂ IVIREA ZORILOR. ÎN TIMPUL NOPȚII, CĂPITANUL COSTEA GÎNJU, ÎMBRĂCAT ÎN STRAIE DE SPAHIU, SE STRECOARĂ PÎNĂ LA EI. EL LE LASĂ CÎTE UN PUMNAL ȘI LE SPUNE CE DRUM SĂ-I ARATE LUI SOLIMAN PAȘA, CA SĂ-ȘI POATĂ DUCE OȘTILE MAI REPEDE LA PIEIRE.
[illegible] SFÎR-
[illegible] ARCAȚI. DACĂ NI[illegible] NU V[illegible] DE
[illegible] LUI ȘTEFAN, VEȚI FI DAȚI PRADĂ CORBILOR.
— AUD CHIOTE DE LUPTĂ, TRÎMBIȚI ȘI TOBE ȘI BUCIUME, PĂRINTE MANOILĂ. ÎNCEPE HORĂ MARE! CĂPITANUL COSTEA NE-AȘTEAPTĂ CU NIȘTE CAI IUȚI, DIN CEI ARĂBEȘTI... SĂ NE GRĂBIM.
ÎNCĂ NU SE LUMINASE BINE DE ZIUĂ ȘI NEGURI GROASE PLUTEAU PESTE ÎNTINDERI. SOLIMAN BEG HADÎMBUL AUZIND SEMNALUL DE LUPTĂ AL MOLDOVENILOR ȘI-A REPEZIT GREUL OȘTILOR ÎNAINTE PESTE APA RACOVĂȚULUI.
DAR EL N-AVEA DE UNDE SĂ ȘTIE CĂ ACOLO, ÎN FAȚĂ, ERAU SMÎRCURI ȘI BĂLȚI ȘI NU-L AȘTEPTA DECÎT O MÎNĂ DE ARCAȘI, PUȘI MAI MULT SĂ FACĂ ZGOMOT, AȘA CUM SÎNT PUȘI HĂITAȘII SĂ STÎRNEASCĂ FIARELE CÎND PORNEȘTE VÎNĂTOAREA.
DOMNUL MOLDOVEI, AJUTAT DE NEGURI, DE VALEA ÎNGUSTĂ A RACOVĂȚULUI ȘI DE CODRII FĂRĂ CAPĂT AI VASLUIULUI ȘI-A REPEZIT OASTEA ÎN COASTELE DUȘMANULUI ȘI ÎN SPATE.
COASELE, SECERILE, SAPELE, AU ÎNCEPUT NĂPRASNICA ȘI NEOBIȘNUITA RECOLTĂ DE IARNĂ.
PODUL DE BÎRNE DE PESTE RACOVĂȚ S-A PRĂBUȘIT SUB GREUTATEA CĂMILELOR, A TUNURILOR, A MIILOR DE CĂLĂREȚI CARE ÎNCEPURĂ SĂ SE RISIPEASCĂ ȘI SĂ ÎNCERCE A SCĂPA CU FUGA.
— ȘI ACUM CE FACEM, CĂPITANE COSTEA? LE ARĂTĂM ȘI DRUMUL DE ÎNTOARCERE?
— NU CRED SĂ MAI FIE NEVOIE, TOMO. CE-I CE-OR SCĂPA TEFERI, L-OR NIMERI ȘI SINGURI...

SFÎRȘIT

Cutezătorii

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Ioan DONCA. Tehnoredactor: Lucia SICOMAS

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă. 41033

1 LEU

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

30 (96)

JOI, 24 IULIE 1969, ANUL III

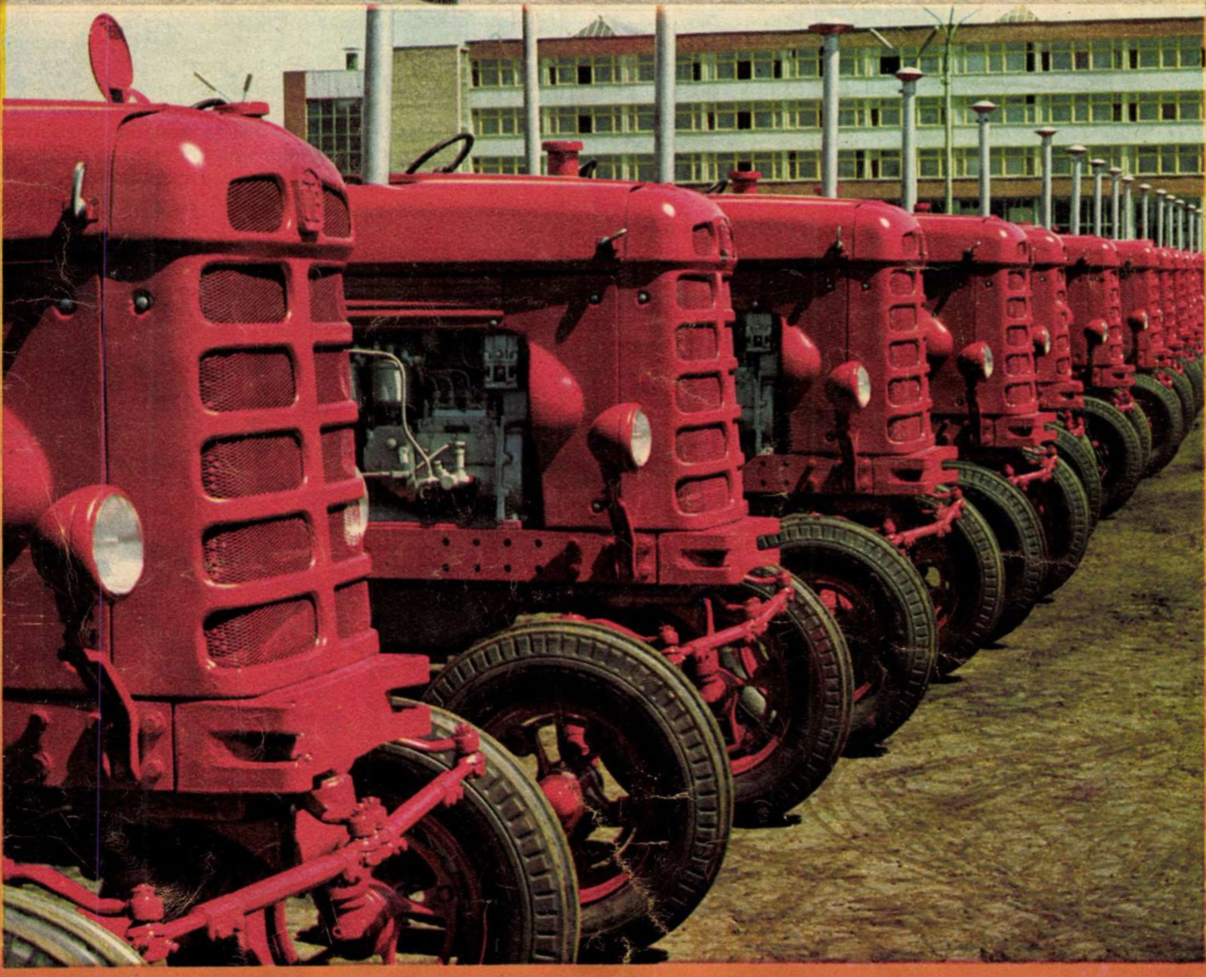

CITIȚI
ÎN ACEST
NUMĂR:

AMIAZĂ DE AUR

(pag. 8—9)

✻

Agenda EXPEDIȚIILOR CUTEZĂTORII

(pag. 4)

✻

PĂMÎNTUL O PLANETĂ DE AMELIORAT

- ANCHETA INTERNAȚIONALĂ A REVISTEI „CUTEZĂTORII"

Partea a doua

(pag. 10—11)

✻

ȘOIMII CARPAȚILOR

(pag. 16)

✻

Hotărîre și demnitate muncitorească, iată ce putem citi pe chipul acestui tînăr oțelar pe care fotoreporterul nostru l-a surprins iluminat de constelațiile metalului supus voinței omenești.

Un om și izbînzile sale...

Aș vrea să vă fac cunoștință, prin intermediul acestor însemnări, cu unul dintre muncitorii cunoscutei uzine bucureștene «Grivița Roșie», muncitor care și-a împletit propriul destin cu cel al uzinei: Jean Vasile. A trecut, acum, de cumpăna unei jumătăți de veac. Curgerea timpului i-a nins părul și i-a săpat șanțuri în jurul ochilor. Dar și-a păstrat intactă tinerețea spiritului — și cum ai putea vorbi despre bătrînețe unui om care, și acum este mereu în frunte, un spirit însetat mereu de idei novatoare.

Primul său act de creație l-a conceput cu mulți ani în urma.

...La început, a fost o simplă părere. Lucrînd la anumite operații pentru osiile vagoanelor de cale ferată, Jean Vasile a intuit că acestea s-ar putea simplifica. Cum? Încă nu știa. A rămas, după orele de lucru, în atelier, într-un îndelung «dialog» cu blocurile metalice din fața sa. A schițat, pe cîteva coli de hîrtie, ideea — nebuloasă la început, tot mai limpede, pe măsură ce treceau orele. Și-a revăzut supozițiile a doua zi; după săptămîni de muncă le-a dat o formă definitivă.

S-a prezentat la un inginer al secției, să-i arate schițele:

— Fantezii, amice, fantezii, i-a surîs obosit inginerul. Belgienii lucrează osiile de 40 de ani și n-au schimbat nimic. Vrei dumneata să mă convingi că se pot lucra și altfel?...

DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA

— Dar fantezia mea, cum îi ziceți dv., are cote exacte — a protestat Jean Vasile. Să experimentăm și...

Jean Vasile credea în ele. Împreună cu alți tovarăși de muncă au conceput schițe tehnice, au îmbunătățit unele puncte și după zile și nopți, s-a trecut la aplicarea în practică. Și în ziua cînd a început să lucreze altfel, osiile — la fel de durabile — au costat mult mai ieftin, economiile dobîndite prin munca comuniștilor au fost considerabile.

Anii au trecut. Muncitorul de atunci este astăzi maistru principal. A învățat cu îndîrjire, a deslușit tainele algebrei și trigonometriei, a dialogat cu formulele de fizică și chimie, acesta fiind — după părerea sa — singurul mod de a înțelege tehnica, de a te dărui epocii tale.

Maistrul Vasile a dăruit și dăruiește uzinei rodul gîndirii sale iscoditoare, inteligenței și fanteziei sale. Cabinetul tehnic i-a înregistrat «volumele». Are o întreagă «bibliotecă» de idei, născute în nopți prea scurte pentru el, nopți de veghe, nopți de creație.

Așa l-am cunoscut, așa-l cunosc în continuare pe acest muncitor de la «Grivița». Unul dintre miile de oameni ai timpului nostru. Un comunist...

SORIN HOLBAN

UN ZÎMBET CUCEREȘTE COSMOSUL

Fantastica aventură a spiritului uman, care se desfășoară în timp ce scriu aceste rînduri, zborul unui echipaj uman cu destinația Luna, a început din timpuri imemorabile, cînd primul om, prima ființă rațională a acestui pămînt, ridicîndu-și fruntea din țărînă, a rămas uimită, sau poate de-a dreptul înfricoșată, la spectacolul fantastic pe care i-l oferea cerul cu nemărginirile sale, cu miriadele sale de semne strălucitoare, nemaivăzute pînă atunci. Și-a lipit ochii de aceste semne enigmatice și nu și i-a mai desprins. Fantastica aventură a început o dată cu acel savant vizionar rus, Konstantin Eduardovici Țiolkovski care, la începutul acestui secol, cînd aviația era încă singurul copil răsfățat al văzduhului, a imaginat și a calculat zborul primelor rachete în afara spațiului terestru. Fantastica aventură a început la 12 aprilie 1961, o dată cu primul salt al omului în cosmos, executat impecabil de acel flăcău surîzător, pe care inimile noastre nu-l vor uita niciodată: Iuri Gagarin. Fantastica aventură a început în decembrie, anul trecut, cînd Frank Borman, James Lovell și William Anders s-au rotit pentru prima oară într-un adevărat dans al cunoașterii, în jurul satelitului nostru natural, pînă atunci familiar doar în visurile albastre ale astronomilor. Fantastica aventură a început ieri, 16 iulie 1969, orele 15,32, ora Bucureștiului, cînd cei trei cutezători, poate cei mai cutezători dintre cutezătorii Terrei — Neil Armstrong, Edwin Aldrin și Mike Collins — au pornit în zborul lor temerar pentru debarcarea pe Lună. Și dacă totul va decurge normal, așa cum a decurs în primele ore ale îndrăznețtei încercări, și așa cum noi, toți fiii Terrei, le dorim, înseamnă că, atunci cînd aceste rînduri vor ieși de sub tipar, zborul triumfal al acestor băieți surîzători, savanți și atleți desăvîrșiți ai speciei umane se va fi încheiat, iar emoțiile noastre de acum se vor preschimba în adevărate curcubee ale bucuriei pentru încă o izbîndă de seamă a rațiunii asupra tainelor Universului. De abia atunci, sutele de ore de antrenament dur, efectuat de acești copii neastîmpărați ai cunoașterii, în cele mai dificile ipostaze — deșert încins, stîncă neprimitoare, mare răzbunată, văzduhuri ursuze — vor fi răsplătite cu măreața și simpla bucurie a VICTORIEI. Porțile cunoașterii umane se deschid tot mai larg. Îi invidiem pe cei care au putut spune: am fost contemporanii lui Columb, sau contemporanii lui Magellan. Ne vor invidia și alții pe noi pentru că putem spune: am fost contemporanii lui Iuri Gagarin și Neil Armstrong, care cucereau cosmosul surîzînd.

PETRE GHELMEZ

Cei trei temerari: Mike Collins, Neil Armstrong și Edwin Aldrin.

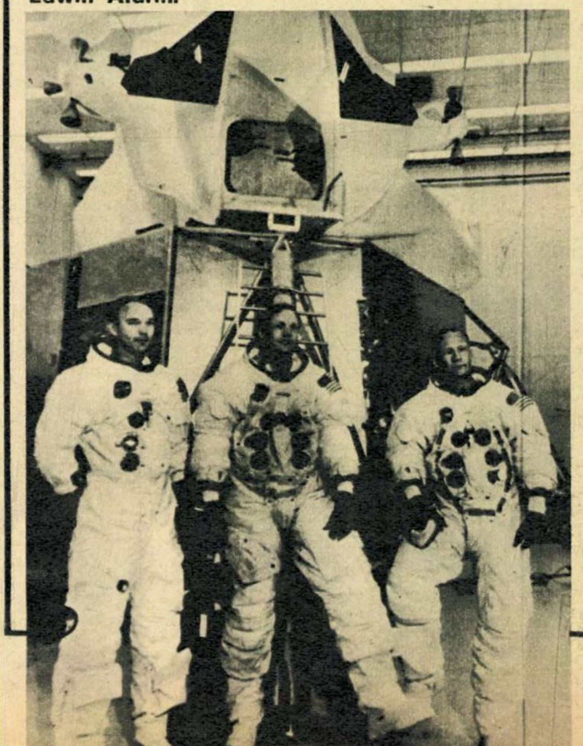

ILUSTRATĂ DIN '75

Expediată astăzi, această ilustrată a mea din '75 s-ar putea să vă pună în încurcătură. V-ați uita la fotografie și, întrebați fiind ce reprezintă, ați ezita între mai multe răspunsuri: să fie oare o imagine luată din elicopter reprezentînd geometria savantă a unei lagune? Să fie oare un labirint proiectat de un arhitect sedus de arta vechilor civilizații? Sau poate reprezentarea grafică a unei magice formule chimice, cu stufoasele ramificații ale valențelor?

Mi-ați prilejui copilăreasca satisfacție de a vă spune că n-ați ghicit. Obiectivul aparatului de luat vederi a imortalizat un colț obișnuit din Lunca Dunării. Lagunele, labirintul, liniile intersectate ale formulei chimice nu sînt altceva decît canale de irigație...

Proiectul de Directive pentru cel de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, stabilind că producția agricolă globală va cunoaște în viitorul cincinal o creștere substanțială, cu aproape o treime mai mare decît în perioada anilor 1966—1970, trasează un vast plan de irigații, menit să asigure cîmpiile roditoare împotriva secetei. Acest plan cutezător prevede amenajarea unei suprafețe mergînd pînă la un milion și jumătate de hectare, astfel ca, în anul 1975, România să beneficieze de o întindere irigată de aproape două milioane și jumătate de hectare.

Este o operă deosebit de complexă și de importantă, pretinzînd mari cheltuieli materiale și o energie de neconceput altă dată, dar pe deplin realizabilă de către societatea noastră socialistă. Adăugată la amplele măsuri ce se vor lua pentru necontenita sporire a îngrășămintelor chimice, pentru dotarea tehnică, orientată în direcția mecanizării tuturor ramurilor producției agricole, pentru extinderea introducerii energiei electrice în agricultură, vastele lucrări de irigații vor da măsura unei opere demne de acești ani de adînci prefaceri, situîndu-ne țara pe noi trepte ale progresului și bunăstării.

Primiți, așadar, tineri prieteni, o ilustrată cu salutări din 75, anul cînd agricultura românească, îndeplinind sarcinile trasate de Congresul al X-lea al partidului, ne va oferi imaginea însuflețitoare a unor noi și însemnate biruințe.

OCTAV PANCU-IAȘI

POEȚI CONTEMPORANI

AL. PHILIPPIDE

Întîmpinare în azur

Cînd am ajuns pe muchia acelui colț de munte
Și m-am oprit în fața înaltului azur,
Prin văi, păduri bătrîne zăceau, desișuri crunte,
Și-un curcubeu, boltindu-și painjeneasca punte,
Lega-ntre ei toți munții dimprejur.

Fugarnici nori pe ceru-nvinețit
Își aplecau sfărmatele drapele,
Și soarele, în drum către-asfințit.
Trecea, solemn și pașnic, printre ele.

Un vis de slavă și singurătate
Se-aprinse-atunci în mine ca un mit
Ce multă vreme-arsese molcomit
Și-acuma izbucnea în libertate.

Și muntele deodată a fost o navă mare,
Pe-a cărei proră-naltă eu, călător stingher,
Stam gata de plecare pe mările din cer,
Spre lumea care-i dincolo de soare.

Voiam să merg să-ntîmpin pe vechii semizei
Învingători de hidre veninoase,
Săgetători și Herculi și Persei
Pe care omenirea în rătăcirea ei
De multă vreme nu-i mai cercetase.

Din zare asfințitul mi-a-ntins de bun venit
Licoarea lui de aur în azurii pocale.
Și muntele se smulse din hăuri — și-am pornit
Senin, puternic, mîndru, pe mările astrale.

LA DRUM, PE CĂRĂRILE PATRIEI

PIATRA-NEAMȚ '69 O SCENĂ A VÎRSTEI DE AUR? DA! SPUN Cutezătorii

Două tinere actrițe: Genoveva Preda și Alexandrina Halic de la Teatrul «Ion Creangă» din București pe care le întîlnești adeseori pe scenă, fie sub chipul unor fragile și grațioase fetițe, fie a unor băieți (în travesti) sportivi și plini de îndrăzneală. În prezent, ele interpretează rolul lui Moț și Radu din noua piesă a lui Alecu Popovici «Poveste neterminată» (foto 1). La recentul festival de teatru pentru tineret și copii de la Piatra Neamț, Genoveva Preda a fost răsplătită cu Diploma de onoare a Consiliului Național al Organizației pionierilor, iar Alexandrina Halic (foto 2) a fost distinsă cu premiul Comitetului județean pentru cultură și artă Neamț. Un premiu al Consiliului Național al Organizației Pionierilor a mai primit Alecu Popovici autorul piesei «Poveste neterminată» și Ion Cojar, regizorul spectacolului (foto 3—4).

Ion Lucian, directorul Teatrului «Ion Creangă» din București este binecunoscut cutezătorilor pentru realizarea unor frumoase spectacole pentru copii. Așa că, ei l-au aplaudat din toată inima, pentru premiul oferit de către Consiliul Național al Organizației Pionierilor (foto 5).

«Micul prinț» de Antoine de Saint Exupéry, această povestire plină de o inefabilă poezie, a adus o Diplomă de onoare din partea Consiliului Național al Organizației Pionierilor, Teatrului de păpuși și marionete «Țăndărică» din București (foto 6). O astfel de diplomă a mai primit Teatrul maghiar de stat din Timișoara pentru piesa «Un prinț fără pereche» de Benedek Elek, basm popular, cu multe episoade pline de umor.

Numele său este R. Zolla (foto 7) un artist nevăzut care dă viață păpușilor. El ne-a dăruit pe mica scenă a lui «Țăndărică» tot farmecul și frumusețea eroului lui Saint Exupéry. De aceea i s-a conferit un premiu al publicației «Săptămîna culturală» din București. Tot această publicație a mai oferit premii tinerilor actori Carmen Galin (foto 8) și Mitică Popescu de la Teatrul tineretului din Piatra Neamț.

Cele cîteva imagini pe care le-ați urmărit sînt legate de festivalul spectacolelor pentru copii și tineret care a avut loc, nu de mult, la Piatra Neamț. Revista «Cutezătorii» a urmărit cu viu interes acest act de cultură, deoarece cititorii ei alcătuiesc un public doritor să vadă spectacole de ținută artistică. Prezența la festival a Teatrelor Naționale din București, Iași, Craiova și Timișoara, cu spectacole adresate publicului tînăr a demonstrat posibilitățile existente la noi pentru un teatru modern, adresat tineretului.

Pentru calitatea spectacolelor prezentate și pentru prezența vie în mișcarea teatrală românească, Teatrul Tineretului din Piatra Neamț care a găzduit festivalul a fost răsplătit cu Diploma de onoare și Premiul Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist.

Totodată la Piatra Neamț a avut loc și un reușit simpozion: «Teatrul și tineretul»

1

2

3

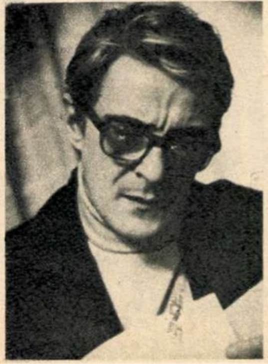
4

5

6

7

8

Agenda „EXPEDIȚIILOR Cutezătorii"

VEȘTI DE PE TRASEE

MASIVUL CEAHLĂUL
Piatra Ciobanului — ECHIPAJUL «CUTEZĂTORII»

STÎNA DE VALE — Echipajul «ȘOIMII APUSENILOR»

Sîntem, realmente, bombardați: zilnic, din diverse părți ale țării și de la diverse altitudini (nici una mai mică de 500 metri), ne sosesc, la redacție, vești de la numeroasele echipaje aflate de-a lungul traseelor. Și toate, fără excepție, îmbucurătoare.

POȘTAȘUL «PĂSTRĂVILOR»

De multe ori am avut prilejul să ne convingem că pionierii timișeni stau cît se poate de bine la capitolul imaginație. Nici de data aceasta ei nu se desmint. E adevărat, traseul pe care-l străbat membrii echipajului «Păstrăvii» din Timișoara nu-i presărat cu cutii poștale. Totuși, ici-colo, mai e cîte un cătun, cîte o cabană pe unde poștașii trec cu regularitate. Așa că, o scrisoare-două ar fi putut să trimită, numai că ei n-au vrut să folosească acest mijloc clasic și comod. Au ținut cu tot dinadinsul să fie originali. (Și zău că nu le strică, ba dimpotrivă, le stă bine). Au luat cu ei cîțiva porumbei călători. Și în dimineața zilei de 6 iulie, după străbaterea unei bune etape, au dat drumul primului sol cu următorul mesaj sub inelul pus la picior: **«De aici, de la înălțime, trimitem tuturor cutezătorilor un călduros salut. Echipajul nostru e în plină activitate. Am terminat de studiat Valea Pustnicului și peșterile ei. Azi pornim mai departe încrezători în noi și-n izbîndă».**

În aceeași zi, mesagerul înaripat a aterizat în Timișoara, de unde numaidecît vestea ne-a fost transmisă telefonic la redacție. Ce-am mai putea adăuga? Doar atît, că sîntem încîntați. Așa cum sîntem totdeauna cînd avem de-a face nu numai cu entuziasmul, ci și cu ideile interesante ale unor copii.

«VULTURII RETEZATULUI» ÎȘI CONTINUĂ ZBORUL

V-am mai vorbit despre ei pe cînd se aflau la poalele Munților Retezat. De-atunci însă, «vulturii» noștri s-au înălțat destul de sus, așa cum le stă bine. De la cabana «Cîmpul lui Neag» (Munții Vulcan), unde au ajuns după cîteva zile de drum și fructuoasă cercetare, pioniera Elena Gheorghiu, secunda echipajului, ne informează că vremea este minunată, iar comportarea echipajului bună. Nici nu se putea altfel — spunem noi. Doar nu degeaba și-au luat ei numele de vulturi.

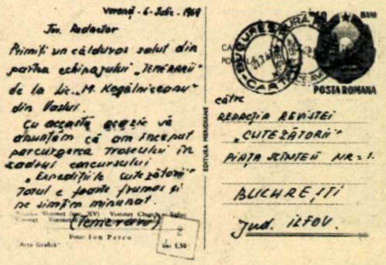
Voroneț - 6 - Iulie - 1969
Tov. Redactor
Primiți un călduros salut din partea echipajului „Temerarii" de la Lic. „M. Kogălniceanu" din Vaslui.
Cu această ocazie vă anunțăm că am început parcurgerea traseului în cadrul concursului „Expedițiile cutezătorii". Totul e foarte frumos și ne simțim minunat.
(Temerarii)

POSTA ROMANA
către
Redacția revistei
„Cutezătorii"
Piața Scînteii Nr. 1.
București
Jud. Ilfov.

UN MESAJ DE LA 1904 m ALTITUDINE

Ni l-au trimis membrii echipajului «Cutezătorii» de la Casa pionierilor din Iași. În fața îndrăznelii și perseverenței lor, semețul Ceahlău n-a avut nimic de obiectat, s-a lăsat cucerit și-și dezvăluie tainele, și-i încîntă cu frumusețea unică a priveliștilor care pot fi admirate de pe înălțimile sale. În încheiere, acești cutezători ne roagă să transmitem tuturor membrilor celorlalte echipaje aflate în expediții, mult succes. Ceea ce și facem, convinși că o asemenea urare, venită de la o asemenea înălțime, va avea darul să dea aripi tuturor expediționarilor.

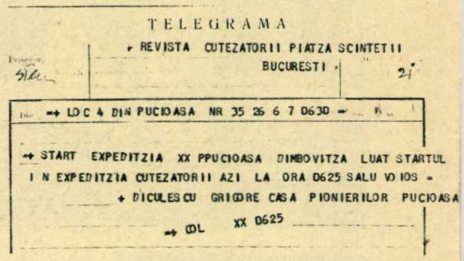
TELEGRAMA
+ REVISTA CUTEZATORII PIATZA SCINTETII
BUCURESTI
→ LOC 4 DIN PUCIOASA NR 35 26 6 7 0630 —
→ START EXPEDITZIA XX PPUCIOASA DIMBOVITZA LUAT STARTUL
IN EXPEDITZIA CUTEZATORII AZI LA ORA 0625 SALU VOIOS =
+ DICULESCU GRIGORE CASA PIONIERILOR PUCIOASA
→ COL XX 0625

****

Șapte zile în munți

Într-o zi, sus la Cumpenița, au răsărit, ca ciupercile după ploaie, nouă corturi. După un drum ascuns sub cetini de brad, și-au instalat aici tabăra în corturi cei douăzeci și cinci de pionieri de la *Școala generală nr. 4* din *Curtea de Argeș.*

De cum s-au instalat au început cercetările împrejurimilor. Maeștrii undițelor s-au și avîntat la... pescuit, la observarea atentă a soiurilor de pești din rîurile de munte; naturaliștii și-au făcut primele însemnări cu privire la cunoașterea esențelor de conifere; geografii au pornit spre înălțimi. Cînd au plecat, era soare, cald, dar numai după un ceas și ceva de urcuș parcă s-au pomenit în țara lui Vifor împărat. Vîntul sufla puternic din toate părțile. Pădurile vuiau aplecîndu-și ramurile spre pămînt, înclinîndu-se supuse în fața... fulgilor de nea. «*Am sosit în Țara Zăpezilor*» se minuna cineva și, ca într-o poveste, s-a ivit pe neașteptate, printre brazi, o căsuță. Acolo, la Piscul Negru, i-au întîmpinat cabanierii cu căldură, cu mămăliguță aburindă și... povești.

Peste puțin, cînd a apărut iarăși soarele, vara a intrat în propriile-i drepturi...

Cîteva din cele mai frumoase momente din tabără, ne povestește profesorul Tudor Mihăilă, le-au reținut în jurnalul taberei și pe pelicula fotografică, harnicii reporteri.

Fotografii de T. MIHĂILĂ

POPAS...

«ȘOIMII APUSENILOR» SÎNT... LACONICI

Pesemne că membrii echipajului «Șoimii Apusenilor» (din Sălaj), aflați pe cărările moților, au redescoperit, chiar din prima zi, proverbul: «Vorba multă, sărăcia omului». Și cum nu vor cu nici un chip să se întoarcă săraci din expediție, vorbesc foarte puțin. Chiar și atunci cînd ne trimit vești la redacție. Pînă acum am primit din partea lor două vederi, fiecare avînd pe verso doar cîteva cuvinte. Suficiente însă pentru a ne face o imagine reală despre ei, pentru a ne da seama că frumoșii Munți Apuseni sînt străbătuți și cercetați de niște expediționari serioși, hotărîți să termine cu bine o treabă începută. **«Șoimii Apusenilor la o răscruce»** *— ne comunică ei în prima vedere. Și parcă-i vedem opriți undeva, pe o înălțime, unde drumurile din Apuseni se întretaie, cercetînd cu atenție harta, vorbind puțin și hotărîndu-se repede pe care dintre ele trebuie să apuce.* **«Cercetările echipajului continuă. Ne simțim bine»** *— sună cea de-a doua veste. Și iarăși parcă-i vedem, seara, în preajma corturilor și-a focului cercetînd c-o bucurie potolită (dar nu mai puțin adîncă) obiectele ori mineralele descoperite de ei. Așteptăm cu nerăbdare și alte asemenea vești, dar mai ales pe aceea care, probabil că la fel de laconică, ne va anunța încheierea cu succes a expediției.*

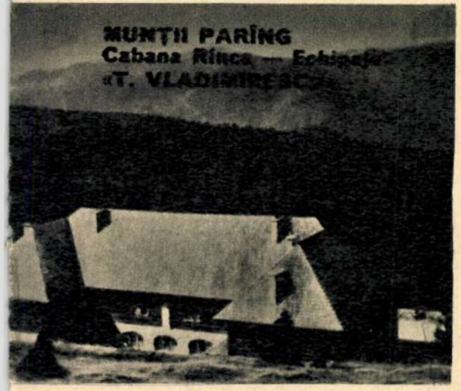
MUNȚII PARÎNG
Cabana Rînca — Echipajul
«T. VLADIMIRESCU»

*

Au mai luat startul echipajele: «Temerarii» (Vaslui), «Tudor Vladimirescu» (Tîrgu-Jiu), «Vulturi XX» (Pucioasa-Dîmbovița).

C. DIACONU

* * *

Tabăra.

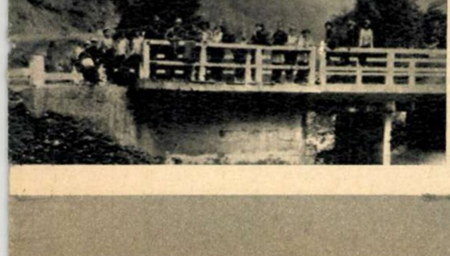
Jos. în adîncul văii, curge rîul Capra.

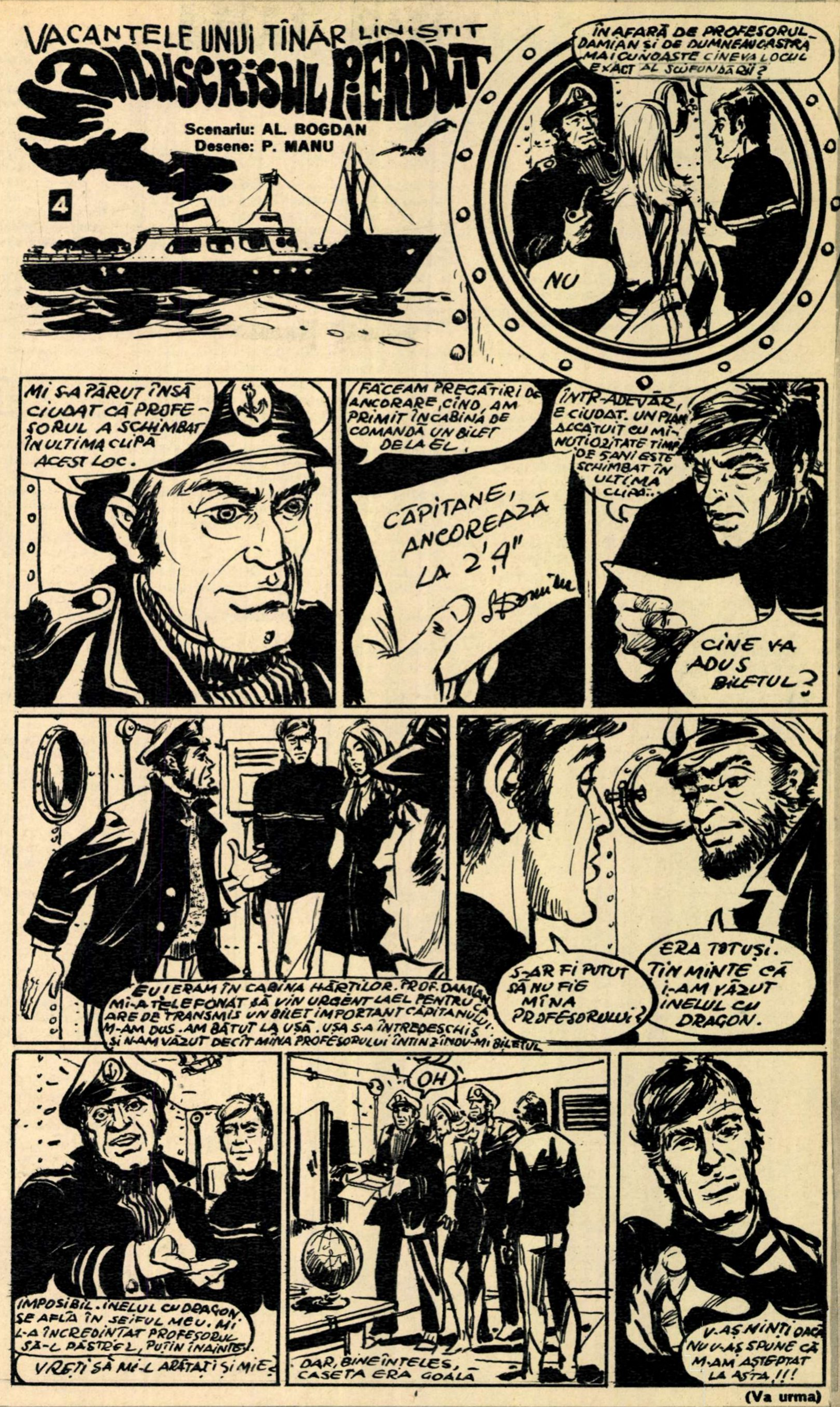
VACANȚELE UNUI TÎNĂR LINIȘTIT

MANUSCRISUL PIERDUT

Scenariu: AL. BOGDAN
Desene: P. MANU

4
ÎN AFARĂ DE PROFESORUL DAMIAN ȘI DE DUMNEAVOASTRĂ MAI CUNOAȘTE CINEVA LOCUL EXACT AL SCUFUNDĂRII?
NU
MI S-A PĂRUT ÎNSĂ CIUDAT CĂ PROFESORUL A SCHIMBAT ÎN ULTIMA CLIPĂ ACEST LOC.
FĂCEAM PREGĂTIRI DE ANCORARE, CÎND AM PRIMIT ÎN CABINA DE COMANDĂ UN BILET DE LA EL.
CĂPITANE, ANCOREAZĂ LA 2'4"
ÎNTR-ADEVĂR, E CIUDAT. UN PLAN ALCĂTUIT CU MINUȚIOZITATE TIMP DE 5 ANI ESTE SCHIMBAT ÎN ULTIMA CLIPĂ...
CINE V-A ADUS BILETUL?
EU ERAM ÎN CABINA HĂRȚILOR. PROF. DAMIAN MI-A TELEFONAT SĂ VIN URGENT LA EL PENTRU CĂ ARE DE TRANSMIS UN BILET IMPORTANT CĂPITANULUI. M-AM DUS. AM BĂTUT LA UȘĂ. UȘA S-A ÎNTREDESCHIS ȘI N-AM VĂZUT DECÎT MÎNA PROFESORULUI ÎNTINZÎNDU-MI BILETUL
S-AR FI PUTUT SĂ NU FIE MÎNA PROFESORULUI?
ERA TOTUȘI. ȚIN MINTE CĂ I-AM VĂZUT INELUL CU DRAGON.
IMPOSIBIL. INELUL CU DRAGON SE AFLĂ ÎN SEIFUL MEU. MI L-A ÎNCREDINȚAT PROFESORUL SĂ-L PĂSTREZ, PUȚIN ÎNAINTE.
VREȚI SĂ MI-L ARĂTAȚI ȘI MIE?
OH
DAR, BINEÎNȚELES, CASETA ERA GOALĂ
V-AȘ MINȚI DACĂ NU V-AȘ SPUNE CĂ M-AM AȘTEPTAT LA ASTA!!!

(Va urma)

Ce va spune Prințesă?

Povestire de **OVIDIU ZOTTA**

— Pe ce jucați? întreba cu vioiciune Prințesă. Vă arbitrez eu, dar spuneți-mi, pe ce jucați?

— Tu pe ce crezi?

— Habar n-am. Pe bani, pe înghețată, pe un bilet de film?

— Nu. Pe iarbă! rîse Geo, mutînd un nebun.

— Vrei să spui că jucați degeaba? zise Prințesă, disprețuitor. Stai! De ce ai mutat nebunul ăla? Îl pierzi, pune-i cruce... Ha! Norocul tău că Siminică judecă la fel de bine ca un pepene galben, nici n-a băgat de seamă că-l poate lua!

Siminică (ședea lungit pe burtă, în iarbă) privi cu blîndețe de jos în sus:

— Auzi, Prințesă, voi aveți telefon?

— Da. De ce întrebi?

— Așa. Poate sună, poate te caută cineva. De aici nu poți auzi...

Prințesă se posomorî:

— Plec și fără să-mi spui tu! Mi-e frică să nu mor de plictiseală văzînd cît de prost jucați!

Nimic nu era bun pentru Prințesă, mai exact, nimic nu era bun în afară de ceea ce venea de la el. Mașina aia ți se pare formidabilă? Bine, dar e un bidon pe roate! Ți-a plăcut cutare film? Păi e o aiureală! Să-ți arate **el** o mașină sau o deschidere de șah, să te ducă **el** la un film — și o să ai altă părere despre viață.

— Stai, zise Geo, împăciuitor, nu ți-a spus nimeni să pleci. Siminică a glumit.

— Cine riscă glume de-astea, ar trebui, pentru orice eventualitate, să aibă la el și-un mosor cu leucoplast! mîrîi Prințesă. Faci și cu mine o partidă?

— Sigur că da.

— Bine. Pe ce jucăm?

— Ai o idee fixă! Șahul nu-i joc de noroc.

— Trebuie să ai întotdeauna ceva de cîștigat, nu?

— Fie, oftă Geo. Uite: cine pierde, e obligat **să nu mai vorbească** pînă diseară. Cu nimeni!

— Ce aiureală mai e și asta? se miră Prințesă.

— Dacă-ți convine. Ziceai că joc prost, atunci de ce te temi?

— Eu nu mă tem, dar mi-e milă de tine că o să rămîi mut pentru toată ziua!

— Mă amuză. Începem?

Cît timp judecă o mutare, Geo stă cu mîinile subsuoară, mulțumindu-se să privească tabla. Brusc, rapid, întinde mîna să mute, apoi o retrage imediat, ca și cum atingerea pieselor i-ar fi neplăcută. Prințesă, în schimb, atinge ba o piesă, ba alta; cînd cîștigă un pion îl dezmiardă, lăudîndu-l ce frumos e; cînd pierde, spune că și așa n-avea ce face cu «lemnul ăla» și tot timpul comentează mișcările adversarului: «Turnul ăla trage cu ochiul la mine, bine faci că-l muți!», «Așa, bravo, apropie-te cu călutul, nebunul meu de-abia îl așteaptă!»

— Mat, vorbărețule! spuse deodată Geo, și Prințesă intră în panică:

— Stai, că nu mut așa!

— Treaba ta. Poți să încerci ce mutare vrei! Poți chiar să refaci ultimele trei-patru mutări: toate duc la mat!

Prințesă mătură cu dosul palmei piesele de pe tablă:

— Mare lucru. Ai noroc că nu sînt eu în formă. Știu unde am greșit. În deschidere, cînd am scos nebunii, trebuia să-mi asigur...

— Sst! făcu Geo. E prea devreme!

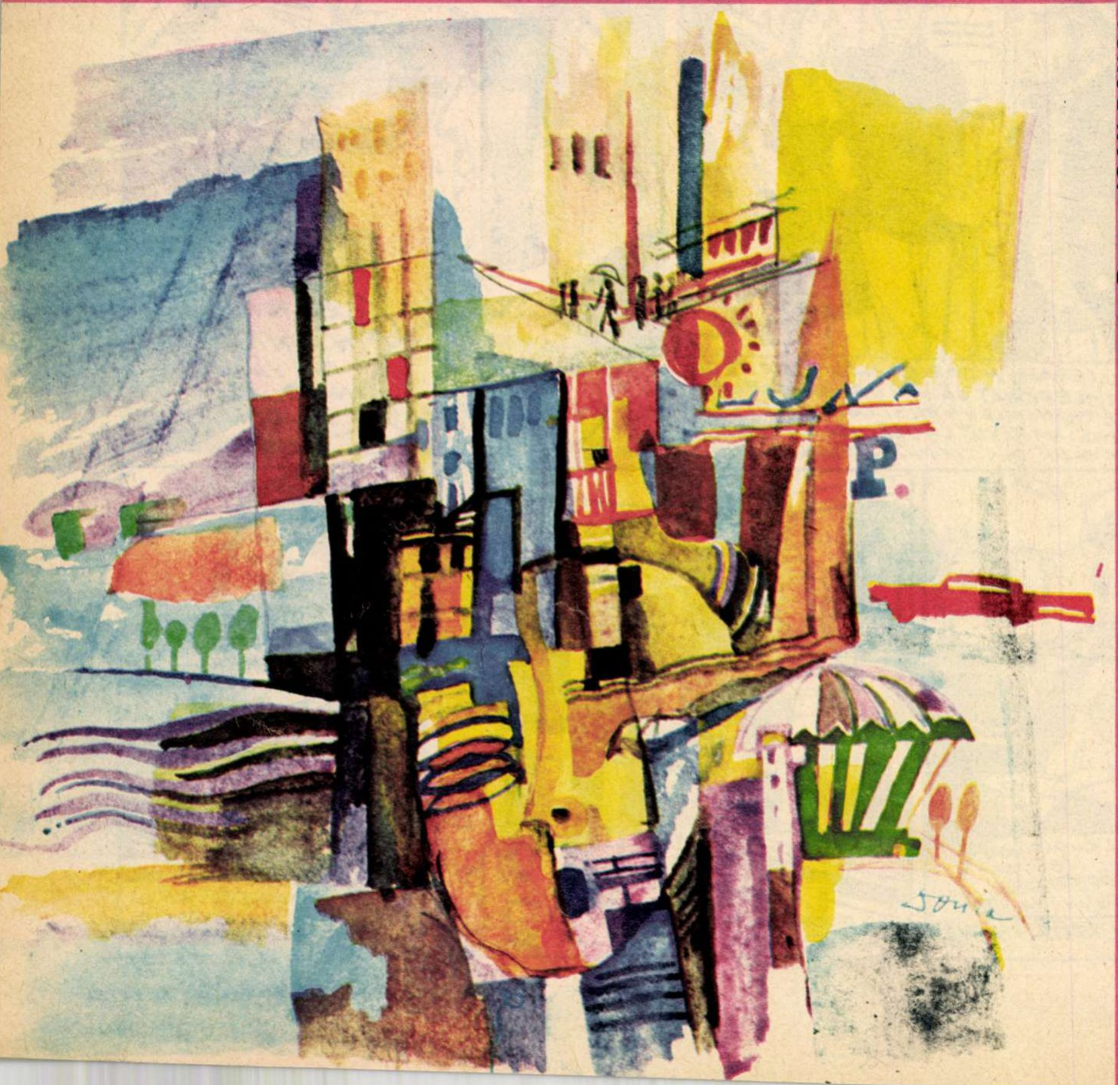

Desen: IOAN DONCA

— Prea devreme? Cum adică?

— Prea devreme ca să vorbești! Ai uitat? Cine pierde, nu mai poate vorbi pînă diseară. Cu nimeni. Sau îți retragi cuvîntul?

— Nu obișnuiesc, spuse nervos Prințesă. În fine... Am fost eu prost că m-am pus la mintea ta.

— Atunci, succes! rîse Geo. Bagă de seamă: nici măcar prin semne n-ai voie să vorbești! Dar ca să nu crezi că sînt lipsit de inimă, poftim, am să-ți dau voie să spui în cursul zilei, de trei ori «da» și de trei ori, «nu». Ar putea interveni ceva deosebit, nu pot să te las fără nici o șansă!

Vestea «muțeniei» lui Prințesă (răspîndită cu mare rapiditate de către Siminică) atrase toată suflarea străzii. Un timp, Prințesă avu ocazia să joace rolul eroului enigmatic. «**Și acum, Prințesă, chiar ești hotărît să nu vorbești?**» «**Prințesă, îți dau să faci zece ture cu bicicleta, dacă spui ceva... Uite, domnule, că rezistă!**» Apoi apărură profitorii, și erau destul de mulți, pentru că fiecare băiat fusese, cel puțin o dată, pus în dificultate de tupeul lui Prințesă. Acum se răzbunau: «**Prințesă, ia povestește cum era să rămîi repetent!**» «**Prințesă, Paula spunea că i-ai scris o scrisoare de dragoste, și că ea așa cum a primit-o, așa i-a dat-o maică-tii!**» «**Prințesă, la blocul trei cineva a spart ușa de sticlă, nu cumva ești tu? Ca să știu ce să spun la administrație!**»

— Terminați! se răsti Geo. Prințesă, dacă vrei, poți folosi unul din cei trei «nu» sau din cei trei «da».

Deși scos din sărite, Prințesă zîmbi cu superioritate, adică nu considera că e necesar să cheltuie pentru ei un «nu» sau un «da» din mica și prețioasa lui rezervă.

— Te-ai hotărît? întrebă vînzătorul de înghețată. Avem de alune, de vanilie, de ciocolată, avem și de căpșuni.

Lui Prințesă îi lăsa gura apă, dar nu răspunse.

— Hai, băiete, alege odată! Alune? Vanilie? Văd că nu vrei nimic, ia-ți banii înapoi și lasă-i pe clienții care știu ce vor.

Prințesă se depărtă, chinuit de întrebarea dacă nu cumva fusese o prostie din partea lui că nu sacrificase un «da» în clipa cînd vînzătorul pronunțase cuvîntul «alune». E cea mai grozavă înghețată, și unde mai pui că în antarctida dulce pe care o strivești de cerul gurii cu limba, găsești chiar și cîte o jumătate de alună, crocantă, bine prăjită. Dar nu e mai puțin adevărat că nu s-a inventat încă înghețata care să te facă să te simți atît de bine ca atunci cînd, știind că n-ai la dispoziție decît trei de «da», înghiți în sec, dar în schimb rezerva care-ți dă posibilitatea să aprobi ceva rămîne intactă. Dacă se apropie de tine în fugă un ins care exclamă zgomotos «**Sînt regizor, caut de trei luni un băiat potrivit pentru rolul principal din noul meu film, cred că tu ești cel mai potrivit, vrei să te prezinți la studio pentru probe?**» Ar fi îngrozitor să nu poți spune «Da»! Sau, să-l luăm pe bătrînelul de colo, care cotrobăie în motorul micului său «BMW», vechi de cînd lumea. S-ar putea să te cheme să-i dai o mînă de ajutor, după care, uluit de îndemînarea ta, ar spune: «**Uite ce e, eu tocmai mă duceam să-mi iau noua mașină. Pe asta veche ziceam s-o vînd, dar acum cred că cel mai bine ar fi să ți-o dăruiesc ție. Ești de acord?**» Năucit de astfel de visuri, Prințesă fu cît pe-aici să murmure un «da», dar se opri la timp, rostindu-l doar în gînd.

— Tinere, dacă ești amabil...

Prințesă se uita în vitrina magazinului universal. Întoarse capul. Vocea era a unei femei, cu un cărucior în care se foia, plin de vitalitate, un băiețel de vreo zece luni.

— Nu pot intra cu căruciorul, de altfel e și prea multă lume înăuntru, înțelegi, unul tușește, altul strănută... Numai cinci minute, să cumpăr ceva. Silvian e cuminte, n-o să-l supere pe băiatul cel mare. Vrei?

— Îmda... oftă Prințesă.

Rămas cu copilul, gîndi cu groază în ce situație ar fi fost dacă lua înghețată. «**Uite cum se zbenguie, stai, urîtule, cuminte, că plonjezi pe trotuar!**» îi spuse el în gînd, verificînd cataramele curelelor de siguranță.

— Mulțumesc, ai fost foarte drăguț! zise femeia, apărînd cu sacoșa plină, și-i întinse lui Prințesă o hîrtie de trei lei.

— Nu! strigă el, supărat de două ori; întîi că i se oferiseră bani și apoi pentru că îi mai rămăseseră, mari și late, două garnituri «da-nu».

Pe urmă porni iar prin oraș, acum se învățase cu jocul de-a tăcerea. «**Înainte, cred că am spus de**

(Continuare în pag. 12)

1

2

4

3

6

5

**MASĂ ROTUNDĂ
CU LAUREAȚII
PREMIILOR
CONSILIULUI
NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI
PIONIERILOR
PE 1969
REALIZATĂ
DE REVISTA;
«CUTEZĂTORII»**

UNDE V-AȚI ÎNTÎLNIT EROII?

Vă recomandăm spre lectură cîteva dintre cărțile distinse de Consiliul Național al Organizației Pionierilor cu premii anuale:
«Arcașul Măriei Sale» și *«Eroi au fost, eroi sînt încă»*, DUMITRU ALMAȘ, Premiul «Cutezătorii»; *«Despărțirea de jocuri»*, COSTACHE ANTON, Premiul «Cravata roșie»; *«Tartine cu vară și vînt»*, OCTAV PANCU-IAȘI, Premiul «Albatros»; *«Sfaturile motanului Grigore»*, PAUL ANGHEL, Premiul «Cosînzeana»; *«Arca lui Nae»*, VASILE MĂNUCEANU, Premiul «Cosînzeana»; *«Geografia distractivă»*, AUREL LECCA, Premiul «Orizont»; *«Trăsura fără cai»*, ION GHENEA STĂNESCU, Premiul «Orizont»; *«Copii-poeți»*, Mențiunea specială a juriului.

Premierea acestor cărți a prilejuit, ca și anul trecut, o întîlnire între autorii lor în cadrul redacției noastre. Bucuroși de oaspeți, «Cutezătorii» i-au primit cu căldură pe scriitori care, la rîndul lor, au fost gata să-și împărtășească gînduri și impresii. Alături de scriitori încercați, la discuție s-au aflat și cîțiva foarte tineri condeieri, de vîrsta cutezătorilor, autori ai cărții «Copii-poeți».

— «Unde v-ați întîlnit cu eroii pe care i-ați adus în paginile cărților dv.?» a fost întrebarea în jurul căreia s-au purtat o parte din discuții. Răspunsurile au fost prompte.

OCTAV PANCU-IAȘI (foto 1)

— Cîteva cuvinte despre eroii cărții mele «Tartine cu vară și vînt?» Cu plăcere, dar mi se pare un pic pretențios să numesc «eroi» niște năpîrstoci care, cînd numără pînă la 10, îl sar pe 5 și îl așază pe 6 după 8...

Totuși, dacă mă gîndesc bine, Dumitrescu Radu, zis Răducu, zis Ducu este — în felul lui — un erou. În primul rînd pentru că m-a suportat pe mine ca... părinte! Am fost grozav de exigent în ceea ce îl privește. El voia să călătorească în Hipopotamia — și eu îi făceam bagajele și-l trimiteam în Țaraundejoievineri. El ar fi vrut să se facă «inginer de ascuțit creioane» și eu îl sfătuiam să studieze «Academia de spart nuci». Pînă la urmă însă ne-am înțeles. I-am dat voie să crească și să facă ce dorește, cu o singură condiție: să mă lase pe mine să rămîn copil. Și-am rămas. Băieți, cînd jucăm leapșa?

DUMITRU ALMAȘ (foto 2)

— Unde i-am întîlnit? Mai întîi în balade, în legende, în povestirile bătrîne. Apoi în cronici și-n documente. După asta, să vă mărturisesc drept, i-am întîlnit în fiecare loc unde a rămas o amintire din vremi de demult.

Cu eroii din «Fluierașul și Alămîia» am făcut cunoștință întîia oară în istoria răscoalei lui Horia, Cloșca și Crișan. I-am urmărit sub zidurile cetății Deva și i-am întovărășit în Apuseni, prin satele vîlvorîte de pîrjolul răscoalei.

Cu Maria, fata de la Cozia, m-am întîlnit pe malul Oltului, lîngă zidurile întărite cu contraforturi tari. I-am ascultat povestea vieții, șoptită parcă de valurile rîului. Și dacă așa stau lucrurile, de bună seamă că m-am întîlnit și cu Sion Nouraș la Putna și la Suceava, deși întîi și-ntîi l-am cunoscut din cronică, din acea «O samă de cuvinte» a bătrînului Neculce. Cu Gelu românul, între ruinele cetății de la Dăbîca, iar cu zugravul Dobre, lîngă frescele de la Voroneț.

Dar știți de ce mă întîlnesc așa de des cu acești eroi ai vremilor de demult? Pentru că-i iubesc. Îi iubesc și iar îi iubesc.

COSTACHE ANTON (foto 3)

— Pe eroii povestirilor mele i-am cunoscut în școală, pe stradă, pe terenul de fotbal improvizat oriunde din două serviete, o cărămidă și un basc, în preajma șotronului desenat cu cretă pe trotuarul din fața blocului, dincolo de livezi. la înălțat zmeiele. Am încercat astfel să pătrund în lumea copilăriei, în ceea ce are ea esențial: jocul, visul, fantezia. «Despărțirea de jocuri» este o metaforă care vrea să sugereze intrarea într-o altă vîrstă, în adolescență.

RED. Cine este robotul Alcor, acest foarte interesant personaj din povestirea care a dat titlul întregului volum?

C.A. El este, de fapt, o parte a personajului principal, poreclit de colegi Modestul Cinci un alt eu al său, mai bun, mai generos. Alcor este născut din visare și se află la interferența între planul real și cel fantastic atît de caracteristic adolescenței.

RED. După părerea noastră Alcor este unul din cele mai pline de farmec personaje ale povestirilor dv. care, fără îndoială, cucerește cititorul.

PAUL ANGHEL (foto 4)

Cum mi-am cunoscut personajul?... Personajul meu e un motan, un motan adevărat. El are două biografii, una reală și una literară, ultima nițeluș schimbată. Cea reală: mi l-a adus, într-o clipă de mîhnire, de suferință, poetul și academicianul Demostene Botez, ca să mă mîngîie de pierderea unui alt motan dispărut definitiv pentru care purtam doliu. Grigore a fost adus în buzunar, abia făcuse ochi, încăpea într-o palmă, iar primul semn de recunoaștere au fost niște zgîrieturi grozave. A crescut apoi ca și balaurul din poveste. S-a instalat, la început într-un sertar de la biroul meu, s-a mutat apoi într-un sertar mai mare, apoi în alt sertar și mai mare, apoi cînd n-a mai încăput și-a rînduit domiciliul deasupra, printre hîrtiile mele, sub lampa cu abajur. Îl foloseam ca greutate pentru hîrtii, ca să nu le ia vîntul. Stătea cuminte? Aș!... Îl deranja scîrțîitul peniței și fîșîitul hîrtiilor, și atunci intervenea cu laba. Mă necăjea, de fapt el părea necăjit, protesta, îmi răsturna creioanele, iar adesea, ca să mă silească să întrerup lucrul și să începem joaca, se așeza chiar pe fila la care scriam. Din acest dialog dintre peniță și lăbuță s-au născut «Sfaturile motanului Grigore».

E o carte pentru copii și oameni mari, în care motanul apare: ici și colo, cît să încurce lucrurile. Desigur cariera lui literară nu-i epuizată, această carte este abia un început. Aș putea spune chiar că motanul a fost foarte nemulțumit. «Cum, mi-a spus el, numai atît însemn eu pentru tine? Numai atît de puțin ai reținut din biografia mea?»...

Am meditat și am ajuns la concluzia că motanul are dreptate. Și de aceea am hotărît ca, în colaborare cu el, să scriu o nouă carte. «Adevărata identitate a motanului Grigore».

VASILE MĂNUCEANU (foto 5)

— Am avut totdeauna o tendință spre o literatură mai degajată, mai cu umor. Pe Nae l-am conceput pentru emisiunile de radio. M-am străduit să fac din acest Nae o persoană simpatică. Am scris scenariul de la săptămînă la săptămînă, creînd noi și noi întîmplări. Astfel a crescut Nae și a pătruns apoi în paginile cărții. Era un experiment pentru mine, nu o certitudine și m-am bucurat foarte mult cînd am primit premiul.

AUREL LECCA (foto 6)

— Personajul principal al cărții mele este Geografia. L-am vrut un personaj fascinant, care să cheme cititorul, să-l ademenească și să-i deschidă zeci de porți spre cunoaștere. Am reușit, n-am reușit?

RED. Cu statele dv. de vechime în acest domeniu, nu poate surprinde pe nimeni nici reușita și, evident, nici premiul.

BITI CARAGIALE

(Continuare în pag. 13)

1

6

2

3

AMIAZĂ DE AUR

FLUXUL MARILOR CREAȚII XXV

Reportaj
de
AL. DINU IFRIM

Siut-Ghiolul scapără în amiaza încărcată cu aur. Aur, ridicat din pămînt, ridicat din ape, adunat în lanuri bulgăre cu bulgăre, la jumătate de metru de pămînt, atîrnînd greu.

Străzile sînt aproape goale la ora asta în Palazu Mare, dar simți venind din cîmp răsuflarea depărtată a combinelor, simți încleștarea oamenilor în această campanie de iulie, pe colinele cu spinări arcuite domol în străvechiul pămînt dobrogean atît de năpăstuit altădată.

«PENTRU A SCĂPA OAMENII DE ÎNTUNERIC»...

Nicăieri poate ca aici, pe aceste meleaguri, nu-și găseau o justificare lipsurile și sărăcia. Acest pămînt, considerat sterp prin tradiție, bîntuit de dogoarea vînturilor aspre, nu le putea aduce oamenilor mare lucru, mai ales cînd n-aveau cu ce-l lucra.

Aceeași situație era și prin alte locuri, chiar dacă pămîntul era mai bun. «Un plug revine la trei gospodării — arăta monografia Institutului de științe sociale, făcută în 1938 — o grapă la patru gospodării cu o suprafață cuprinsă între 1—3 hectare». Tot în acest sens, un om de specialitate, bun cunoscător al stărilor de lucru de pe la noi, preciza, completînd imaginea: «Două treimi din numărul plugurilor și jumătate din numărul grapelor nu sînt altceva decît fiare vechi, unelte cu totul primitive».

O stare deplorabilă, încît nu-i de mirare că pe vremea aceea unele sate aveau nume de-a dreptul pocite. Valea Rea, Vai-de-ei, Golășei, Rîpile, Gropile...

— Cei mai mulți de pe la noi, din Palazu, spune brigadierul Vasile Spau, lucrau la carierele de piatră din vecinătate. O scoteau cu tîrnăcopul din stîncă, cu palmele zdrelite o încărcau în căruțe, să aibă cu ce-și ridica cei avuți case arătoase.

Nici apă cu ce să-și potolească setea nu aveau cei din Palazu Mare, cu toate că apa potabilă gîlgîia sub prispele lor: conductele ocoleau pe sub pămînt, duceau la Constanța. Oamenii beau apă din Siut-Ghiol, o cărau din lac cu sacaua. Deasupra caselor urca linia de înaltă tensiune și seara, în oraș, se aprindeau becurile; la Palazu însă, oamenii orbecăiau pe întuneric.

«**Pentru a scăpa oamenii de întuneric și mizerie trebuie să** *se* **construiască socialismul la sate**»...

Slove istorice, din istoricul document de partid de acum două decenii, cuvînt de îndemn și deschizător de epocă în viața celor înfrățiți dintotdeauna cu glia.

7

11

5

8

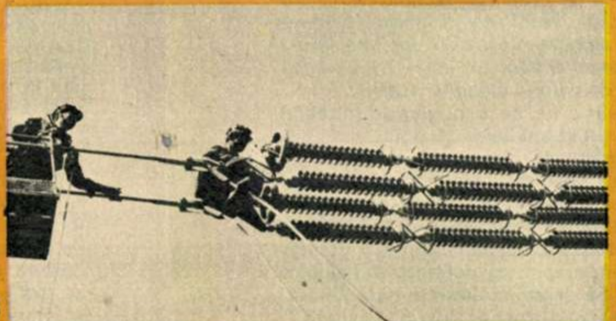

9

4

Era zi fierbinte de iulie, ca acum, cînd pe meleagurile vasluiene, la Rășcani, mîini bătătorite de sapă și de coarnele plugurilor au ridicat în pridvorul unei case o placă pe care licăreau cuvintele, înscrise proaspăt, «VICTORIA SOCIALISMULUI». Apăruse una din primele mlădițe ale socialismului la sate, împreună cu alte patru: Laslea-Brașov, Zăbrani-Arad, Turnișor-Sibiu, Lunca de Jos-Cluj.

10

Rodnic, cuvîntul partidului a însuflețit inimile și aici pe plaiurile dobrogene (primul ținut în care s-a încheiat cooperativizarea), la Palazu Mare.

DE LA SIUT-GHIOL PE VALEA CARASU

Așezat pe malul lacului Siut-Ghiol, Palazu Mare își răsfrînge de mult stelele electrice în apele învăpăiate ale amurgurilor, iar în casele gospodarilor (vreo două sute construite în ultimul timp) s-a statornicit același ritm de viață civilizată din care nu lipsesc aparatul de radio sau televizorul, mijloacele de confort urban; iar apa limpede, potabilă, izvorăște și în adăpătorile mecanice din impunătoare construcții zootehnice.

N-am întîlnit la ora aceea de amiază în Palazu, pe stradă, nici un copil de școală, nici chiar cînd au început să se ivească din zare primele autocamioane cu grîu din această vară, întîmpinată aici și pe întreg tărîmul de aur al Mioriței de aproape **o sută cincizeci de mii de combine și tractoare.**

M-a lămurit o voce grijulie de părinte:

— O să-i găsim la lac pe copii — sînt doar în vacanță. Se plimbă cu bărcile.

Acolo erau — și Cosma Vasile, și Musa Senia, și Gaci Anastase, și surorile Costea. Șapera Ioan și Ritu Rodica tocmai sosiseră din tabăra internațională de la Sinaia, iar alții, vreo șapte, se pregăteau să plece la Sinaia.

Siut-Ghiolul nu-i însă doar loc de agrement pentru cei din Palazu Mare. Electropompe puternice, instalate pe mal, smulg apa din lac și o revarsă în rețeaua de irigații desfășurată în culturi pe sute de hectare.

— E o bogăție apa, spunea bucuros Florin Faur, unul din cei trei ingineri agronomi pe care i-am cunoscut în Palazu.

— Dar dacă nu s-ar afla aproape?

— Am căuta -o în pămînt. Ca cei din Sîntana.

Acolo, sursele de apă naturală, Mureșul, Crișul Alb, fiind foarte departe, au săpat o fîntînă în plin cîmp. Ajunseseră cu forajul la 8—10 metri, dar nimic. N-au renunțat însă, au continuat lucrul. Și deodată, la vreo treisprezece metri adîncime — apă! Desferecate, izvoarele au țîșnit la lumină, fîntîna s-a umplut cu apă. Apoi, din cincizeci de fîntîni s-au pornit izvoarele pe cîmp, în lung și-n lat.

O bătălie de mare anvergură se dă pe Cîmpia Bărăganului, la Dunăre — și chiar pe pămîntul dobrogean, pe șantierul marelui sistem de irigații de pe Valea Carasu, unde aspersoarele vor întinde curcubee de apă pe o suprafață de o sută șaptezeci și patru de mii de hectare. Aici, o artilerie întreagă de dragline, tractoare pe șenile și alte mașini grele înfruntă natura. Ca să se amenajeze un singur metru liniar la canalul magistral sînt dislocate nu mai puțin de 23 de vagoane de pămînt.

De altfel, la Poarta Albă, urmează să se instaleze cea mai mare stație de pompare a apelor irigate cunoscută pînă acum în lume. O inimă extraordinară, capabilă să pulseze într-o secundă pămînturilor (transformate deja într-o grădină cu păduri de piersici, cu lanuri întinse și dulci podgorii în care strălucesc caratele medaliilor) echivalentul debitului de apă al rîurilor Olt și Jiu, la un loc!

O putere emoționantă, aceeași, concretizează deopotrivă în gestul gingaș al sătencelor vrîncene ce-și împodobesc interiorul caselor cu imense covoare — unul singur desfășurat pe cei patru pereți, cuprinzînd întreaga cameră —, în constelația luminilor electrice aprinsă în mii și mii de sate și comune, concretizată în acea clipă istorică cînd mîini aspre de săteni au încrustat în pridvorul casei cuvîntul partidului, al inimii lor — «VICTORIA SOCIALISMULUI». Victorie deplină acum pe întreg pămîntul românesc.

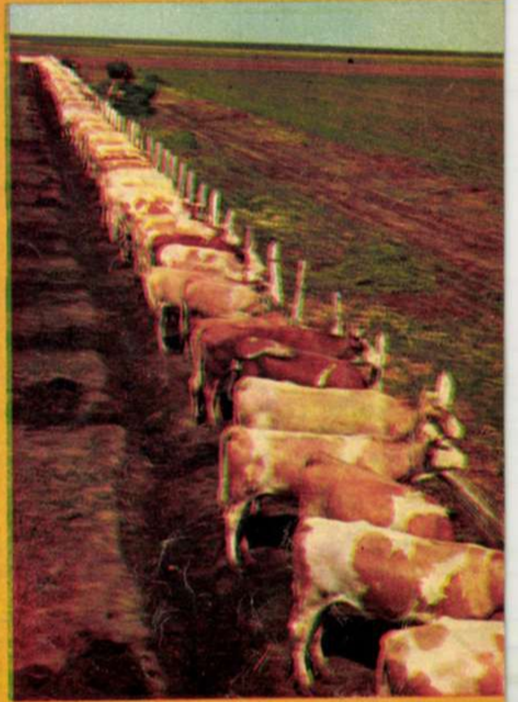

13

Din coloana celor 150 000... (1)
Peisaj din satul contemporan (2).
La biblioteca căminului cultural (3).
Tablou... avicol (4).
«Cură» de ultraviolete (5).
Culturi sub cupole de sticlă (6).
Imagini grandioase pe Valea Carasu (7-8).
Punte de lumină spre sate (9).
Apicultura — o ramură înfloritoare (10).
Cu barca pe Siut-Ghiol (11).
Aviația pe ogoare (12).
Secvență zoo (13).

12

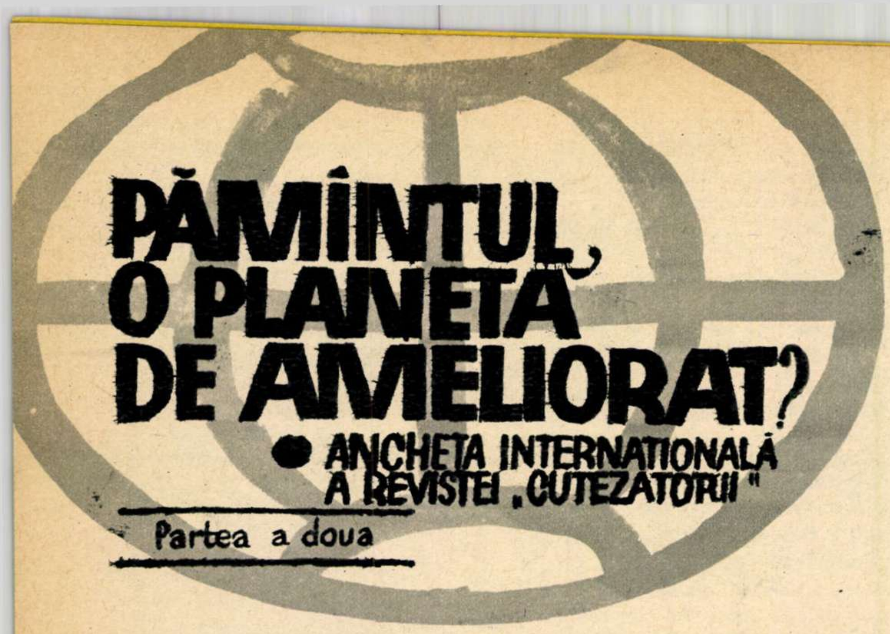

PĂMÎNTUL, O PLANETĂ DE AMELIORAT?

● ANCHETA INTERNAȚIONALĂ A REVISTEI „CUTEZĂTORII"

Partea a doua

MICHEL RAGON

NOILE LOCUINȚE VOR CREA ȘI O NOUĂ CIVILIZAȚIE, ne declară MICHEL RAGON.

— *Nu încape îndoială! ne răspunde Michel Ragon. Romancier, sociolog, critic de artă, scriitorul francez a întreprins numeroase studii despre arhitectura și urbanismul contemporane, desprinzînd marile linii care ne dau posibilitatea să ne imaginăm ce vor fi urbanismul și arhitectura viitorului, constatări pe care le-a înfățișat în lucrările sale: «Cartea arhitecturii moderne» (1958); «Urbanismul și orașul» (1963); «Unde vom trăi mîine?» (1963) și «Noua arhitectură franceză» (1964).*

— Îmi întemeiez această afirmație, **continuă Michel Ragon,** pe faptul că multe din previziunile pionierilor arhitecturii contemporane au devenit realități, iar altele se vor înfăptui, cu siguranță, nu peste multă vreme.

«Ce-i arhitectura? scria **Walter Gropius** în 1919. Ea este expresia cristalină a celor mai nobile gînduri ale omului, ale aspirațiilor lui intime, ale omeniei lui... Azi nu există încă arhitecți, noi nu sîntem decît **precursorii** celui care va merita mai tîrziu din nou numele de arhitect, căci el înseamnă: **maestru al artei.** care transformă deșerturile în grădini și care înalță pînă la cer minuni de piatră, sticlă și fier».

Azi însă, aproape toate realizările concepute de utopiști au devenit posibile, de la casele de sticlă pînă la climatizările paradisiace. Tehnica a dat pînă la urmă dreptate utopiei. Omul e însă pregătit să pătrundă în acest univers al perfecțiunii pe care i-l făgăduiește tehnica? Noul urbanism și noua arhitectură sînt strîns legate de o nouă civilizație, așa cum au înțeles-o prea bine pionierii.

Atunci cînd **Le Corbusier** și-a conceput apartamentele — tip ale acelui **Unité d'Habitation** (Unitate de locuit) din Marsilia, s-a gîndit la această nouă civilizație. De aceea, el a studiat un nou tip de locuință. De pildă, Strada comercială aflată în mijlocul imobilului oferă gospodinelor posibilitatea să-și facă aprovizionări rapide fără a fi obligate să iasă din Unitate. Copiii între 7—10 ani se vor putea duce la școala situată pe acoperișul-terasă, părinții avînd doar grija să-i conducă pînă la ascensor. Prevăzînd nenumărate dulapuri în pereți, făcînd din aceste apartamente bine dotate adevărate «mașini de locuit», **Le Corbusier** anticipa apartamentul viitorului, total echipat. Actualele locuințe colective dispun de un zid de căldură (încălzirea centrală colectivă), iar în viitor vor dispune de un zid de răceală, care va înlocui frigiderul individual. Alte multe obiecte de uz casnic vor dispare: fierul de călcat, țesăturile devenind nesifonabile; sticlele, eliminate de cutii; dulapurile, înlocuite, evident, cu dulapurile din pereți și poate chiar și paturile, înlocuite cu perne de aer. Aceste perne de aer vor face, poate, de asemenea, inutilă roata, așa cum reactoarele au făcut inutilă elicea.

Toate aceste importante îmbunătățiri tehnice vor face viața omului din ce în ce mai bună, mai plăcută, mai comodă, și ele ne arată că, în mod evident, condițiile vieții pe Pămînt pot fi îmbunătățite simțitor.

1

JEAN DORST

ÎMPĂCAREA OMULUI CU NATURA VA FACE DIN PĂMÎNTUL NOSTRU O PLANETĂ DIN CE ÎN CE MAI BUNĂ, consideră profesorul JEAN DORST.

— *Homo faber* de azi are o încredere nezdruncinată și absolută în viitor, *ne spune Jean Dorst, profesor la Muzeul Național de științele naturale din Paris, vicepreședinte al Comisiei de ocrotire a Uniunii internaționale pentru conservarea naturii din Morges.*

— Mîine, el va muta munții din loc, va schimba cursul fluviilor, va recolta cereale în deșert, va călători curent în Lună și în alte planete.

Oricît de mare ar fi însă această încredere în tehnică, ea nu trebuie să ne determine să înăbușim sursele vieții noastre. Dacă vrem să facem din Pămîntul nostru o planetă ameliorată, atunci avem datoria să nu rupem toate legăturile cu mediul în care ne-am născut. O regiune trebuie să fie studiată în ansamblul său, în funcție de scopul pe care îl urmărim, dar și de specificul părților care o alcătuiesc. Soluția propusă pentru valorificarea ei trebuie să țină seama de aceste fapte, ca și de climat, de natura solului, de forma lui și de imperativele biologice. Omul trebuie să știe să le interpreteze. Cei mai diverși specialiști, de la economist și sociolog pînă la biolog, vor avea menirea să decidă repartiția zonelor, al căror ansamblu va trebui, în măsura posibilului, să respecte diversitatea mediilor naturale care constituie ecosistemele planetei noastre. Aceasta va permite în viitor ocolirea multor erori grave. Aceasta va evita cultivarea, cu prețul unor investiții uriașe, a mlaștinilor și savanelor tropicale, cu un climat puțin propice și cu soluri fragile, improprii agriculturii. Aceasta va evita intoxicarea planetei cu deșeuri industriale și cu produse chimice. Aceasta va evita de asemenea masacrul animalelor, de la cele mai mici pînă la cele mai mari, și distrugerea asociațiilor vegetale, acțiune care se va dovedi pînă la urmă că-e în detrimentul omenirii. De altfel, trebuie să observăm că omul a început să-și dea seama de această imperioasă necesitate în însuși interesul economiei. Planurile de amenajare a multor țări europene, aflate acum în curs de realizare, împacă deseori transformările inevitabile ale mediilor naturale cu păstrarea unor parcele, care devin părți integrante ale unui ansamblu în care echilibrul natural nu este în întregime desființat.

Multe națiuni care și-au cîștigat recent independența au înțeles și ele această necesitate. Acest lucru îl observăm în special în țările din Africa și în Asia. Din acest punct de vedere, am putea cita exemplul Ceylonului care, valorificînd regiunea Gal Oya, a știut să împace stabilirea plantațiilor cu menținerea, pe largi suprafețe, a așezărilor naturale, propice păstrării ființelor vii care constituie elementele lor biotice.

Asemenea exemple ar trebui să se multiplice în lume dacă omul vrea să-și mențină poziția sa pe o planetă care nu i-a fost dată ca s-o distrugă, ci ca s-o folosească așa cum trebuie și să poată prospera pe ea în cele mai bune condiții. Acestea depind realmente de o armonie și de un echilibru natural , din care omul nu este decît o parte esențială. În acțiunea de reintegrare a omului în natură, fiecăruia dintre noi îi revine un rol, căci fiecare dintre noi poate contribui la distrugerea sau, dimpotrivă, la apărarea unei parcele de viață a naturii. Căci dacă omul trebuie uneori să biruie natura, el nu trebuie s-o facă întotdeauna și în mod obligatoriu. Cu acest preț — al împăcării omului cu natura — Pămîntul nostru se va putea îmbunătăți, devenind o planetă din ce în ce mai bună, mai plăcută, pe care să merite să trăiești.

JEAN ROSTAND

CÎND O NOUĂ ETICĂ, O MORALĂ CAPABILĂ SĂ CONSOLIDEZE, CU AJUTORUL ȘTIINȚEI, VALORILE INDISPENSABILE PROGRESULUI UMAN, VOR DEVENI REALITĂȚI, ATUNCI VOM PUTEA SPUNE CĂ PĂMÎNTUL NOSTRU S-A AMELIORAT ÎNTR-ADEVĂR, declară profesorul JEAN ROSTAND.

— Pămîntul este o planetă care poate fi ameliorată? *ne reia întrebarea profesorul Jean Rostand. Savant de renume mondial, ilustrul biolog, membru al Academiei franceze, este serios preocupat de viitorul globului nostru.*

— Înainte de a răspunde întrebării dv., țin să subliniez că, ținînd seama de strigătul de alarmă pe care l-au dat mulți specialiști în legătură cu creșterea, într-un ritm foarte accelerat, a populației mondiale — 3 600 000 000 în 1980 — toate țările lumii sînt preocupate de sporirea potențialului alimentar. Se depun străduințe pentru îmbunătățirea procedeelor de cultură a plantelor, pentru ridicarea calității îngrășămintelor sau pentru perfecționarea genetică a speciilor cultivate, se pregătește exploatarea noilor surse de hrană și, în special, a unor alge microscopice de tipul Chlorella, ușor cultivabile și capabile să folosească la maximum energia solară.

Ne este permis să precizăm că Omul nu se va lăsa înfometat de număr. Dar oare nu va trebui să facă față altor amenințări? Supremația nu-i va fi niciodată contestată? În mulțimea de ființe care populează, împreună cu el.

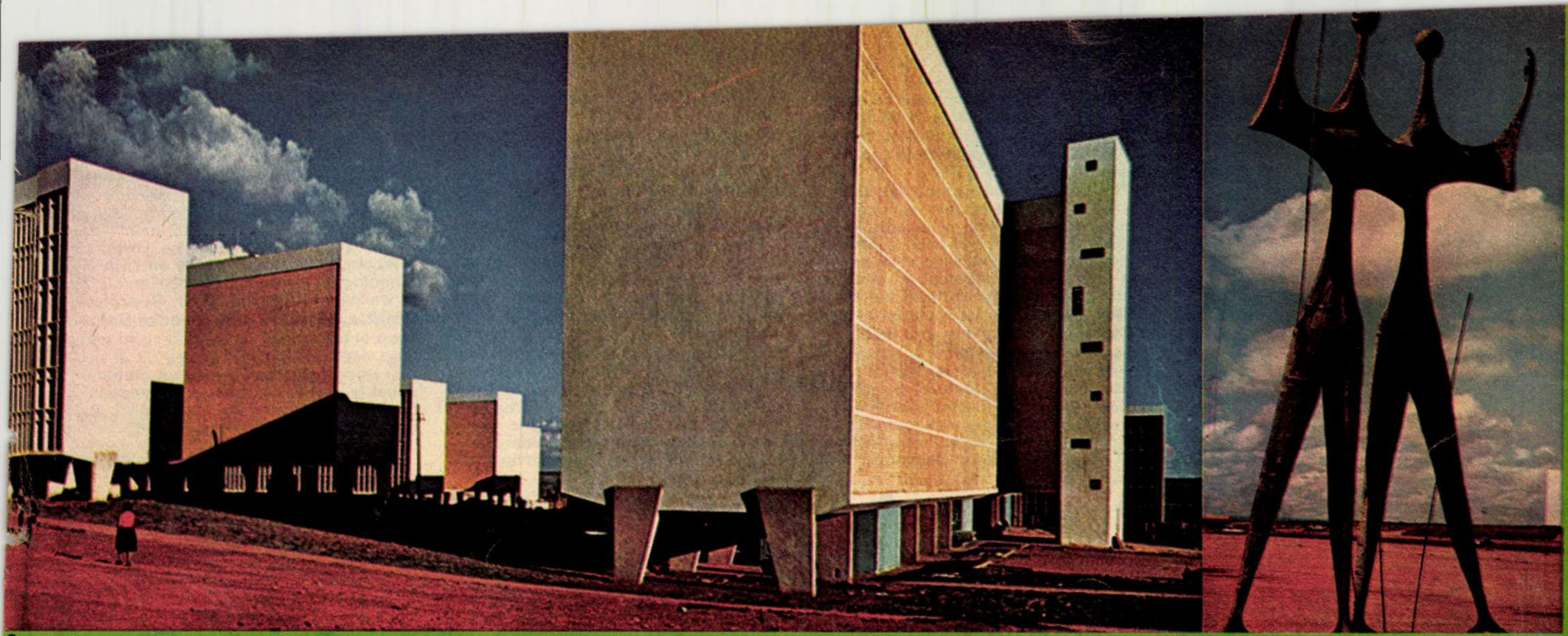

2

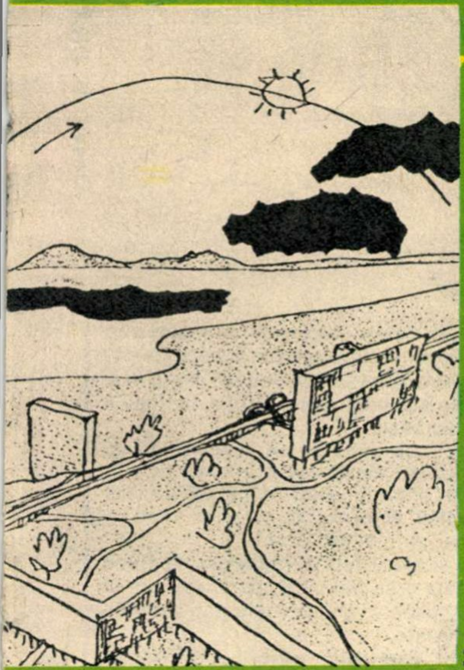

3

suprafața globului, nu există oare nici una care, deși încă inferioară lui, ar putea să-l pună în pericol?

S-a vorbit deseori de «amenințarea insectei» (Howard). De fapt, numeroase insecte, din cauza lăcomiei și a capacității lor de înmulțire, fac adevărate ravagii în pădurile noastre, pe ogoarele noastre, în recoltele noastre: gîndacul de Colorado, cărăbușul, lăcusta-de-fînețe au în privința aceasta o tristă reputație. Doar gîndacul de Colorado costă Franța, în fiecare an, mai multe zeci de miliarde... Dar de aci pînă la a crede că insectele pot să ne creeze dificultăți alimentare e departe. De altfel, în lupta pe care e silit s-o ducă împotriva insectei, Omul este din ce în ce mai puternic înarmat de știință, care îi procură fie arme chimice, fie procedee biologice.

Insecta devine într-adevăr periculoasă atunci cînd este purtătoare de germeni patogeni: Ajungem astfel la o întrebare mai generală: specia umană nu va fi, într-o zi, exterminată din cauza acțiunii cutărui microb, cutărui virus? S-ar putea ca, în trecutul vieții, unele specii, chiar grupuri întregi, să fi fost eliminate din aceste cauze. Specia noastră pare să fie însă la adăpostul unei asemenea amenințări, dacă ținem seama de eficacitatea și de varietatea, mereu crescînde, ale mijloacelor de care dispune în lupta sa antiinfecțioasă.

Altă problemă. Tot ce știm despre mecanismele eredității ne îndeamnă să presupunem că o specie poate să dureze la nesfîrșit, dacă nu-i ia locul o specie rivală sau nu-i distrusă de cauze externe, cărora ea nu se poate adapta.

Dar dacă specia umană este teoretic nemuritoare, este ea oare sigură de fixitatea ei? Este absolut sigur că Omul nu va mai evolua de aici înainte?

Există într-adevăr biologi care prezic această depășire naturală a lui **Homo sapiens**, prin apariția unui **Homo sapientior** și nu avem nici un motiv temeinic ca să tăgăduim în mod formal această posibilitate. Pînă la apariția acestui ipotetic urmaș, sarcina Omului este bine trasată. Toți biologii sau aproape toți sînt de acord în privința datoriilor omului față de om. A apăra fragila și prețioasa protoplasmă umană sub toate formele ei, sub toate aspectele ei, a o apăra împotriva morții, împotriva suferinței, a lipsurilor, a înjosirii, a ajuta dificila și impetuoasa creștere a fenomenului uman; a obține din partea societății ca ea să dea fiecăruia partea maximă ce i-o poate da; a proceda astfel încît omenirea, în totalitatea ei, să extragă cea mai bună parte din resursele încă neexploatate și subestimate ale lui **Homo sapiens.**

Cînd această etică nouă, ce se schițează acum, această morală capabilă să justifice și să consolideze, cu ajutorul științei, valorile indispensabile progresului uman vor deveni realități, atunci și numai atunci vom putea spune, fără teamă de a fi dezmințiți, că Pămîntul nostru s-a ameliorat într-adevăr.

Anchetă realizată de
PAUL B. MARIAN

4

5

1) O oază sub cupolă de sticlă. Paolo Soleri și Mark Mills au plantat această locuință în deșertul Arizonei.

2) Brasilia, o capitală încă tînără.

3) Dialog cu natura într-un proiect destinat Algerului de marele arhitect francez Le Corbusier.

4) București — o capitală în plină metamorfoză.

5) Detaliu din celebra Unité d'Habitation a aceluiași Le Corbusier.

ARHEOLOGI ȘI SCUFUNDĂTORI

Cine și-ar fi putut închipui că arheologia ar putea avea o legătură cît de mică cu sportul? Iată însă că un grup de elevi din Mangalia ne demonstrează, pe viu, această posibilitate.

Totdeauna, după furtună, pe țărmurile joase din preajma Mangaliei, marea aruncă din adîncurile ei diverse și interesante relicve: fragmente de amfore, rămășițe din epave care dorm de secole sub apă, monezi străvechi. Pornind de la existența acestor mărturii ale civilizațiilor trecute, pe care marea le scoate cu consecvență, în anul 1957, cîțiva elevi au avut ideea organizării unui muzeu de arheologie marină. Numai că, în foarte scurt timp, postura de căutători de pe uscat a acestor relicve nu i-a mai mulțumit. «N-am putea, oare, să pătrundem în adîncurile împărăției lui Neptun? Atunci am putea descoperi mult mai multe și mai interesante comori ale mării».

Ideea îndrăzneață, pe care cu siguranță că n-ar fi putut s-o realizeze dacă n-ar fi primit sprijinul unui pasionant arheolog și scufundător amator mai în vîrstă, **Ștefan Singiorsanu**, profesor de matematică la Liceul din localitate.

Pe atunci o parte dintre copiii aceștia nici nu știau să înoate. Dar au învățat. Apoi au învățat și să se scufunde, mai întîi liber, mai tîrziu folosind măști simple. Încet, încet, după îndelungi antrenamente, cei mai îndrăzneți și mai rezistenți au reușit să atingă adevărate performanțe, scufundîndu-se pînă la 7 m adîncime. Strădunița le-a fost răsplătită. Mai întîi prin descoperirea lumii mirifice a adîncurilor. Apoi și a numeroase obiecte de o reală valoare istorică și științifică. Acum, într-una din sălile liceului, unde a fost instalat muzeul de arheologie marină, vizitatorii pot admira printre alte exponate, o frumoasă statuetă antică de Tamagra, numeroase monede antice și medievale, un tun de corabie din secolul al XVI-lea, o ancoră de fier care, după cum se crede, a fost făurită înainte ca lumea antică să-l fi avut pe Ovidiu...

Acum, la Mangalia există un club al arheologilor-scufundători care numără 24 de membri. Acum, elevii **Georgică Pintilie, Iosif Fachini, Teodor Solomon** și toți ceilalți colegi ai lor sînt mai mari decît în 1957. Și, atît ei, cît și cei mai mici, care roiesc în jurul clubului și bat la porțile lui, precum și conducătorul lor, profesorul de matematică, au planuri și mai îndrăznețe.

GEORGE FILIP

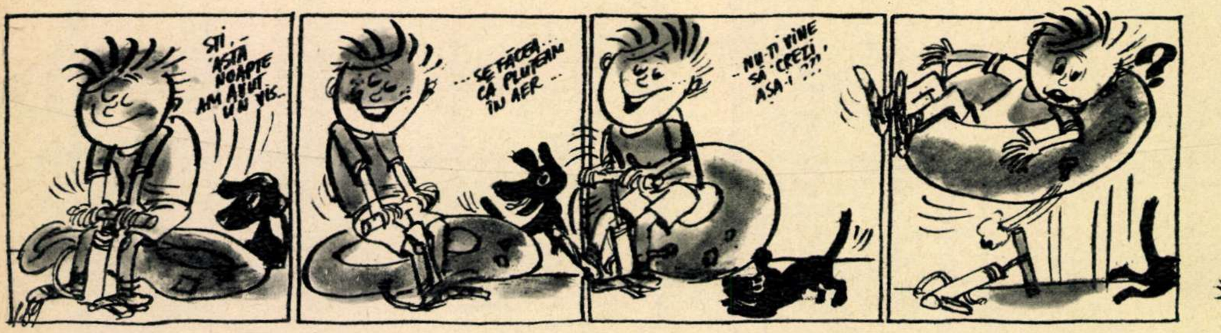
ȘTI, ASTĂ NOAPTE AM AVUT UN VIS...
...SE FĂCEA... CĂ PLUTEAM ÎN AER...
...NU-ȚI VINE SĂ CREZI, AȘA-I ???

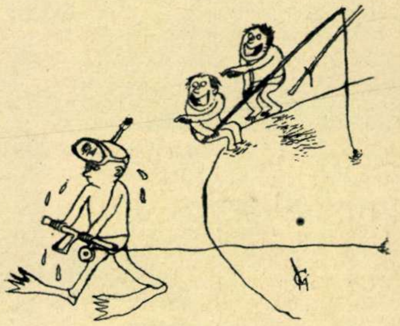

Desen: V. CRĂIȚĂ-MÎNDRĂ

CE VA SPUNE PRINȚESĂ?

(Urmare din pag. 6)

cel puțin o mie de ori pe zi «da» și «nu». **Oare să fie atît de multe lucruri importante pe lume?!»**

Pe malul Dîmboviței, în dreptul Operetei, își instalaseră șevaletele cîțiva studenți de la arte plastice. O mulțime de curioși îi înconjurau, mirîndu-se că peisajul **«seamănă»** și că **«uite, domne, cum schițează din trei linii un om!»** În schimb, pe unul din șevalete se afla un carton care stîrnea neînțelegeri. El înfățișa priveliștea splaiului într-un mod foarte curios: fără să țină seamă de legile perspectivei, studentul (un tînăr vînjos, cu barbă și ochelari), schițase în acuarelă un mic și vesel uragan de pete și dungi viu colorate astfel încît, nu mai știai dacă clădirile merg pe linie și tramvaiele stau în locul lor, imobile, dacă pasagerii călătoresc în mașini sau în arbori și dacă oamenii sînt oameni în toată firea sau niște copii care au născocit un joc formidabil. **«Te dor ochii cînd te uiți la tabloul ăsta!»** exclamă cineva. **«Prea e fistichiu,** zise altul. **Lucrurile ar trebui să stea la locul lor, nu?»** Studentul rîdea, cu o pată de vopsea albastră pe nas. Îi făcu un semn prietenesc lui Prințesă:

— Ție îți place?

Prințesă se feri să răspundă.

— Uită-te bine, puștiule, insistă studentul. Vreau să te întreb ceva: dacă eu aș face acum o fotografie colorată a splaiului și aș mări-o cît un tablou, și ți-aș da să alegi ce vrei să pui în casă la tine, pe perete, fotografia sau tabloul ăsta, ce-ai alege?

Prințesă oftă.

— De ce nu vorbești? se miră studentul. Fiecare om trebuie să aibă o părere. Hai, dar cinstit, din inimă. Tabloul sau...

— Da! spuse repede Prințesă, gîndindu-se că ar fi o nerozie să preferi o fotografie unui tablou atît de frumos colorat.

— Mulțumesc, spuse studentul, desprinzînd foaia de pe șevalet. Poftim, amintire din partea mea. Să-l pui într-o ramă subțire, cu passepartout.

«Un singur da și doi de nu! Mă ruinez!» își spuse Prințesă, intrînd în Cișmigiu, cu tabloul protejat în foile unui ziar. Nu era prea indispus. Uitase demult cum începuse această zi, avea sentimentul că trăiește împrejurări neobișnuite.

Străbătu agale aleile, privindu-i cu înțelegere pe băieții și fetele care se plimbau. Se simțea important și grav. În fond, gîndea Prințesă, numai oameni foarte importanți nu obișnuiesc să spună prea des «da» sau «nu», pentru că știu cîtă greutate are cuvîntul lor.

Se așeză pe o bancă, să cerceteze mai îndeaproape tabloul. **«Ce-o fi aia passepartout?»** Abia într-un tîrziu își dădu seama că vecinul de bancă (un bătrîn cu obraji arămii și puternic ridați, ceea ce îl făcu pe Prințesă să-și închipuie că e un fost marinar) îi tot spune ceva. Vocea îi era slabă, ca un murmur, și Prințesă tocmai de aceea nu-l ascultase de la bun început. Doar cînd descoperi că ochii marinarului nu-l slăbesc își dădu seama că i se adresează lui. Omul spusese pînă atunci o grămadă de lucruri și, după cum li se întîmplă bătrînilor, acum revenea fragmentar asupra lor, încurcîndu-l și mai mult pe Prințesă, care nefiind atent la prima parte a monologului, nu înțelegea la ce se referă. Parcă era vorba de o veche călătorie a sa... ori a unui fiu de-al său... Pe urmă, despre un loc de casă sau, naiba știe, despre un loc de veci... Murmurul bătrînului marinar avea un ritm foarte schimbător, cînd vioi, amuzant, cînd de silă și dispreț, cînd de mirare copilărească. Se certase cu cineva... sau se certaseră alții din pricina lui... dar ce legătură avea asta cu primul război mondial?! Pe urmă, era vorba despre un factor poștal, care venea beat în fiecare zi și spunea că e în casa lui, și dacă vrea îi dă pe toți afară... și un chelner care încurcase ceva în legătură cu pensia marinarului și răspundea obraznic la protestele acestuia... sau poate invers, factorul era cu pensia și chelnerul, cu scandalul... Apoi, tramvaiele cu cai, un întreg caraghioslîc, da, însă cîndva foarte util... Lumea e azi prea grăbită, toți aleargă, toți vor viteză mare, nu se opresc să-și tragă sufletul decît seara, în fața televizorului (care totuși e un lucru bun, și-a cumpărat și el unul, în rate), cine mai are timp să asculte un bătrîn... bătrînii schimbă o vorbă doar între ei, cînd se întîlnesc... dar marinarului nu-i place, el vrea să discute cu toată lumea, s-a săturat de pensionarii lui pentru că, fie vorba între noi, băiete, bătrînii sînt uneori foarte plictisitori.

— Nu! zîmbi Prințesă, și imediat își dădu seama că, în timp ce-l ascultase pe marinar, spusese cel puțin o dată «da», nu-și mai amintea cînd, dar fusese un anumit moment cînd simțise că omul acela are mare nevoie să i se dea dreptate, și Prințesă o făcuse din toată inima.

«Formidabil, moșul! Era ferm convins că noi doi am stat de vorbă, cînd în realitate a vorbit numai el! Dar, ce-i drept, ne-am înțeles minunat!»

Prințesă avea un sentiment curios: i se părea că dacă nu întreg destinul lumii, măcar o părticică depinde de el. Spui un «da» sau un «nu» și ceva, fie și o nimica toată, se schimbă. Dar pentru asta trebuie să știi cînd să vorbești.

Se opri din nou, ca atras de un magnet, în fața tonetei cu înghețată. Vînzătorul îl recunoscu:

— Te țin minte, pretențiosule! Alune, nu, vanilie, nu! Poftim o casată, adineauri mi-au venit, cred că acum n-o să mai strîmbi din nas!

Prințesă plăti și plecă fericit. Înghețata de alune e bună, dar casata e și mai bună, pentru că are și alune, ba chiar și fistic, și pe deasupra poți s-o obții fără risipă de cuvinte.

Se temea că va avea neplăceri acasă. **«Trebuie să iau măsuri excepționale, altminteri mi se va cere să vorbesc!»** Asta însemna să vină la prînz fără a fi strigat, să se spele pe mîini din proprie inițiativă, să nu păteze fața de masă, să nu se arunce încălțat pe pat, să nu dea radioul la maximum... **«Cam multe sacrificii!»** oftă el, dar n-avea ce face. Procedă întocmai, și nimeni din ai casei nu băgă de seamă că Prințesă **nu vorbește.** Doar mama spuse, la un moment dat: **«Ce-i cu tine de ești așa de cuminte astăzi? Dă-mi pulsul să văd dacă n-ai febră!»** Prințesă întinse mîna, zîmbind, și totul decurse fără alte complicații.

Cînd Prințesă apăru demn pe aleia din spatele blocurilor, băieții îl înconjurară: **«Cum merge, Prințesă? Doar nu vrei să spui că ai tăcut toată ziua. N-ai tu voința aia!»** Prințesă îl privi cu atenție pe vorbitor, pentru a-l ține bine minte...

— Lăsați-l în pace, spuse Geo. Sînt aproape sigur că s-a ținut de cuvînt.

«E băiat bun, gîndi Prințesă. **Are încredere în mine. Cînd voi putea vorbi, o să-l ocărăsc pentru ideea lui afurisită, și pe urmă îi spun că e băiat bun».**

Începură cu toții să aștepte înserarea. Era o liniște neobișnuită, nu se mai juca nici șah, nici volei, nimeni nu alerga, nimeni nu țipa. Se adunaseră cu toții în jurul lui Prințesă și priveau cerul. Roșața apusului se transforma încet într-o catifea violetă, plopii susurau umplîndu-se cu noapte.

— Sînt curios — explodă Geo — sînt al naibii de curios să știu ce va spune Prințesă, care vor fi primele lui cuvinte după ziua asta de laconism!

«Asta aș vrea să știu și eu!» gîndi Prințesă, mîndru și îngrijorat.

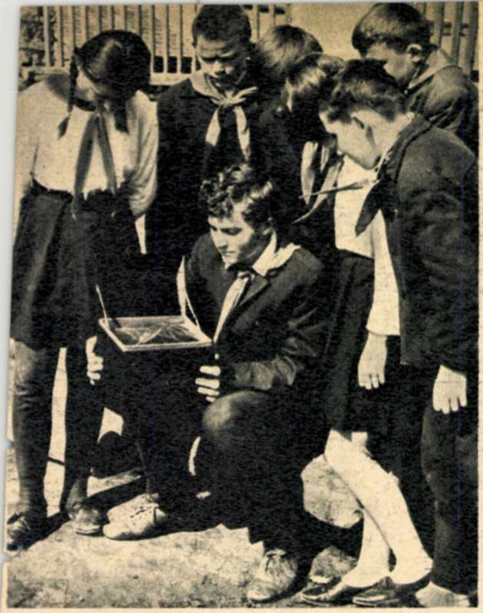

POȘTA REDACȚIEI

Ultimele scrisori ale săptămînii aduc, printre altele, numeroase întrebări, exprimă multe dorințe. În măsura spațiului disponibil vom căuta să rezolvăm o parte. Celelalte, urmînd să primească răspuns prin poștă.

Ioana Neacșu—Focșani «De mult, eu și colegii mei, participanți la concursul «Rozetele Cutezătorii» dorim să-l cunoaștem pe primul cîștigător al mult rîvnitului trofeu «Pana de aur».

Dragă Ioana îți îndeplinim rugămintea cu plăcere. Mai ales că aceeași dorință și-au exprimat-o și mulți alți prieteni din alte școli din țară. Fotografia pe care o publicăm îl surprinde pe cîștigător, Nicușor Tutilă din Borso-Cluj, în mijlocul unui grup de colegi, la numai cîteva minute după ce i-a fost înmînată «Pana de aur».

Emese Balint și Ema Adam—Gherla «Cui trebuie să ne adresăm pentru a ajunge translatoare?» Cui? Deocamdată este bine că v-ați adresat vouă înșivă. Știți ce vreți și acesta este un lucru important. Veți învăța foarte bine o limbă străină, sau mai multe, veți citi, veți conversa, iar mai tîrziu, după ce veți termina liceul veți urma cursurile unei facultăți de limbi străine. De aici drumurile vă sînt deschise. Vedeți, drumul este lung... pentru călătorie luați și calda noastră urare de succes!

Rodica Gavrea din Ilia ne întreabă: «Vă plac iile noastre, dar păpușile îmbrăcate în costume naționale, dar carpetele și servețelele cusute de noi, dar...? și șirul întrebărilor se prelungește încă. Rodica dragă, credem că n-ai să te superi dacă la toate întrebările tale vom răspunde transmițîndu-vă felicitări pentru munca voastră frumoasă.

CASETA CU ADRESE

Licha Ursula—Polska—Biatystok ul. Bronieurskiego 21 m 9. Doris Eilert 453 Rosslau/Elle Nordstrasse 24 R.D.G. CSSR Ivana Miskova Mělnik-4 1579;
Albert Grigorie Doru, str, Enăchiță Văcărescu nr. 2, Petroșeni, Jud. Hunedoară—corespondență filme; Brîndușa Angela, B-dul Independenței nr. 57, Bl. 33, sc. A ap. 17, et. 4, Tîrgoviște—ilustrate; Gramon Florin Dragoș, loc. Brebu, jud. Prahova—filatelie; Babi Olga, str. Cuza Vodă nr.7, loc. Solca, jud. Suceava și Ududec Doina, str. Republicii nr. 21, loc. Solca, jud. Suceava—fotografii actori.

* * *

SPORTIVĂ
(BIVERB: 6,8)

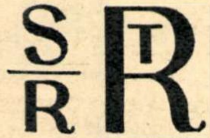

PE PODIUM
(MONOVERB: 8—12)

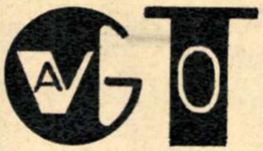

Popas pe culmea dealului. Un minut doar și grupul de la Casa pionierilor din Focșani pornește mai sus, spre înălțimile Vrancei.

UNDE V-AȚI ÎNTÎLNIT EROII?

7

(Urmare din pag. 7)

ION GHENEA STĂNESCU (foto 6)

— Dacă ar fi să parafrazez pe respectabilul meu coleg Aurel Lecca, ar trebui să spun că Automobilul *este principalul meu personaj, și istoriei sale i-am dedicat cartea. Am făcut-o cu un scop, acela de a stimula gîndirea și pasiunea pentru cercetare a tinerilor.* De aceea Automobilul, *acest personaj nelipsit al vieții moderne, ocupă atîtea pagini în cartea mea.*

SCURT-DIALOG

«O constelație de tinere talente», așa i-a numit acad. Victor Eftimiu pe autorii volumului «Copii-poeți», primul de acest fel în țara noastră. Din păcate, la consfătuirea «Cutezătorilor» au participat numai cîteva «stele» din «constelație» și anume: Vasile Poenaru, Școala generală Miloșești-Ialomița, Ioana Baraschi, Liceul nr. 10, Vladimir Angheluță, Liceul nr. 30, Samoil Neagu, Școala generală nr. 31. Spațiul nu ne îngăduie să le dăm tuturor cuvîntul. L-am ales pe Vasile Poenaru care prin gravitatea preocupărilor sale, prin versul său elaborat, prin munca sa de profunzime depășește o simplă promisiune în poezie. Iată dialogul redactorului nostru cu Vasile Poenaru (foto 7).

RED. Ce înseamnă pentru tine poezia?

V.P. Pentru mine poezia este o furtună care mă prinde și de care vreau să mă eliberez. Cred că fructele coapte ale poeziilor celor adulți se întrepătrund cu fructele crude ale celor mici.

RED. Poezia este numai fantezie?

V.P. Poezia este fantezie care izvo-

VREȚI SĂ CÎȘTIGAȚI UN CART? PARTICIPAȚI LA...

SALONUL AUTOMOBILISTIC „CUTEZĂTORII"

Prezintă profesorul PARBRIZ

Iată o «frumoasă americană»: Pontiac-ul «Grand Prix» (8 cilindri, 7 000 cm^{3}C.P.). O revistă italiană l-a denumit Pontiac-ul cu... nas, din pricina aspectului specific al părții din față! Conform tradiției americane, caracteristicile ei sînt confortul și impozanța. În America, țara mașinilor mari, pe șosele gonesc tone de nichel, cauciuc și pluș... Dar o astfel de super-mașină consumă mult și, în condițiile intensificării circulației, e din ce în ce mai greu de manevrat și de parcat uneori chiar imposibil. Iată de ce, în ultimul timp, pasagerii «saloanelor pe roate» au început să tînjească după «broscuțe», adică după mașinile cu gabarit redus, mai modeste, dar mai utile, cu care europenii s-au obișnuit de mult.

PLANETA RĂPITĂ

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE: VIZITATORI EXTRATEREȘTRI ÎNCEARCĂ, ÎMPOTRIVA VOINȚEI PĂMÎNTENILOR, SĂ MUTE PLANETA NOASTRĂ ÎN ALT SISTEM SOLAR. UN VEHICUL CAPABIL SĂ CIRCULE PE SUB PĂMÎNT ȘI ÎN APĂ ESTE TRIMIS ÎN TAINĂ SPRE POLUL SUD, UNDE SE DESFĂȘOARĂ LUCRĂRILE PREGĂTITOARE ÎN VEDEREA MARII DEPLASĂRI A GLOBULUI. CAPTAREA UNEI ÎNDEPĂRTATE EMISIUNI COSMICE DEZVĂLUIE FAPTUL CĂ AGRESORII SÎNT ROBOȚI. ROY ȘI RUNA SE AFLĂ ÎN MÎINILE LOR.

Scenariu: **HORIA ARAMĂ**

14

Desene: **POMPILIU DUMITRESCU**

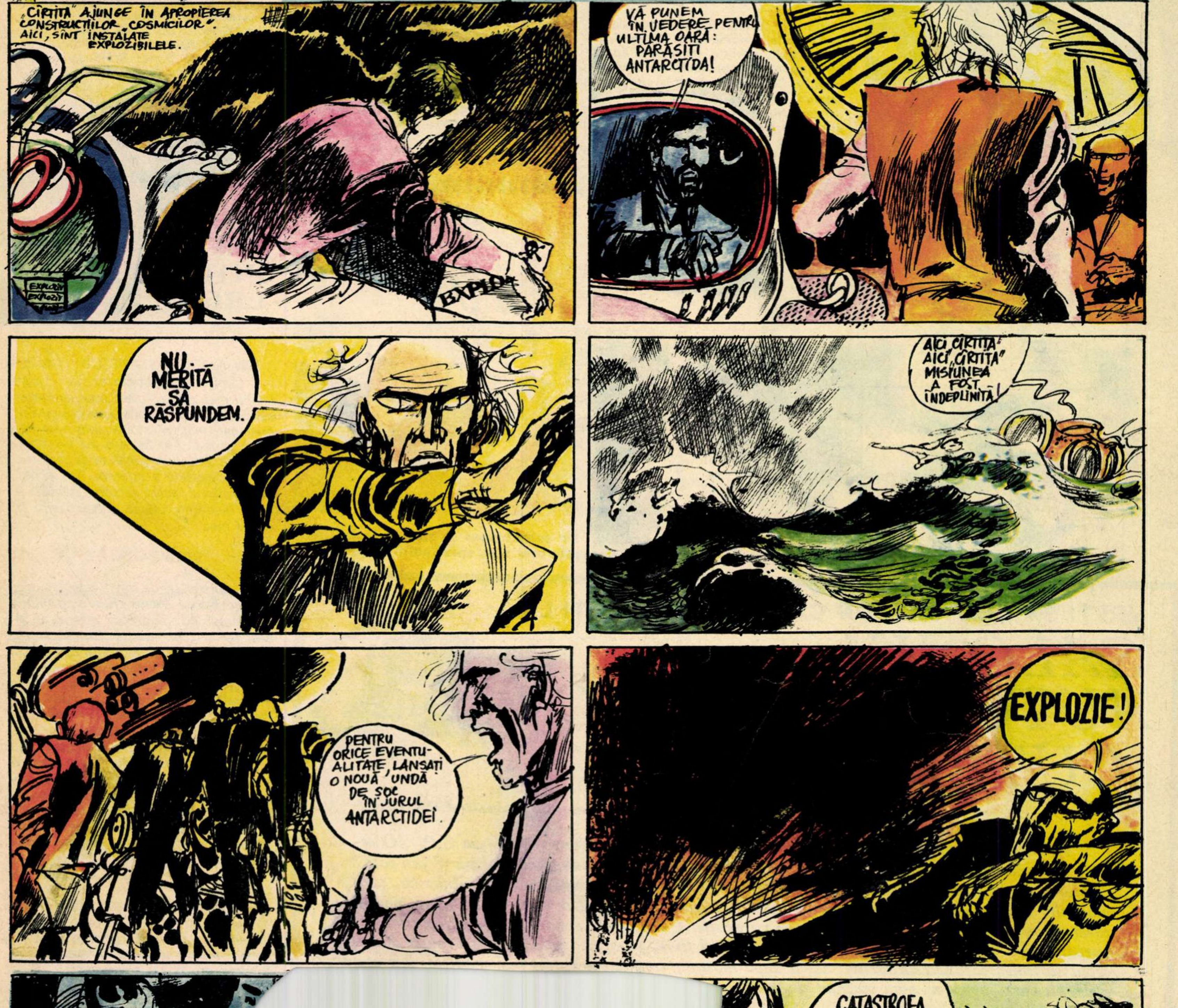
„CÎRTIȚA" AJUNGE ÎN APROPIEREA CONSTRUCȚIILOR „COSMICILOR". AICI, SÎNT INSTALATE EXPLOZIBILELE.
EXPLOZIV
EXPLOZIV
EXPLO
VĂ PUNEM ÎN VEDERE PENTRU ULTIMA OARĂ: PĂRĂSIȚI ANTARCTIDA!
NU MERITĂ SĂ RĂSPUNDEM.
AICI „CÎRTIȚA"! AICI „CÎRTIȚA" MISIUNEA A FOST ÎNDEPLINITĂ!
PENTRU ORICE EVENTUALITATE, LANSAȚI O NOUĂ UNDĂ DE ȘOC ÎN JURUL ANTARCTIDEI.
EXPLOZIE!
CATASTROFA

AMFORA SABINĂ

29. NAVA — PIRAT

SERIAL DE AVENTURĂ ŞI DETECTIVISM
DE POP SIMION

Cititorul va fi ghicit, desigur, că cei doi tipi din cabina autoturismului fugar, angajat în goană spre Tulcea, nu-s alţii decît Aurică Păsat (grasul cu valiza) şi bărbatul cu mustăcioară (insul de la volan) care au dispărut de la Histria în ceasul al doisprezecelea cu o maşină de furtişag, fiind puşi totodată în situaţia (veţi vedea în ce mod) să o ia cu ei pe Sabina Epsilon, prizonieră şi ostatecă.

Faptele s-au derulat aşa. Foarte neliniştit că afacerea Histria-Dallas s-a împotmolit, că detectivul Leon Gaspar îi dă de urme, că este de neevitat catastrofa, hangiul a părăsit salonul în plină bătaie, a tîrît-o cu sine pe Bubulina pe scări, la întîiul etaj, zicîndu-i pe gîfîite!

— Eu plec, muiere. Tu stai pe loc. Îţi spun eu ce ai de făcut.

Femeia-focă a început să bocească, hangiul a lovit-o, a bătut-o măr (exact aşa a declarat Bubulina); ceea ce n-a declarat însă hangiţa e tocmai esenţialul, adică ceea ce a urmat. (Sabina, auzind cearta şi bufniturile, murea de frică, s-a ascuns sub pat, de unde a putut privi şi asculta totul). Cei doi au cotrobăit prin casă, au umplut o valiză cu nişte săculeţi zuruitori, au pus într-o traistă trei sfeşnice cu braţe, un pocal, o sabie, cîteva sticle, grămezi de ţişicuri...

Atunci a pătruns în odaia dormitor Voştinar, care gîfîia şi era asudat de alergătură, a vorbit astfel, tăbărînd asupra lui Aurică Păsat:

— Parcă era vorba să împărţim în trei.

Hangiul l-a doborît dintr-o lovitură de pumn; a luat valiza,traista şi, înainte de a ieşi, i-a întins Bubulinei un ban mare, găurit, cît un medalion, dîndu-i poruncă:

— Asta-i semnul, muiere. Să nu-l uiţi, că tu eşti cam proastă. Îl vei găsi pe bordajul unui vas la Sulina. Să vii acolo peste vreo trei săptămîni, după ce se vor calma lucrurile. Pînă atunci avem de lucru în Marea Neagră. Pricepi? Ăstora le spui că te-am snopit în bătaie. Că te-am părăsit pentru totdeauna. Păstrează banul. Ascunde-l undeva.

Femeia-focă a azvîrlit banul în noptieră. Sabina încremenise în ascunzătoare, ţinîndu-şi respiraţia; cînd s-a convins că «La hanul Burebista» începe să fie pustiu şi linişte (cei doi ieşiseră), ţîşneşte de sub pat şi primul lucru e să umble în noptieră, să vază banul. E o monedă veche, din alt timp, cum văzuse prin expoziţii; pe una din feţe banul închipuia două figuri, două măşti aşezate simetric şi încrucişat, într-o armonie greacă, pe cînd reversul medaliei (îi poţi zice astfel, că-i mare şi cîntăreşte greu) îl arăta pe vultur coborînd asupra delfinului, emblema cetăţii Histria. Amazoana Neagră avea la mînă, aşadar, ultima şi cea mai însemnată cheie a misterioasei afaceri.

— Aici erai puicuţă! îi cade Sabinei în auz glasul hangiului, ca să simtă apoi braţul de fier al acestuia, ca să fie imediat vîrîtă într-un sac în care fusese zahăr, ca să fie dusă pe sus la maşina care staţiona, ca să urce la volan tipul cu mustăcioară, ca grasul să ordone plecarea şi, gata! răpirea să devină o crudă realitate.

— S-o azvîrlim în cală! o trezeşte din reverie glasul binecunoscut al hangiului.

Sabina se simte imediat luată pe braţe, vede o clipă lumina zilei, vede cheiul Dunării la Tulcea, puntea de sub cei ce o cară balansează puţin, după care face o voltă şi, buf! prăbuşită într-o întunecime compactă. Stă un timp să-şi maseze umărul care o doare, apoi se decide să recunoască locul; umblă de ici-colo, cu mici ţopăieli (ştiţi voi cum e mersul în sac;), pînă dă de un hublou,fereastra aceea ovală, pe care o deschide uşurel, cu fruntea. Se află, cum bănuise, pe un mic cuter (cu un deplasament de aproximativ 13 tone); motorul e pornit, cei cîţiva inşi care bocăne pe covertă dispar mereu undeva şi se întorc cu baloturi, lăzi, pachete. Un prichindel blond de circa şapte-zece ani, îmbrăcat în stambă înflorată, se află pe chei şi priveşte micul vas cu visare, sugîndu-şi un deget; Sabina pîndeşte o scurtă absenţă a celor de deasupra şi îl face atent pe puiul de lipovean:

— Hei, tu, ăla! Vrei să cîştigi zece lei?

— Îhî.

— Du hîrtia asta la poştă, la telegraf! şi la picioarele băiatului blond, cu degetul în gură, cade o monedă de douăzeci şi cinci de lei şi bileţelul prin care Amazoana Neagră îi telegrafia lui Leon Gaspar următoarele: «Cauză Vulturul şi Delfinul undeva la Sulina, pe mare. Saab».

Nava-pirat se numeşte MEDUZA; atinge Sulina, umblă pe bulevardul de apă cu un mers fantomatic, lăsînd oraşul în dreapta, ca să ajungă (cînd oare?) la marea cea mare, unde apele se învălătuşesc, se amestecă, se luptă cumplit (cele roşcat-portocalii sînt apele dulci, de fluviu, iar masa verde-albastră, cu irizări marmoreene şi limpezi de jad, sînt apele mării). Vasele pe care le întîlnesc sînt tot mai rare, orizontul e tot mai clătinat, singurătatea tot mai compactă; deznodămîntul pare deocamdată inevitabil. «Să mă dau oare bătută bătută? Acesta să fie oare epilogul acţiunii noastre?», se întreabă, foarte marcată de emoţie, Saab, cînd — evrika! — în cîmpul ei vizual apare, la o distanţă nu mai mare de nouă picioare, evoluînd paralel, o navă identică şi — culmea! — purtînd acelaşi însemn (Vulturul cu delfinul în gheare) şi aceeaşi titulară ME-DU-ZA, silabiseşte fata-băieţoi (pardon!, eroare!), pe bordaj scrie altminteri, MEDUSA (cu «s»), plus cifra 2, (of, titulaturile astea!), care va să zică e o navă geamănă, de acelaşi tonaj şi cam de aceeaşi îndeletnicire; Amazoana Neagră nu stă pe gînduri, îşi spintecă sacul-închisoare într-un cui, eliberează un braţ, apoi pe celălalt, găseşte un capăt de scîndură, scoate cărbunele de sprîncene (îl foloseşte pe ascuns) şi, fără a mai sta pe gînduri, compune acest mesaj: «Atenţie, băieţi! Fiţi cu ochii pe Meduza, sora voastră. Nu vă îndepărtaţi. Ceva e putred în Danemarca. Deocamdată atît. Tăcere! Semnează: regina din Saaba». Un val, al doilea, vasele se leagănă în hulă, pe MEDUZA se vociferează, pe MEDUSA (2) se fumează, trei vlăjgani stau cotiţi pe balustrada metalică (acum!, curaj! vira-hei!) scîndura-mesaj a fost proiectată pe apă cu o putere pe care Sabina Epsilon nu şi-o bănuise. Vlăjganii de pe MEDUSA (2) zăresc scîndurica, întîi o privesc cu nepăsare, apoi cu interes, încep a descifra din mers, lungindu-şi gîturile bronzate după legănarea obiectului mesager, pînă cînd (har domnului!) le dă prin minte să pescuiască bucata aceea de scîndură; aruncă găleata atîrnată de frînghie şi scot la bord ciudatul răvaş. E înbibat de apă, însă literele s-au păstrat perfect, nu le-a mîncat apa sărată.

Părăsim pentru o clipă cele două (medu(s)ze , pentru că pe puţina şi paralelipipedica pajişte cu păpădii pufoase şi prăfoase cu care se învecinează «La hanul Burebista» aterizează o bîzîitoare metalică ce ne interesează în cel mai înalt grad, un elicopter ivit sub privirile holbate ale Bubulinei, în aclamaţiile puternice ale celor trei scatii, la explozia de spaimă a lui Dio Mio, spre încă incerta satisfacţie a ilustrului comisar Leon Gaspar, care îşi freacă ţigva golaşă cu cîrpa roşie, ba semnalizînd, ba neîndrăznind încă să spere într-un miracol; dar miracolul se produce. Din burta hîdă, foarte umflată, a bondarului, coboară însuşi Dim Epsilon (e îngrijorat, grăbit), urmat îndeaproape de doi sanitari (poartă o targă) şi o doctoriţă măruntică, în halat şi cu trusă, care trebuie să alerge spre a se ţine pe urmele celor trei. Ce se întîmplase? Simpatia de care se bucură autorul de romane poliţiste în mediul constănţean e atît de mare încît cei de la secţiunea sanitară a municipiului s-au întrecut în a-l servi, i-au pus la dispoziţie lui Dim Epsilon, nu un automobil-salvare (cum ceruse), ci unicul elicopter pe care îl aveau în zona litoralului, spre a o putea transporta pe accidentată la Bucureşti la o clinică. Şi acum? Totu-i pierdut. Sau aproape totul. Hotărîrea se ia pe loc: Dim va acoperi văzduhul, se va înălţa în slăvi cu elicopterul şi va zbura la gurile Dunării şi pe mare, controlînd teritoriile acvatice de sus, din cer, scop în care va lua cu sine în ciudatul bondar (pe cine oare?), pe Dio Mio (abia încape, lunganul), pe sanitari şi doctoriţă (firesc), un localnic sulinaiot (cunoscător al locurilor peste care vor zbura) şi, în sfîrşit (prea insistă!) pe Adrian (care urcă în carlingă, beat de fericire, chiar lîngă pilotul cu cască). Comisarul Leon Gaspar se va deplasa cu o maşină limuzină a poliţiei la Tulcea, unde se va îmbarca pe o vedetă rapidă, a poliţiei de fluviu şi maritime, cu care avea să desfăşoare o furibundă cursă de urmărire a navei-pirat despre care informaţiile sînt sumare (doar textul telegrafiat al Amazoanei). Cele două vehicule extraordinare, libelula, (i se zice Sym-69) şi vedeta rapidă a poliţiei («Săgeata scită»), vor putea desigur comunica permanent prin radio, dîndu-şi la timp indicativele de rigoare, ghidîndu-se reciproc, în funcţie de situaţiile de moment. Cine va lua loc în limuzina poliţiei, şi, respectiv, în «Săgeata scită»? Uşor de ghicit: cei doi scatii restanţă (Mircea Omul-de-fier, plus Niţeluş Gură-dulce), zbănţuita de Nitache-Nitouche Traistănbăţ (care nu suferă răul de elicopter, dar pe cel de apă da? vom vedea), oamenii ordinii publice, colaboratori ai comisarului Gaspar şi, în sfîrşit, Joo Aluniţă-Dublă (adică veritabilul), care poate să dea utile relaţii în această acţiune detectivistă fără precedent în sud-estul Europei (poate doar Fantomas o egalează, şi eventual, James Bondd în filmele 007, anume în expediţia din Japonia).

Sym-69 urcă în slava cerului, traversînd pe verticală norii pufoşi, înfoiaţi şi albi, ca de lînă merinos, trec puţine minute şi e deasupra Sulinei, oraş pe care îl reperează atent, prin zboruri circulare numite (serpentine de recunoaştere». Nimic. Nici o nava de proporţiile unui delfinier, cum sînt cuterele care ies la gurile Dunării şi în mare, la sturioni şi delfini. Elicopterul va controla marea acum; ambarcaţiuni mari şi foarte mari circulă aici risipite pe marea încreţită, verde, ca o piele de reptilă. «Păi Marea Neagră e verde!», se uimeşte Adrian, strivindu-şi năsucul de parbrizul de celuloid al carlingăi, însă furîndu-l cu coada ochiului pe pilotul cu cască şi mănuşi de piele pînă la coate; acesta execută manevre care te fac să scoţi ţipete de bucurie. Dio Mio stă ghemuit într-un colţ a acestei birji aeriene, cu pălăria-ţilindru trasă peste urechi (n-aude, nu vede) şi cu batista de olandă dusă la gură, gata-gata să verse. Singur Dim (ins obişnuit cu zborurile) nu-i preocupat de fleacuri; îşi instalează pe căpăţîna aproape căruntă casca de telegrafist de zbor, ia microfonul şi, urmărind cu coada de cireş a pipei liniile în cruciş şi curmeziş ale unei hărţi pe care o ţine pe genunchi, vorbeşte (ca un crainic de radio) astfel:

— Sînt Sym-69! Către toate navele din careul 37. Se caută eleva Sabina Epsilon. Dau pe litere: Elefant-Papanaş-Senin-Iokohama-Lup-Ancoră-Nai. EPSILON. Se aude? Să răspundă vasele din careul 37. Sînt Sym-69. Trec pe recepţie.

(Va urma)

1

ȘOIMII CARPAȚILOR

108

ÎN TOAMNA LUI 1944, RETRĂGÎNDU-SE SUB PRESIUNEA ARMATELOR ROMÂNE ȘI SOVIETICE, O COLOANĂ HITLERISTĂ ÎȘI CROIEȘTE DRUM PRIN ADÎNCUL CODRILOR. ÎN INIMA MUNTELUI COTROPITORII FAC CUNOȘTINȚĂ CU ȘOIMII CARPAȚILOR.

Scenariul: **PETRE GHELMEZ** ● Desene: Pompiliu Dumitrescu

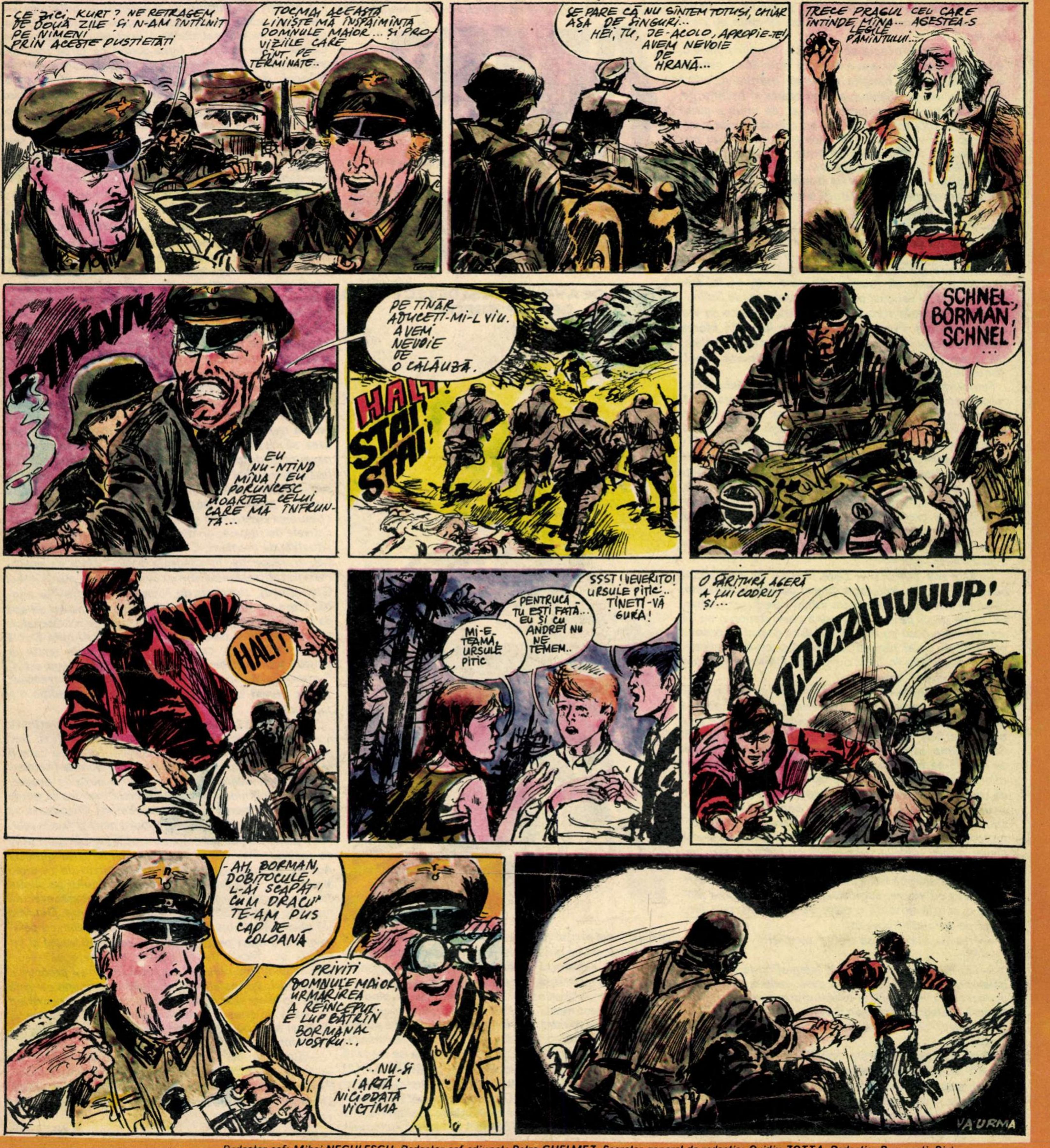
-CE ZICI, KURT? NE RETRAGEM DE DOUĂ ZILE ȘI N-AM ÎNTÎLNIT PE NIMENI PRIN ACESTE PUSTIETĂȚI
TOCMAI ACEASTĂ LINIȘTE MĂ ÎNSPĂIMÎNTĂ DOMNULE MAIOR... ȘI PROVIZIILE CARE SÎNT PE TERMINATE..
SE PARE CĂ NU SÎNTEM TOTUȘI, CHIAR AȘA DE SINGURI... HEI, TU, DE-ACOLO, APROPIE-TE! AVEM NEVOIE DE HRANĂ...
TRECE PRAGUL CEL CARE ÎNTINDE MÎNA... ACESTEA-S LEGILE PĂMÎNTULUI...
PTIIUNN
EU NU-NTIND MÎNA! EU PORUNCESC MOARTEA CELUI CARE MĂ ÎNFRUNTĂ...
PE TÎNĂR ADUCEȚI-MI-L VIU. AVEM NEVOIE DE O CĂLĂUZĂ.
HALT!
STAI! STAI!
BRRRUM..
SCHNEL, BORMAN, SCHNEL!...
HALT!
SSST! VEVERITO! URSULE PITIC.. ȚINEȚI-VĂ GURA!
PENTRUCĂ TU EȘTI FATĂ... EU ȘI CU ANDREI NU NE TEMEM..
MI-E TEAMĂ, URSULE PITIC
O SĂRITURĂ AGERĂ A LUI CODRUȚ ȘI...
ZZZZIUUUUP!
-AH, BORMAN, DOBITOCULE, L-AI SCĂPAT! CUM DRACU' TE-AM PUS CAP DE COLOANĂ
PRIVIȚI DOMNULE MAIOR, URMĂRIREA A REÎNCEPUT. E LUP BĂTRÎN BORMANUL NOSTRU...
...NU-ȘI IARTĂ NICIODATĂ VICTIMA
VA URMA

Cutezătorii 30

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr.1 telefon 176010 Administrația: Editura Scînteia, București, Piața Scînteii nr.1 telefon 176010 Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.
Redactor de număr: Ecaterina ROȘCA. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Rozalia BARANY

1 leu

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă 41033

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR.

31

JOI, 31 IULIE
1969, ANUL III

(97)

O ÎNTÎLNIRE DE NEUITAT: TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU PRINTRE CEI MAI TINERI FII AI PATRIEI

Trăiască cel de-al X-lea
Congres al Partidului
Comunist Român!

ILUSTRATĂ din anul 1975

La un foc de tabără, copiii jucau «verbele». Desigur, cunoaşteţi acest joc. Fiecare îşi alege un verb şi apoi, pe rînd, toţi trebuie să-şi motiveze alegerea, adică să explice de ce, din atîtea mii de verbe, s-a oprit tocmai la acela. Cine dă explicaţia cea mai convingătoare este, fireşte, declarat învingător. Am asistat, în seara aceea luminată de flăcările focului, la desemnarea mai multor învingători. O dată a cîştigat un băiat care şi-a ales verbul «a iubi», arătînd că s-a oprit la el pentru că ne însoţeşte întreaga viaţă. Traiul fericit al tuturor copiilor patriei este generat de o profundă iubire şi grijă. Iubim tot ce e frumos, trainic şi nobil. Altă dată a cîştigat o fată care şi-a ales verbul «a învăţa». 4 milioane de oameni, a spus ea, aproape un sfert din populaţia întregii noastre ţări, învaţă! În sfîrşit, o altă fată a cîştigat alegîndu-şi cuvîntul «a construi». Patria toată e un uriaş şantier, a spus ea, pretutindeni la noi se construieşte!

Îmi imaginez că sînt în 1975, cutezătorilor şi, dintr-o însorită zi a acestui an vă trimit obişnuita mea ilustrată. Bineînţeles, copiii joacă şi acum, în '75, «verbele» — şi «a iubi», «a învăţa», «a construi» sînt tot cele mai mult alese, pentru că a motiva de ce s-a gîndit la oricare din ele pare, pentru orice copil de la noi, lucrul cel mai firesc. Eu, dacă-mi daţi voie, m-aş opri o clipă, azi, la verbul «a construi». Dînd viaţă Directivelor celui de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, în domeniul construcţiilor s-au investit, din fondurile centralizate ale statului, în perioada anilor 1971—1975, adică într-un singur cincinal, o sumă aproape egală cu întregul volum de investiţii a două planuri cincinale, cele cuprinse între anii 1961—1970. Principalele beneficiare ale acestor investiţii sînt ramurile industriale energetică, chimică, metalurgică, constructoare de maşini, apoi agricultura, transporturile, construcţiile de locuinţe. Zeci şi zeci de uzine şi secţii industriale noi! Irigarea a peste un milion şi jumătate de hectare! Cartiere de locuinţe şi blocuri noi în toate oraşele ţării! Şcoli şi universităţi noi, teatre, cinematografe, stadioane noi!

Ilustrata mea din '75, ori de unde v-aş trimite-o, dintr-un oraş sau dintr-o comună, dintr-un judeţ de munte ori de cîmpie, locul de expediţie va fi cu siguranţă unul unde se construieşte. Pentru că «a construi» este verbul răspîndit pretutindeni la noi, materializat în zeci, sute şi mii de şantiere, expresii vii ale luptei poporului nostru, condus de partid, pe drumul edificării socialiste, al progresului şi bunăstării.

OCTAV PANCU-IASI

Formula unei izbînzi: OM - OXIGEN - OŢEL

Dacă vă voi întreba «Ştiţi ce este o lance de Hunedoara?» să nu vă pripiţi cu răspunsul.

Mintea, bineînţeles, porneşte numaidecît să imagineze un cavaler în armură, purtînd pe cap coif cu penaj şi vizieră, ieşind la trap de pe porţile castelului şi fluturînd în mîna-i dreaptă, înmănuşată în fier, o lance grea, cu pavăză rotundă şi vîrf ascuţit.

Ei bine, această lance deşi născută într-adevăr în preajma castelului lui Iancu de Hunedoara, este cu totul altceva. Pentru ca să v-o puteţi închipui cu adevărat, lăsaţi Evul de Mijloc şi veniţi spre zilele noastre; pătrundeţi în uriaşul combinat siderurgic, urcaţi pe platforma Oţelăriei Siemens-Martin Nr. 2 şi, trecînd prin faţa celor opt cuptoare din care dogoreşte soarele, cereţi cuiva să vă arate prin ce mijloc tehnic se realizează, se menţine şi se intensifică temperatura de peste 1500 necesară topirii oţelului. Atunci vi se va vorbi despre insuflarea oxigenului direct în «baia» de oţel, despre «lance» şi despre acela care a gîndit-o, a înfăptuit-o şi a perfecţionat-o: maistrul lăcătuş, comunistul Ion Cismaş.

Potrivit de statură şi cu trăsături care n-ar atrage prin nimic atenţia de n-ar fi fruntea ce lasă să transpună ceva din agitaţia ideilor, Cismaş, la cei 42 de ani ai lui, şi-a petrecut în oţelărie 28. Adică, fără anii copilăriei, cam toată viaţa. Rînd pe rînd, ucenic, calfă, lăcătuş, şef de echipă, în sfîrşit maistru, fiecare treaptă în urcuş i-a cerut, în afară de muncă, disciplina de a se birui pe sine, cel din ajun. Şi veţi vedea că a venit un timp şi o împrejurare cînd tocmai această excelentă deprindere i-a adus izbînda cea mai mare.

În uzină se cerea ca şarjele să fie elaborate într-un timp cît mai scurt. O cale sigură era introducerea oxigenului; ca o sobă care «trage» bine cînd uşiţa de jos e deschisă, cuptorul îşi măreşte randamentul cu 8% — în prezenţa oxigenului. Numai că utilajul prin care oxigenul poate ajunge în masa de oţel în clocot trebuia să aibă o rezistenţă extraordinară. Era necesară un fel de ţeavă, care să asigure lansarea oxigenului la o presiune de 9 atmosfere direct în baia de oţel. Iată ce este, extrem de sumar «lancea».

DE LA COMUNISTI ÎNVĂŢĂM CUTEZANŢA

Cînd Cismaş s-a apucat de lucru, independent de el alţi zeci de oameni făceau aceleaşi încercări: Ministerul Industriei Grele iniţiase un concurs pentru o «lance» românească. Deocamdată, se experimentau «lănci» de import, fabricate de firme din străinătate. Scumpe, ele «ţineau» 24 de ore. Fiţi buni şi încercaţi-o şi pe a mea — şi-a anunţat cu modestie maistrul hunedorean rezultatul unei munci de multe zile şi nopţi. Au încercat-o. A rezistat la asaltul oţelului incandescent timp de 48 ore şi 50 de minute. Spre surpriza generală, în întrecerea tehnologică «Hunedoara — Restul lumii», cîştigase cea dintîi!

Altul decît Cismaş s-ar fi mulţumit cu această victorie remarcabilă. El era însă hotărît să-şi îmbunătăţească realizarea. Prototipul numărul 2 al lăncii a avut o rezistenţă de circa 70 de ore. Următorul — 90 de ore. Îndărătnic aplecat asupra calculelor sale, dînd ideii originale o formă din ce în ce mai apropiată de desăvîrşire, maistrul lăcătuş continuă să se bată cu timpul, ca un sportiv de performanţă. 110, 150, 250 de ore! Lancea de Hunedoara străbătea, mînuită cu vitejia spiritului, cuirasele orelor şi ajungea departe, mereu mai departe.

Interesate de valoarea acestei sinteze tehnice a multiplelor probleme de termodinamică, hidromecanică, mecanica fluidelor la temperaturi şi presiuni înalte, rezistenţă a materialelor, firmele străine au cerut omologarea brevetului invenţiei semnată de fiul Hunedoarei. Şi în timp ce ea se află pe punctul de a-şi începe «cariera internaţională», acolo în cetatea ei de baştină, cetatea de foc a Hunedoarei «lancea» continuă să fie îmbunătăţită, perfecţionată, bate un record de 400 ore şi îşi stabileşte durata medie de rezistenţă la peste 300 de ore!

Ce vor mai aduce viitoarele performanţe?

Om — oxigen — oţel, cei trei O, care, reuniţi într-o compoziţie aparte dau cheia unei izbînzi de tehnică românească...

ŞTEFAN IURES

FAPTE PIONIERESTI

AURUL UNEI DISTINCŢII

In tabăra de la Peştişani, jud. Gorj.

Creşte încet. Copac de copac... Cu răbdarea vîrstei înscrisă milimetric în fiecare trunchi. Poate de aici expresia «copăcel-copăcel», definind desprinderea înceată a stăpînirii de sine, de şovăială. La 5 ani de abia rezistă... meteorologiei. La 20 îşi impune splendoarea în nemişcata şi foşnitoarea paradă a culmilor. La 50 devine pădure — dobîndindu-şi, în sfîrşit, identitatea —, la 100 e codru şi începe să înfrunte veşnicia, fie la faţa locului, fie metamorfozată de daltă şi rindea.

Sînt însă şi păduri care mor tinere, în care vremea nu şi-a pompat vigoarea. Într-o zi, într-o oră, falnica lor bărbăţie se poate preface în scrum şi cenuşă. Dar, în primele ore poate fi salvată. Limbile de foc pot fi retezate, îngropate în pămînt, înăbuşite, se pot face baricade de apă sau de pămînt în calea lor, mistuitoarea ofensivă a flăcărilor poate fi oprită. Chiar de către pionieri.

Vă sfătuiesc să mergeţi în această vară — dacă vacanţa vă va purta paşii prin judeţul Cluj, spre satul Buru, comuna Iara. Este acolo o pădure, Tîrnicioara, un adevărat codru, de 100 de hectare. Faceţi-vă corturi sub poalele lui verzi, cutreieraţi-l, lăsaţi-vă vrăjiţi de şoapta sa necurmată, răspundeţi chemării şi frumuseţii sale! Şi cînd seara, luna se va ivi peste această minune a vieţii, închideţi pentru o clipă ochii şi închipuiţi-vă că tot ceea ce este în jurul vostru, putea fi scrum şi tăciune dacă... Ei bine, dacă nişte copii nu i-ar fi salvat viaţa, cu puţin timp în urmă, lovind ore în şir cu lopeţi, sape şi greble, călcînd în picioare fiecare jeratic, fiecare pală de foc... Sorbiţi cîntecul privighetorilor din pădurea Tîrnişoara şi... gîndiţi-vă la 100 de hectare de cenuşă. Citesc numele acestor copii: Vasile Cosma, Ionel Bogdan, Alexa Chira... Nu-mi spun nimic. Citesc ceea ce urmează: cl. a VI-a, cl. a IV-a (!) cl. a III-a (!) Şi gîndul meu însoţeşte drumul insignei de «Cutezători» pe care le-a trimis-o de curînd Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor şi care, la ora cînd citiţi aceste rînduri, străluceşte în dreptul inimii lor de pionieri. Şi pădurea cîntă.

MIRCEA SÎNTIMBREANU

«CONSTRUIM PENTRU VOI ȘI PENTRU PĂRINȚII VOȘTRI»

Peste cîteva zile, se vor deschide la București, în marea sală a Palatului Republicii Socialiste România, lucrările celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român. Eveniment de o deosebită importanță în viața politică și socială a țării, Congresul va dezbate într-un spirit de înaltă răspundere comunistă și patriotică Tezele și proiectul de Directive în care sînt cuprinse liniile directoare ale dezvoltării patriei noastre socialiste în următorii ani.

Tabloul amplu și însuflețitor al realizărilor poporului nostru în edificarea societății socialiste arată că ultimul sfert de veac a fost perioada celei mai dinamice ascensiuni pe care a cunoscut-o patria noastră în întreaga sa istorie. Sub conducerea Partidului Comunist Român au avut loc în acest răstimp profunde transformări politice, sociale și economice, transformări care au dus an de an la împlinirea înaltelor idealuri de libertate națională și socială, la bunăstarea materială și spirituală a maselor largi de oameni ai muncii de pe întreg cuprinsul României socialiste. Ca un fluviu mare și puternic, Partidul Comunist Român a captat în vasta operă de edificare a noii societăți, toate energiile creatoare ale poporului nostru toate forțele sale materiale și spirituale, călăuzindu-le cu exactitate științifică spre noi culmi ale civilizației și progresului uman. Făurirea unei economii viguroase și prospere, înfăptuirea neabătută a politicii de industrializare socialistă a țării, modernizarea și intensificarea agriculturii, dezvoltarea echilibrată și armonioasă a tuturor județelor, îmbogățirea patrimoniului științific și tehnic, cultural și artistic al patriei, constituie rodul muncii înfrățite a întregului nostru popor — români, maghiari,germani și alte naționalități, strîns unit în jurul partidului. Toate acestea constituie în același timp, așa cum au arătat dezbaterile Tezelor și proiectului de Directive ale celui de al X-lea Congres, de către toți comuniștii, de către toți oamenii muncii din patria noastră — preocupări ce vor continua cu eforturi sporite și în viitor, pentru continua înflorire și dezvoltare a patriei.

Din numeroasele și impresionantele momente ale întîlnirilor de lucru din vara aceasta, dintre conducătorii de partid, în frunte cu tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** și sutele de mii de oameni ai muncii de pe întreg cuprinsul țării, am reținut o imagine care, prin profundele ei semnificații, constituie mai mult decît un simbol. Este o imagine în care, secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român îi explică simplu, părintește, unei fetițe care i-a dăruit un buchet de flori: **«Construim pentru voi și pentru părinții voștri.»** Într-adevăr,cum ar putea fi explicat mai simplu, mai cald și mai cuprinzător întregul sens al construcției noastre socialiste, profundele sale înțelesuri umane.

Cînd tu vei fi mare, cutezătorule, multe dintre prevederile Directivelor celui de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, la dezbaterea cărora iau parte acum părinții și frații tăi mai mari, se vor fi împlinit. Altele însă, cele de mai largă perspectivă, se vor împlini atunci cînd tu însuți vei fi în plinătatea puterilor, și vei participa cu toată ființa ta la împlinirea lor, ducînd mai departe o operă constructivă continuă, mereu ascendentă. Pentru aceasta însă trebuie să te pregătești încă de pe acum, așa cum te învață la școală dascălii tăi, așa cum ne învață comuniștii, așa cum îți dă imbold cravata roșie, care îți flutură la piept ca o părticică din steagul de lumină al partidului. Cel mai frumos omagiu pe care îl poți aduce la anii tăi tineri partidului, recunoștința ta cea mai mare pentru grija deosebită pe care o poartă prezentului și viitorului tău, sînt învățătura ta tot mai bună și purtarea frumoasă, demne de un fiu de nădejde al României socialiste.

PETRE GHELMEZ

Foto: GR. PREPELIȚĂ

Vară de aur

Își rumenește vara partea dulce
a fructei sale. De la cer vin ploi
și raze, bunătatea s-o inculce
în pulpa fructei clară și de soi.

Cu mîna desenăm pe cer o țară
visată, căutată-n noi și-n timp,
pe care ochii tineri o aflară
în pur destin distins cu roșu nimb.

Ardea solar la cumpăna de ape,
nu era loc de rînd, ci era plai,
atît de mult de inimă aproape
încît cu inima o sărutai.

Era o vară, vara-aceasta mare
în care jertfă ție-ți, te încingi
cuprins în mantia de sărbătoare
a numerelor douăzeci și cinci.

Aduci un dor, din ce va fi, spre tine
la care altfel inimile bat,
și-n miezul țării pregătești destine
și un alt timp, mai larg, mai colorat.

AL. ANDRIȚOIU

Partid

Cînd spun partid, mi-i gîndul la eroi,
la viața lor ce-n matca ei ne ține,
cum Dunărea gîndește peste noi
înaltă zodie de albăstrime.

Cînd spun partid, mă-ntorc nebănuit
în mine, ca-ntr-o repede oglindă
în care lacrimi vechi s-au mistuit —
cutezătoare chipuri să aprindă.

Cînd spun partid, mă contopesc încet
cu o lumină amplă de baladă,
și-i sînt prin viață fiu — și sînt poet
fiindcă-n mine fața el și-arată.

Cînd spun partid, a și îngenuncheat
în amintiri, durerea pămînteană —
din care glasul lui ne-a ridicat
zidind istorie contemporană.

Cînd spun partid, presimt ca niciodat'
sămînță vie-ntinerind pămînturi,
și-un drum de zi pe-obrazul meu culcat,
și grele apele, de gînduri.

Cînd spun partid, spre iarbă mă cobor
din scările luminii, spiralate;
ascult pe firul ierbii fir de dor
și-n inima pămîntului eternitate.

Cînd spun Partidul Comunist Român
credința unui fluviu mă cuprinde.
Un timp plenar, în care mai rămîn
și dincolo de vîrste, de cuvinte.

MIHAI NEGULESCU

AGENDA „EXPEDIȚIILE **Cutezătorii**"

Vești de pe trasee

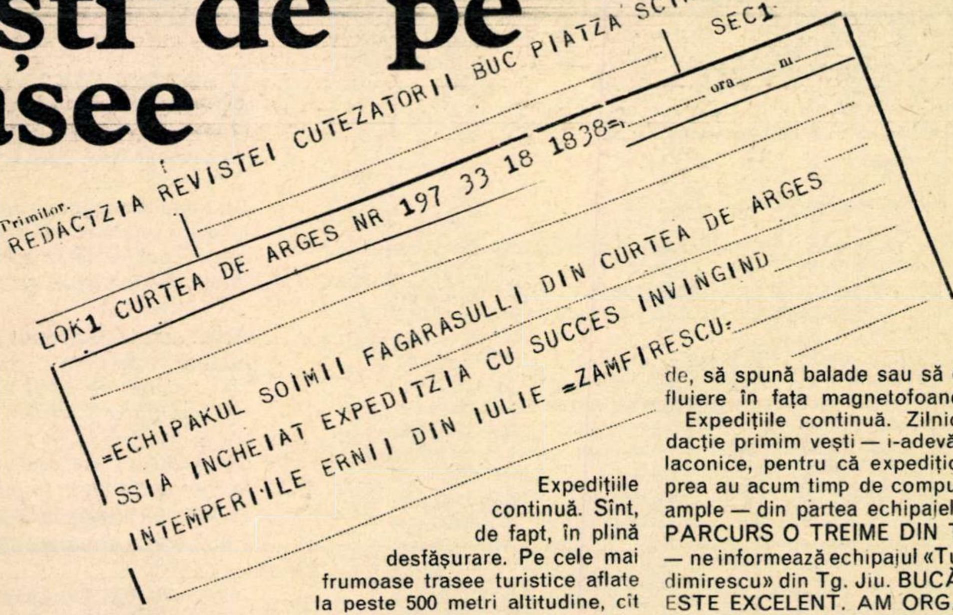

Primitor.
REDACTZIA REVISTEI CUTEZATORII BUC PIATZA SCINTEII 1=
SEC1
ora ___ m ___
LOK1 CURTEA DE ARGES NR 197 33 18 1838=
=ECHIPAKUL SOIMII FAGARASULLI DIN CURTEA DE ARGES
SSIA INCHEIAT EXPEDITZIA CU SUCCES INVINGIND
INTEMPERIILE ERNII DIN IULIE =ZAMFIRESCU=

Expedițiile continuă. Sînt, de fapt, în plină desfășurare. Pe cele mai frumoase trasee turistice aflate la peste 500 metri altitudine, cît și prin locuri mai puțin călcate din munții noștri, turiștii obișnuiți se întîlnesc deseori cu grupuri de copii cu ecusoane pe piept și rucsacuri în spate, urcînd voinicește pe cărări, cercetînd rocile sau plantele, fotografiind ori instalînd corturile pentru popasul de noapte. Locuitorii satelor de munte sînt puși în situația de-a răscoli prin podurile caselor după obiecte vechi, de mult uitate, de soarta cărora expediționarii se interesează, bătrînii au prilejul, mulți dintre ei pentru prima oară, să povestească legende, să spună balade sau să cînte din fluiere în fața magnetofoanelor...

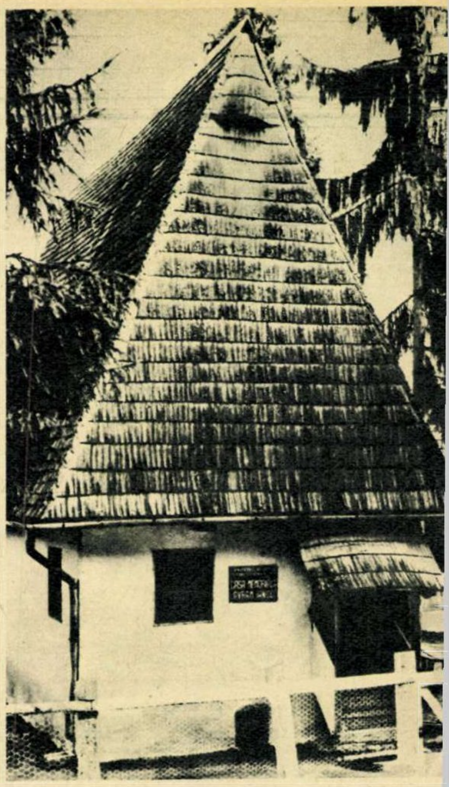

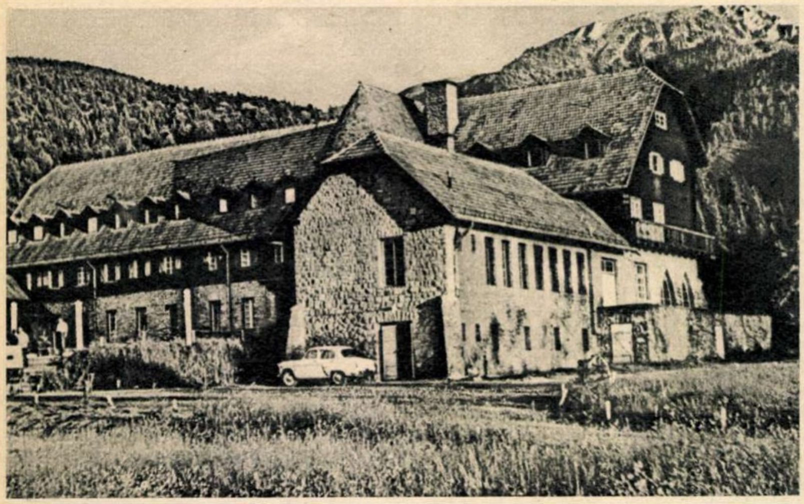

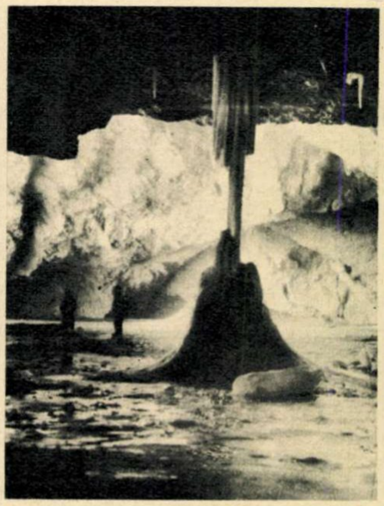

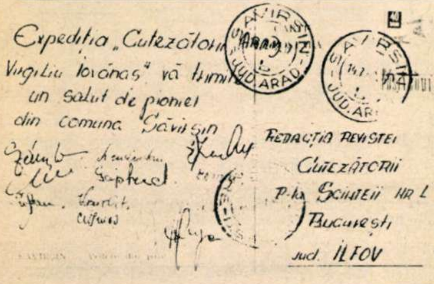

Expediția „Cutezătorii
Virgiliu Iovănaș" vă trimite
un salut de pionier
din comuna Săvîrșin

SAVÎRȘIN JUD. ARAD

Redacția Revistei
Cutezătorii
P-ța Scînteii nr 1
București
jud. Ilfov

Expedițiile continuă. Zilnic, la redacție primim vești — i-adevărat, cam laconice, pentru că expediționarii nu prea au acum timp de compuneri mai ample — din partea echipajelor. «AM PARCURS O TREIME DIN TRASEU — ne informează echipajul «Tudor Vladimirescu» din Tg. Jiu. BUCĂTARUL ESTE EXCELENT. AM ORGANIZAT UN SCURT CONCURS DE GHICITORI ȘI CÎNTECE. CÎȘTIGĂTORUL A PRIMIT UN PREMIU PUȚIN OBIȘNUIT: O CARA FĂ CU LAPTE CALD. AM VIZITAT ȘANTIERUL HIDROCENTRALEI DE LA VOINEASA. VOM REVENI CU VEȘTI.»

«Vulturii Retezatului» și-au întrerupt pentru o zi sau două zborul la cabana Baleia (din cauza ploii și a... zăpezii care a căzut pe neașteptate, acum, în plină vară, pe crestele munților unde au ajuns). Dar nu-i nimic, pentru că, așa cum ne comunică ei, sînt cu toții sănătoși și hotărîți să-și continue activitatea imediat ce timpul le-o va permite. «Șoimii Apusenilor» ne aduc la cunoștință că au vizitat peștera Scărișoara și că sînt acum «pe urmele lui Avram Iancu». **Din Sinaia, de la cota 1400, alți «vulturi», membrii echipajului județului Dîmbovița, ne informează că și-au luat zborul de-a lungul itinerarului stabilit. Chiar din prima zi ploaia le-a făcut greutăți dar... au tratat-o cu indiferență și și-au văzut de drum.**

Cînd citiți aceste rînduri, probabil că echipajele despre care v-am vorbit mai sus, ca și multe altele, s-au întors de pe trasee cu rucsacurile pline de «comori». În numărul viitor vă vom informa mai pe larg despre primele echipaje care au terminat expedițiile, precum și despre rezultatele obținute de ele.

C.D.

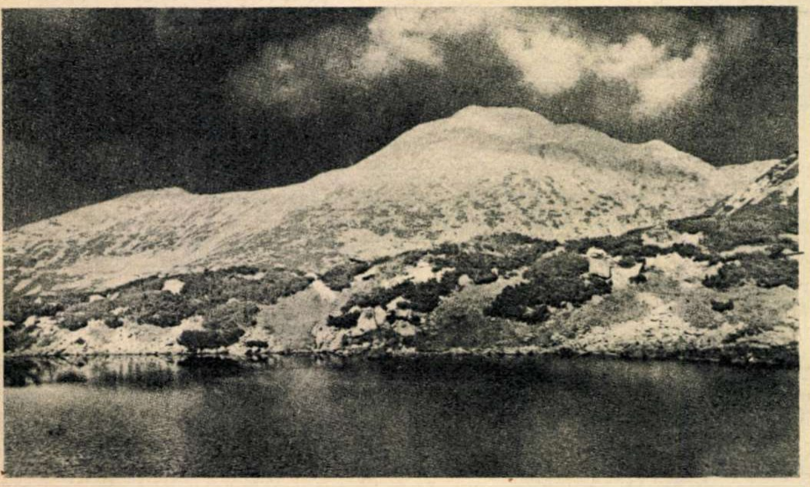

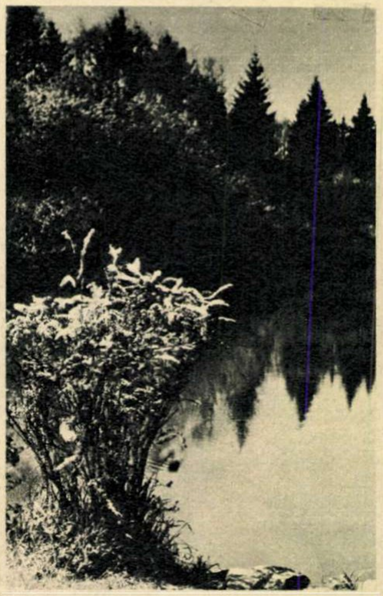

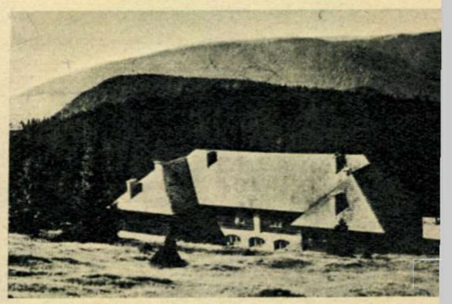

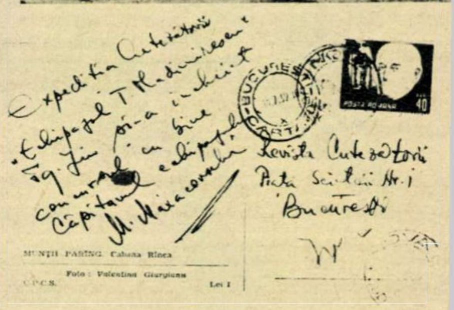

Expediția Cutezătorii
«Echipajul T. Vladimirescu»
Tg. Jiu și-a încheiat
cu bine
comandantul echipajului
Căpitanul M. Mărăcineanu

Revista Cutezătorii
Piața Scînteii Nr. 1
București

BUCUREȘTI
POSTA ROMANA 40

MUNȚII PARÎNG Cabana Rinea
Foto: Valentina Giurgiuna
C.P.C.S. Lei 1

CU MICROFONUL
PRINTRE COPII

CE STRĂLUCEȘTE CU ADEVĂRAT?

de **MIHAI STOIAN**

Vacanța mare continuă să bată drumurile și cărările țării, cu toiagul de plastic în mînă și bidonul de excursionist la șold. Pretutindeni, oriunde ai întoarce capul, semnele ei vesele, îmbucurătoare, sînt prezente. Din păcate, mai sînt și împrejurări în care norii (nu cei reali, de pe cer) încearcă să-i întunece chipul.

Am întîlnit la Ploiești un grup de elevi ai Școlii de muzică și arte din Cluj.

REP: Cum merge excursia?

VOCE I: *Grozav! Am văzut o mulțime de lucruri noi, deosebit de interesante...*

VOCE II: *Vă rog să ne înțelegeți exact: ne-am plictisit, pînă la un punct, să tot vedem, la televizor, cum arată Mozambicul sau Alaska, și să nu știm exact cum arată Complexul petrochimic de la Brazi, sau Delta Dunării.*

VOCE III: *Am citit pe undeva o propunere interesantă: încă din clasa I elementara să existe, în școală, un «Carnet de excursii». În interior să se afle tipărită harta țării cu cele mai interesante locuri. De-a lungul anilor de școală, pînă la absolvire, elevul să urmeze un anumit plan de excursii, nu la întîmplare, cum se potrivește. La absolvire să putem spune că am absolvit și materia aceasta atît de dragă nouă, tuturor. «Frumusețile și bogățiile patriei». Ar fi, nu-i așa, un cîștig enorm.*

REP: Dar n-ați cules și ceva exemple neplăcute din excursia voastră?

VOCE I: *Ba da! La vestita bibliotecă din Alba Iulia, pe care-am ținut neapărat s-o vizităm (nu uitați profilul școlii noastre) ne-am ciocnit de replica: «Accesul interzis!» Am îndrăznit să întrebăm de ce...*

VOCE II: *Mai ales că eram și însoțiți de o tovarășă profesoară. Răspunsul: «Murdăriți parchetul». Am propus să ne descălțăm, nimic, refuz total!*

VOCE III: *Am plecat de-acolo, întristați și chiar jigniți. Motivul cu parchetul nu rezistă la o analiză mai serioasă: același lucru s-ar fi putut întîmpla și la muzeul orașului Alba-Iulia, pe care însă l-am vizitat, pentru că gospodarii de-acolo — adevărați gospodari! — au nu numai parchet curat, ci și papuci de casă.*

REP: Aveți perfectă dreptate! Un «amănunt» ca acesta, absolut secundar, ca... papucii, absența unei simple garderobe v-a împiedicat să vizitați o instituție de cultură extrem de interesantă. La ce bun un parchet strălucitor, într-un loc în care nu poți intra. Acolo, strălucirea *reală* **o dau cărțile, piesele existente în bibliotecă, nu parchetul. Oricum, în continuare:** *drum bun!*

Plajă, soare, apă. De ce-ar lipsi vaporașul?

CARTURILE ȘI RACHETELE N-AU LUAT VACANȚĂ...

Cînd am ajuns în pădurea umbroasă de la Snagov, mi s-a părut c-am greșit drumul. Peste tot liniște, cabanele păreau pustii. Într-un tîrziu, am zărit trei băieți, unși pînă peste cap de ulei sau așa ceva, meșterind niște carturi.

M-am așezat pe-aproape. Cei trei băieți au uitat repede de mine, preocupați de scrîșnetele și pocniturile pe care le făceau motoarele puse la încercare. După un timp unul mi se adresă, scuzîndu-se:

— Știți, pentru concursul de carturi de aici, din tabără... trebuie să meargă toate bine. Noi ne ocupăm cu mecanica...

Amintire din tabără.
Telega, iulie 1969. Lică și Irinel.

Cînd aromele îmbietoare dinspre bucătărie au devenit tot mai puternice, ca la un semnal, din diferite colțuri ale pădurii, au început să răsară copiii. Cu undițe, cu mingii, cu tot felul de animale care de care mai fioroase (dacă n-ar fi fost din plastic). Claxonul automobilului anunța și el sosirea celor ce vizitaseră în acea zi Bucureștii.

*

A doua zi, ploaia bătea puternic în ferăstruicile cabanei. Îmi închipuiam cît de plictisitor trebuie să fie pentru copii să stea țintuiți în cabană. M-am dus să-i văd. Încă de la ușă m-au întîmpinat hohote puternice de rîs. Își aminteau fel de fel de întîmplări. Ba, că lui Neagu, la un antrenament, una dintre roți rupîndu-se a luat-o la goană înaintea lui, și el habar n-avea, ba, că Mircea Bucur (decretat cel mai bun vitezist) călcase pe bucata de tort ascunsă de Iacob sub patul său, ba că de la pescuit S.C. (nu-i divulg numele întreg) se întorsese plîngînd pentru că nu prinsese decît raci. Mie, să vă spun drept, nu-mi venea deloc să rîd. Eram necăjită că ploaia mă împiedica să le fac fotografii. Le-am spus-o și lor.

Ultima verificare, înaintea concursului.

— Vă dăm noi poze. Vreți? Avem o mulțime, mi-a propus unul dintre ei.

— Eu am una cu cartul, a sărit Cristian Șuteu (cel mai mic cartist).

— Avem și de pe plajă, cu vaporașul, din pădure, din excursii. Alegeți-vă, mă îndemnară ei.

A început o adevărată ploaie cu fotografii și explicații. Desigur, nu i-am refuzat.

La Telega, zarvă mare. Ce interviu? Ce poze? Nimeni n-avea vreme de așa ceva. Se pregăteau pentru festivitatea de decernare a diplomelor și premiilor obținute la concursul de racheto-aero și navomodele al taberei. Toți erau agitați, nerăbdători.

— Mi se pare, sau sînteți cam supărați? întreb doi băieți, care ședeau tăcuți și retrași lîngă un copac.

— Irinel este cam necăjit că n-am participat și noi la concurs, m-a lămurit cel mai mare dintre ei.

— Dar, ce s-a întîmplat?

— Am plecat de-acasă pregătiți cu un aeromodel «Speranța» foarte frumos. L-am lucrat împreună. Pe tren însă, în înghesuială, i s-au rupt nervurile. Am încercat să-l reparăm aici, în tabără, dar la un antrenament i s-a rupt și fuselajul...

Am aflat încă multe despre cei doi prieteni din Roman: Borcea Irinel (a trecut într-a IV-a) și Gîndulescu Vasile (clasa a VII-a). Ei sînt prieteni de doi ani și lucrează împreună la Casa pionierilor. Irinel își făcuse multe speranțe pentru primul concurs din viața lui la care urma să participe. Ca să le mai treacă de supărare, le-am propus să le fac o poză. Și, iată c-am reușit să-i fac să zîmbească! Apoi, împreună ne-am plimbat prin tabără, mi-au făcut cunoștință cu prieteni din diferite colțuri ale țării: Vizitiu Eduard din Prahova, Cristea Zoltan din Hunedoara, posesorul unor rachete de toată frumusețea, cu Liviu Cobaschi din Brașov, constructorul unei nave autopropulsate. Pe unii i-am revăzut în aceeași zi pe podiumul celor trei locuri, atît de rîvnite, ale invingătorilor. Apoi, pe toți ceilalți i-am întîlnit seara, în jurul focului de tabără. **Tîrziu, cînd și flăcările focului au obosit,** cu părere de rău, jocul a încetat. Dar numai pînă a doua zi!

ELENA MĂNESCU

Antrenamentul este o treabă foarte serioasă!

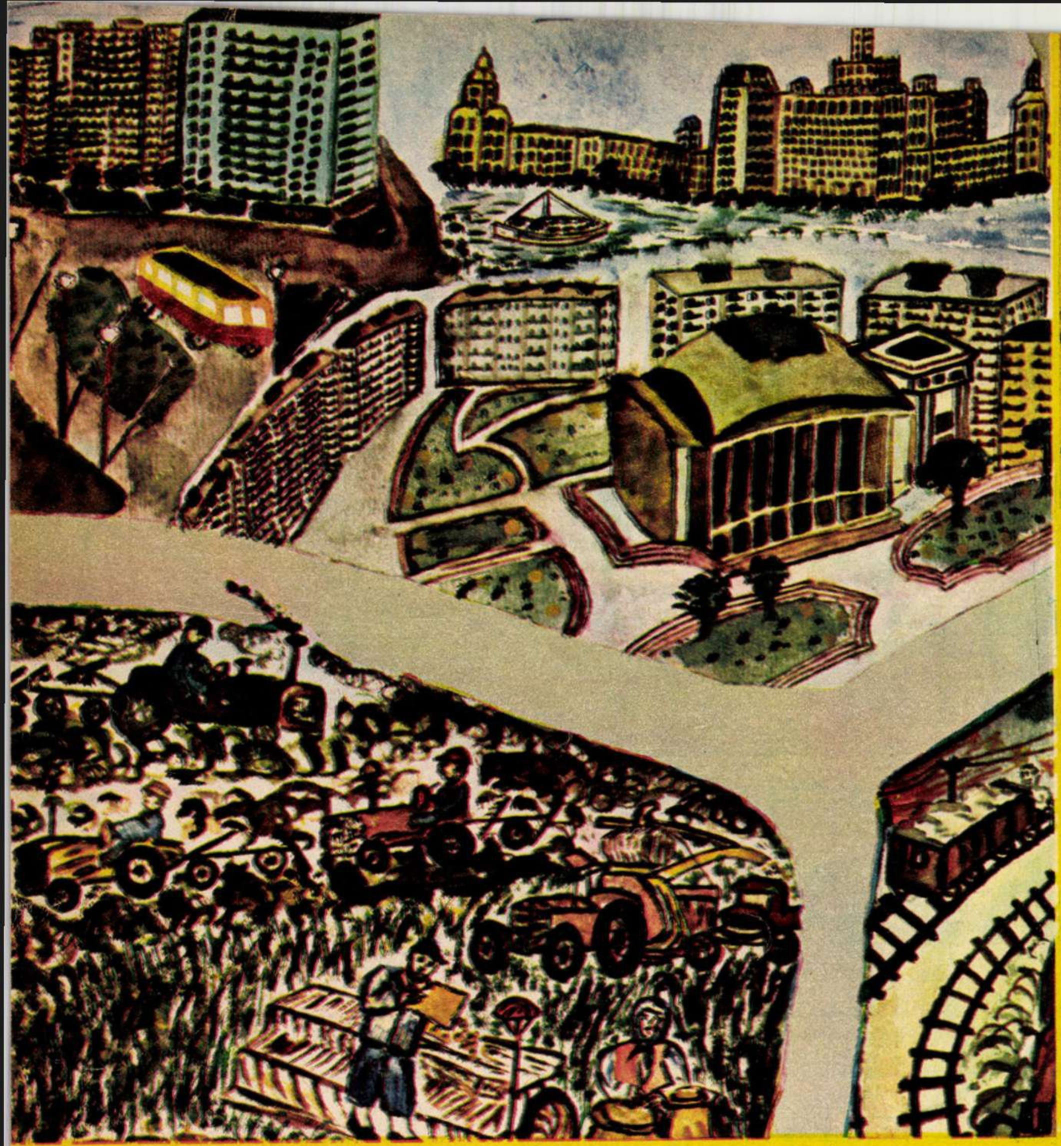

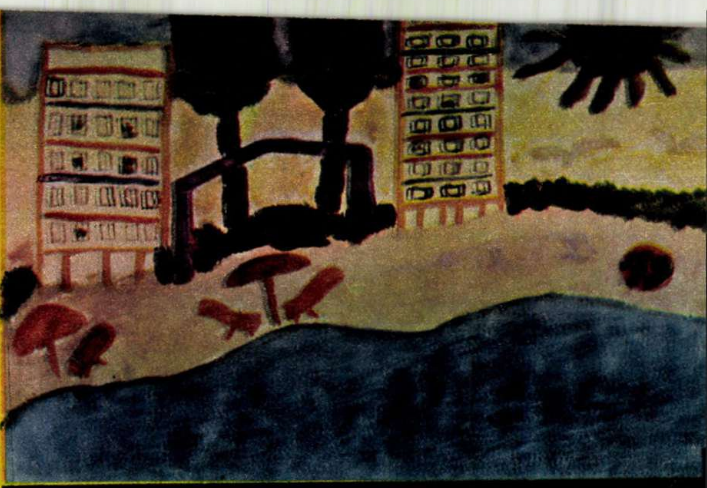

1 DOREL BUNOIU, cl. a V-a, București
2 CSUTAK ISTVAN, cl. a V-a — Petroșani
3 RODICA ABAGIU, cl. a V-a, București
4 GHEORGHE MITU, cl. a VIII-a, București
5 KAROLY MAGYAROSI, cl. a VIII-a C, Petroșan
6 GIGICA MERCIOIU, cl. a VI-a, Fetești, Ialomița

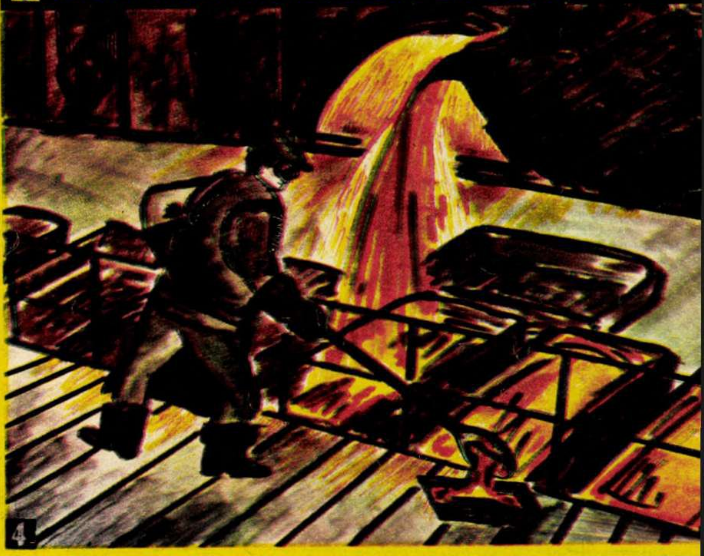

4

Galeriile de ARTĂ „Cutezătorii"

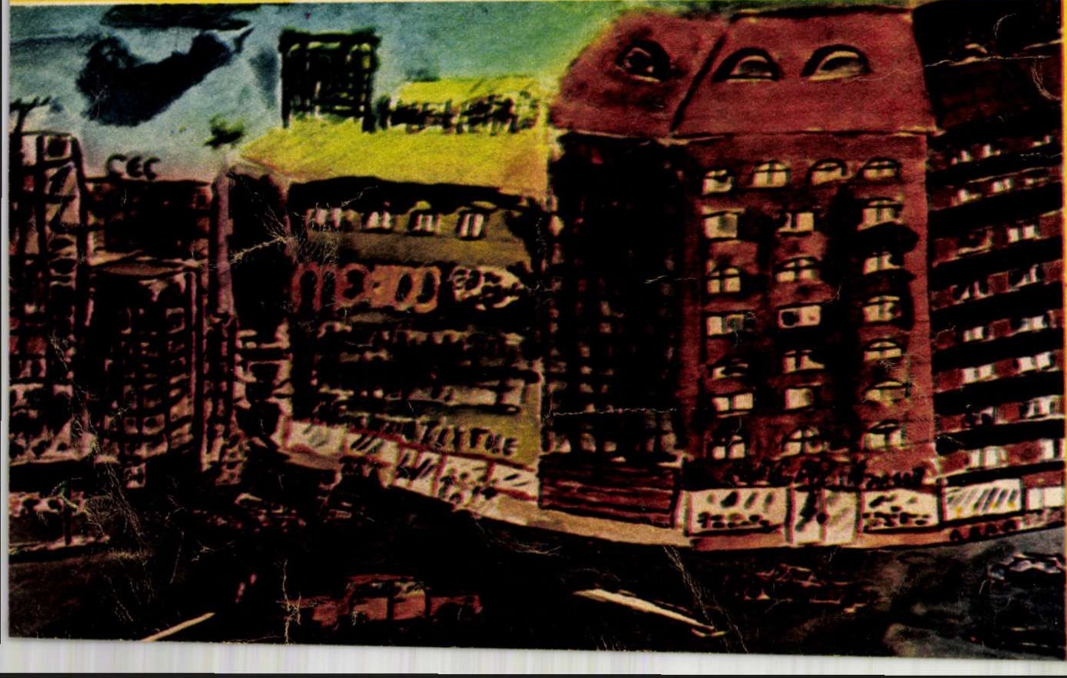

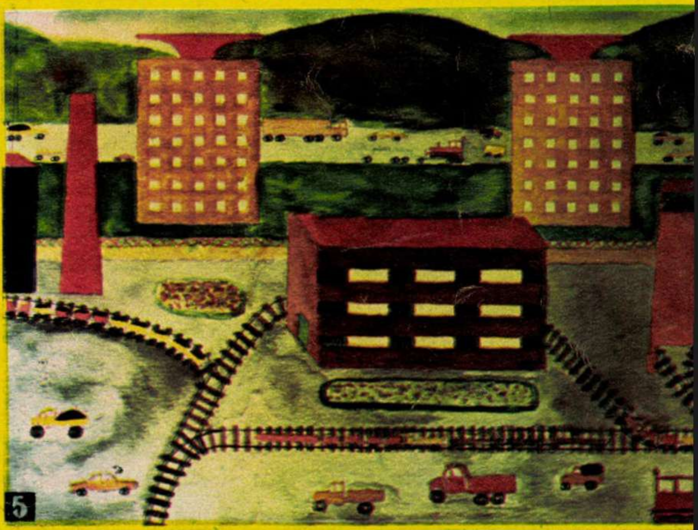

5

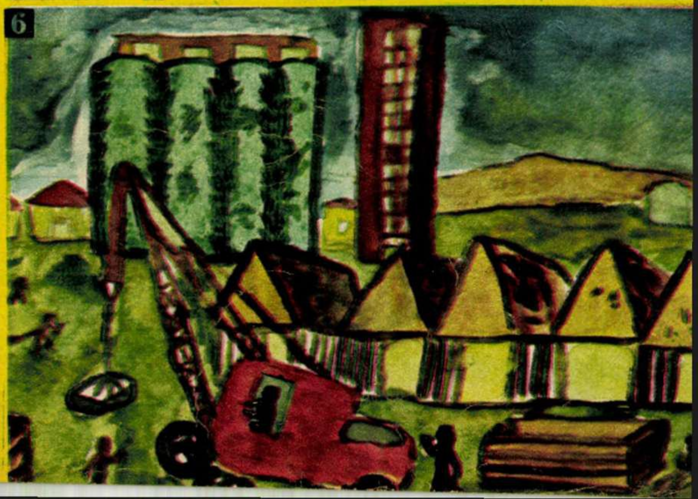

6

VICTORIE în subteran

de CONSTANTIN DIACONU

Zilele trecute am primit la redacție o vedere pe care cîțiva pionieri aflați în excursie ne-au trimis-o de la Hidrocentrala de pe Argeș: «...E O PRIVELIȘTE EXTRAORDINARĂ — ne scriu ei. CONSTRUCȚIA E ATÎT DE IMPUNĂTOARE, ÎNCÎT, PRIVIND-O, NE-AM SIMȚIT PARCĂ MAI PUTERNICI. ȘI CU TOATE CĂ NU-I CUNOAȘTEM PE OAMENII CARE AU ÎNĂLȚAT-O, NE GÎNDIM CU RESPECT ȘI ADMIRAȚIE LA EI...»

Rîndurile acestea, dar mai ales ultimele cuvinte despre respectul și admirația acestor copii față de niște oameni pe care nu i-au văzut și nu i-au cunoscut niciodată personal, dar îi văd și-i cunosc atît de bine prin opera lor, m-au impresionat și mi-au reînviat în memorie o întîmplare. O întîmplare mai veche, petrecută pe acele meleaguri cu ani în urmă, pe cînd pe kilometri întregi împrejurul actualei hidrocentrale se întindea uriașul ei șantier.

Era, dacă-mi amintesc bine, în vara anului 1963. Pe șantier lucra un prieten de-al meu, un tînăr inginer, care mă invitase să-i fac o vizită cu prima ocazie, asigurîndu-mă că n-o să mă plictisesc. Mi-am rezervat 10 zile din concediu și m-am dus. Am urcat într-unul din cele mai depărtate puncte ale șantierului, aflat la vreo 25 de kilometri pe valea unuia dintre cele șapte rîuri. Acolo, cîteva sute de oameni sfredeleau munții, lucrau la niște uriașe subterane prin care, după ce aveau să fie gata, urma să abată apa rîului spre marele lac.

Nu mi-am găsit prietenul, plecase peste noapte într-o delegație, trebuia să recepționeze niște utilaje de la nu știu ce uzină și-mi lăsase vorbă că sosește peste trei zile. Colegii lui m-au primit cu toată atenția, iar eu mă simțeam bine. Si, mai ales, nu mă plictiseam. Tot timpul mă învîrteam pe la gura puțului adînc de peste 100 de metri, coboram cu liftul și de-acolo o luam de-a lungul galeriei săpată pe sub munte și mă apropiam de capătul ei, unde minerii perforau stînca. Îmi plăcea să-i văd în hainele lor de cauciuc (din pereții galeriei picura apa), cu căștile pe cap, cum mînuiesc, voinicește, perforatoarele puternice. Din cînd în cînd minerii își încetau lucrul, se retrăgeau cu toții spre gura puțului și așteptau, fumînd și discutînd. După un timp o voce răsuna de-a lungul galeriei: «Puuușcăăă!»... Apoi o bubuitură asurzitoare făcea să tremure pămîntul sub picioare. Artificierii îi ajutau pe mineri să străpungă mai repede muntele.

A treia zi, după masa de prînz, mă aflam, ca de obicei, la gura puțului, îmi puneam casca pe cap și intenționam să cobor din nou în subteran. Tocmai avusese loc o nouă pușcătură, o auzisem și-mi părea rău că nu fusesem acolo, cînd, deodată, au prins să zbîrnîie soneriile de alarmă și să clipească repede becurile roșii. Acolo jos, în măruntaiele pămîntului, se întîmplase ceva. Constructorii din împrejurimi s-au repezit spre gura puțului. Cineva a ridicat receptorul telefonului de legătură cu subteranul și a început să strige în el. Dar nu-i răspundea nimeni. Liftul se afla jos, în galerie, și nu putea fi chemat sus. Era posibil ca cei de jos tocmai să se urce în el și dacă s-ar fi apăsat pe buton, liftul i-ar fi strivit.

Erau clipe grele, de așteptare încordată, de îngrijorare. În galerie se aflau 12 mineri și 2 artificieri. Oare ce se petrecuse cu ei? Aveau nevoie de ajutor? Dacă da, atunci nu trebuia pierdută nici o clipă. Deodată însă se auzi soneria care da semnalul de urcare. Becul galben clipea des-des, de parcă ar fi fost cuprins de friguri.

Liftierul apăsă pe buton. Apoi, după numai un minut, liftul și-a făcut apariția. Ușile s-au deschis și minerii au început să coboare din el. Erau toți cei 14 oameni, dar aveau frunțile încrețite și fețele întunecate.

— Inundație! Pușcătura a dat drumul la o vînă sau la o pungă de apă...

— A atins un metru și crește mereu...

Cei din jur au răsuflat, totuși, ușurați!

— Bine că nu vi s-a întîmplat nimic vouă.

— Da' pompele nu trag?

— Trag, cum să nu. Dar ce să facă pompele în fața unui rîu?

În clipa aceea cineva aproape că a țipat:

— Dacă urcă apa pînă la ele, scurtcircuitează electromotoarele. Trebuie întrerupt curentul.

Nu știu prea bine de ce, dar curentul nu putea fi întrerupt de la gura puțului. Ar fi fost nevoie, mi se pare, de un electrician special echipat, care să se urce pe stîlpul alăturat și să taie firele. Și asta ar fi durat prea mult... În subteran însă, în camera pompelor — o nișă adînc săpată în perete — se afla un tablou de comandă. De-acolo trebuia întrerupt curentul, de-acolo puteau fi oprite puternicele electromotoare ale pompelor pe care atingerea apei le-ar fi făcut scrum.

— Ne trebuie două perechi de mănuși de cauciuc. Dați fuga la magazie! Și acu, cine merge cu mine?

Vorbise unul dintre mineri. Era un munte de om care atunci cînd intra în lift trebuia să-și plece capul. Un miner mărunțel, care părea și mai mic pe lîngă uriașul său tovarăș, se apropie de el, repede. Peste cîteva clipe au sosit și mănușile.

— Fiți atenți! — se auzi o voce îngrijorată. Dacă apa a crescut prea mult, să vă întoarceți, că-i pericol de electrocutare. Sau se poate să vă prindă acolo și să nu mai aveți pe unde ieși...

Cei doi nu vorbeau. Își trăgeau mănușile, tăcuți. Dar nu erau încruntați. Păreau doi oameni de treabă care se duc să rezolve un lucru oarecare...

Exact după 16 minute de la pornirea liftului, a răsunat semnalul de urcare. Un oftat general de ușurare s-a auzit.

— Or fi făcut ceva, sau?...

Au ieșit din lift, amîndoi. De data asta erau încruntați și de sub hainele de cauciuc li se scurgea apa tulbure. Au trîntit ușile și-au pășit în mijlocul celorlalți.

— Gata! — a-nceput mărunțelul. Mai era cam de-o palmă pînă s-ajungă la ele. Dacă mai întîrziam circa cinci minute, ar fi ars ca niște țigări.

A fost greu. Atunci n-am putut să-mi dau seama cît. Am aflat mai tîrziu că mult. Chiar foarte mult. În galerie au constatat că apa urcase, le ajungea aproape la gît, și că mai avea doar cîțiva centimetri pînă să atingă electromotoarele. Și, cu toate că nu știau cu ce viteză creștea nivelul ei, au străbătut totuși 80 de metri de-a lungul galeriei, pînă la camera pompelor...

În seara aceea a sosit și prietenul meu. Cum a sărit din cabina camionului, s-a grăbit să mă întrebe:

— Ei, spune, te plictisești?

Nu aflase încă de inundație. Eu știam însă și-n jur erau oameni și de aceea am clătinat numai capul, în semn că nu.

A doua zi au fost aduse din altă parte a șantierului două pompe de mare capacitate. În noaptea aceea minerii le-au instalat, apoi au rămas să se uite cum aruncă, în albia rîului, apa tulbure din galerie. Peste 24 de ore punga de apă care inundase galeria fusese zvîrlită afară și minerii își reîncepeau lucrul.

Între timp, la stația locală, un dulgher tînăr, care intenționa să ajungă ziarist, difuza la fiecare buletin informativ amănunte despre mersul lucrărilor de secare a galeriei. Într-un tîrziu, am ascultat și o relatare despre cei doi mineri care au salvat pompele. Țin minte că titlul era acesta: «Fapta eroică a doi comuniști».

Cuvintele «...CU TOATE CĂ NU-I CUNOAȘTEM... NE GÎNDIM CU RESPECT ȘI ADMIRAȚIE LA EI», scrise de către niște copii pe o vedere, m-a făcut să-mi reamintesc întîmplarea aceasta petrecută cu ani în urmă. Într-adevăr, asemenea oameni merită tot respectul și toată admirația noastră, fie că-i cunoaștem sau nu.

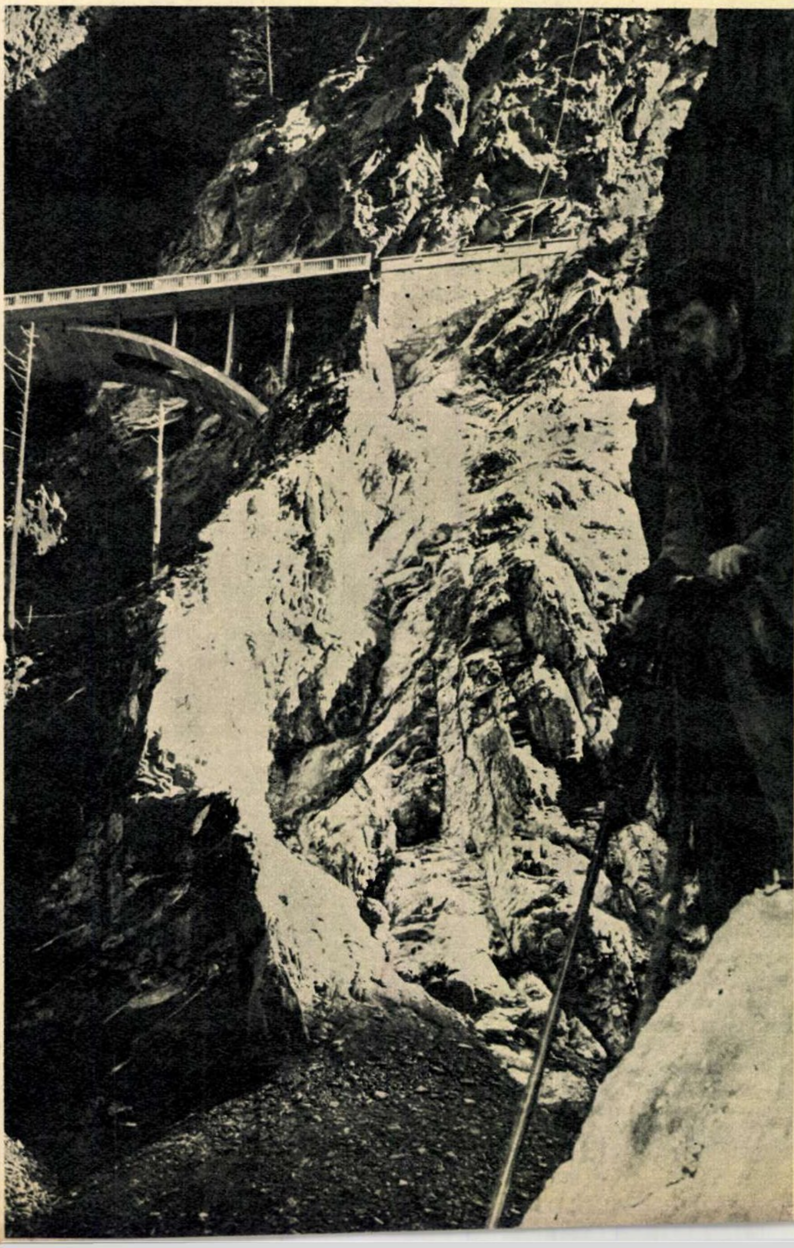

FLUXUL MARILOR CREAȚII — ANUL XXV

Cutezătorii de la PORȚILE LUMINII

Reportaj de
EUGEN HADAI
Foto: GH. VINȚILĂ

O MUNCĂ TITANICĂ

În toamna anului 1964 cupele excavatoarelor smulgeau primii metri cubi de țărînă la șantierul hidrocentralei de la Porțile de Fier. S-au rupt 1750 de file din calendar de cînd, zi și noapte, vara — iarna, înfruntînd natura — tăria stîncii sau curenții vijelioși ai bătrînului Danubiu, arșița dogoritoare, ploile sau gerul cumplit — cutezătorii de la Porțile de Fiér durează din oțel, beton și pricepere, marea cetate a luminii. O muncă titanică, în cursul căreia s-au mișcat din loc milioane de metri cubi de aluviuni, pămînt și stîncă, s-a smuls albiei prin ridicarea batardoului o suprafață de două sute de mii metri pătrați pentru a crea incinta de lucru din prima fază a construcției, s-au turnat la principalele obiective peste un milion trei sute de mii metri cubi de beton... Și azi, construcțiile se profilează, prind contururi tot mai precise. Mai sus de zona inundabilă, Orșova Nouă, ridicată din temelii, și-a primit locatarii; pe noua cale ferată Turnu Severin — Toplet, unde s-au construit paisprezece kilometri ziduri de sprijin, două sute de poduri, viaducte și tunele, trenurile circulă încă din primăvara anului trecut; porturile în aval și amonte se pregătesc să găzduiască convoaiele de nave; ecluza a intrat în probe tehnologice și, o dată cu închiderea Dunării, printre zidurile uriașului culoar, în zilele Congresului

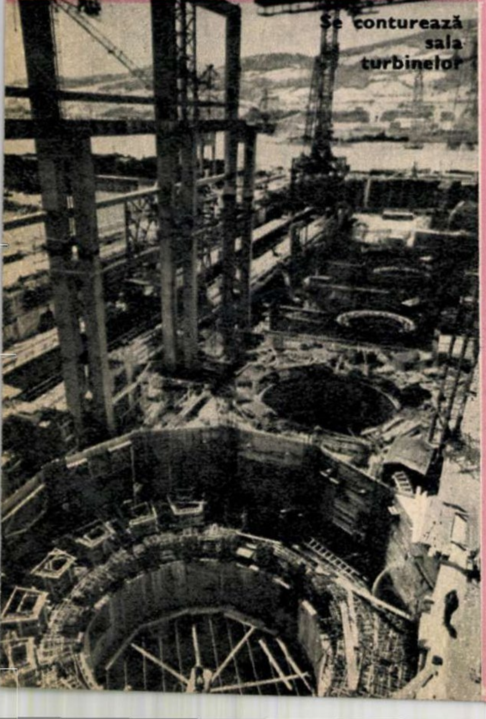

Se conturează sala turbinelor

Peisaj cu viaducte

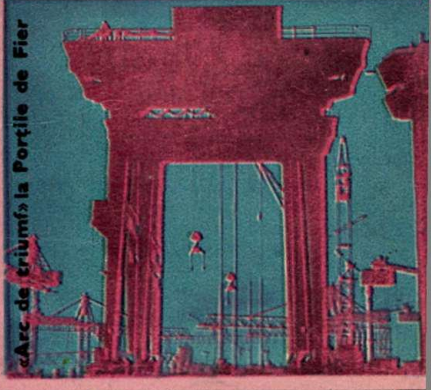

«Arc de triumf» la Porțile de Fier

Scrutînd marile dimensiuni

al X-lea al Partidului vor trece primele nave.

LA MODUL SIMPLU, FIRESC, COTIDIAN

Privit de la distanță, șantierul pare un imens furnicar în care totul se află într-o necontenită mișcare: camioanele de mare tonaj descarcă fără odihnă betonul în bene, brațele macaralelor le ridică și le transportă cu precizie la cofraje, iar din dantelăria de fier și oțel a construcției licăresc de peste tot electrozii de sudură. Ceea ce ți se înfățișează este o adevărată simfonie a muncii creatoare.

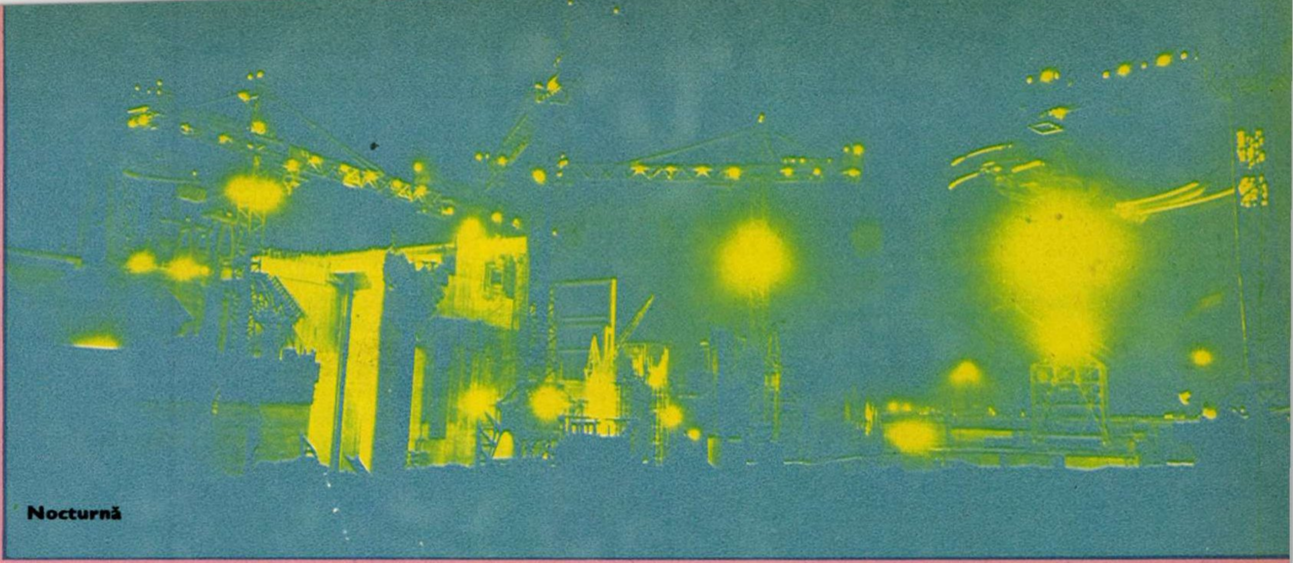
Nocturnă

Stăteam de vorbă cu cei care pun în mișcare acest carusel de mașini și mecanisme, cu maiștri, cu muncitori, cu fierari-betoniști, macaragii, sudori, șoferi, electricieni și încercam să pătrund resorturile intime care-i însuflețesc. Cel care dă forță, inspiră acest colectiv, este partidul comuniștilor, ideile sale generoase, menite să ridice România socialistă în rîndurile celor mai avansate țări din lume. Țelurile partidului, planurile sale cutezătoare descătușează aici, ca și în toată țara, energii de nebănuit, în stare să înfrîngă orice greutăți. La modul simplu, firesc, cotidian.

ecvență de la Porțile de Fier

Îl întrebam pe tovarășul Petre Mike, secretarul comitetului coordonator U.T.C. al șantierului asupra unor fapte deosebite, sau momente mai grele din viața colectivului.

— Vedeți dumneavoastră, gazetarii — care cum vin — ne întreabă mereu despre fapte ieșite din comun. Nouă ni se pare că tot ce este aici este normal, că lucrurile așa trebuie să se petreacă și nici n-ar putea fi altfel.

Și, într-adevăr, oamenii aceștia rezolvă cu succes probleme dificile din cele mai felurite domenii, de la transporturi la sudura la mari înălțimi, de la excavări la complicate operațiuni de montaj, stăpîniți de sentimentul îndeplinirii ireproșabile a datoriei.

Îmi amintesc de cuvintele maistrului Dumitru Bunicelea. Spunea el, că omul se poate simți bine atîta timp cît face față lucrării încredințate, cît timp o vede realizîndu-se. Sentimentul acesta le-a dat forță și atunci cînd, lucrînd la lăcașul turbinelor V—VI, într-o noapte i-a surprins o ploaie torențială. Aveau totul pregătit pentru turnarea betoanelor cînd apele au năvălit în incintă. Era necesară o intervenție hotărîtă, fiind periclitată nu numai lucrarea, dar și viața oamenilor. Nivelul apei creștea vertiginos și dacă cineva ar fi fost surprins în galerii, îl pîndea pericolul de înec. Avertizați la vreme, oamenii au părăsit incinta și s-a acționat rapid pentru aducerea și punerea în funcțiune a pompelor. Ploua în continuare de parcă turna cu găleata, dar apele au fost evacuate, iar schimburile următoare au continuat nestingherite turnarea betonului. Comunistului Bunicelea i se pare că așa a fost normal, că lucrurile nu puteau să fie altfel.

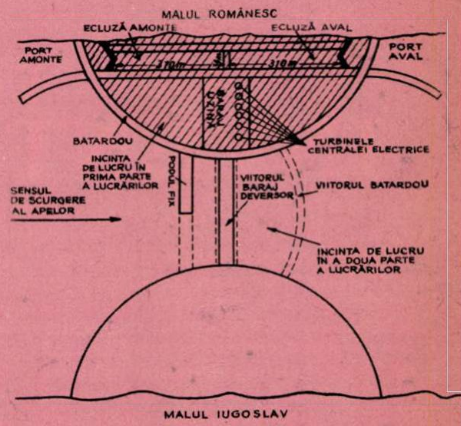

Electricianul Emeric Szakács și-a început ucenicia la Bicaz, desăvîrșindu-se ca maistru la hidrocentrala de pe Argeș. A sosit la Porțile de Fier în preajma deschiderii lucrărilor de la ecluze.

— De curînd s-au împlinit trei ani de la începerea acestei lucrări, îmi spunea el. Eu și cei cinci oameni ai mei am avut în grijă macaralele pompele, aparatele de sudură, vibratoarele de beton și alte mașini. Stația de transformare era departe, iar energia trebuia adusă la fiecare loc de muncă. Se lucra zi și noapte. Utilajele nu trebuiau să se oprească nici o clipă. Știam că dacă se manifestă vreo defecțiune la noi, se opresc din muncă sute de oameni. De aceea, pe cît posibil, am prevăzut totul, iar energia electrică n-a lipsit de nicăieri.

Nici el nu-și închipuie că s-ar fi putut altfel.

SATISFACȚIA MESERIEI

Pe șantier au venit mulți tineri lipsiți de calificare. Unii veneau anume să

(Continuare în pag. 12)

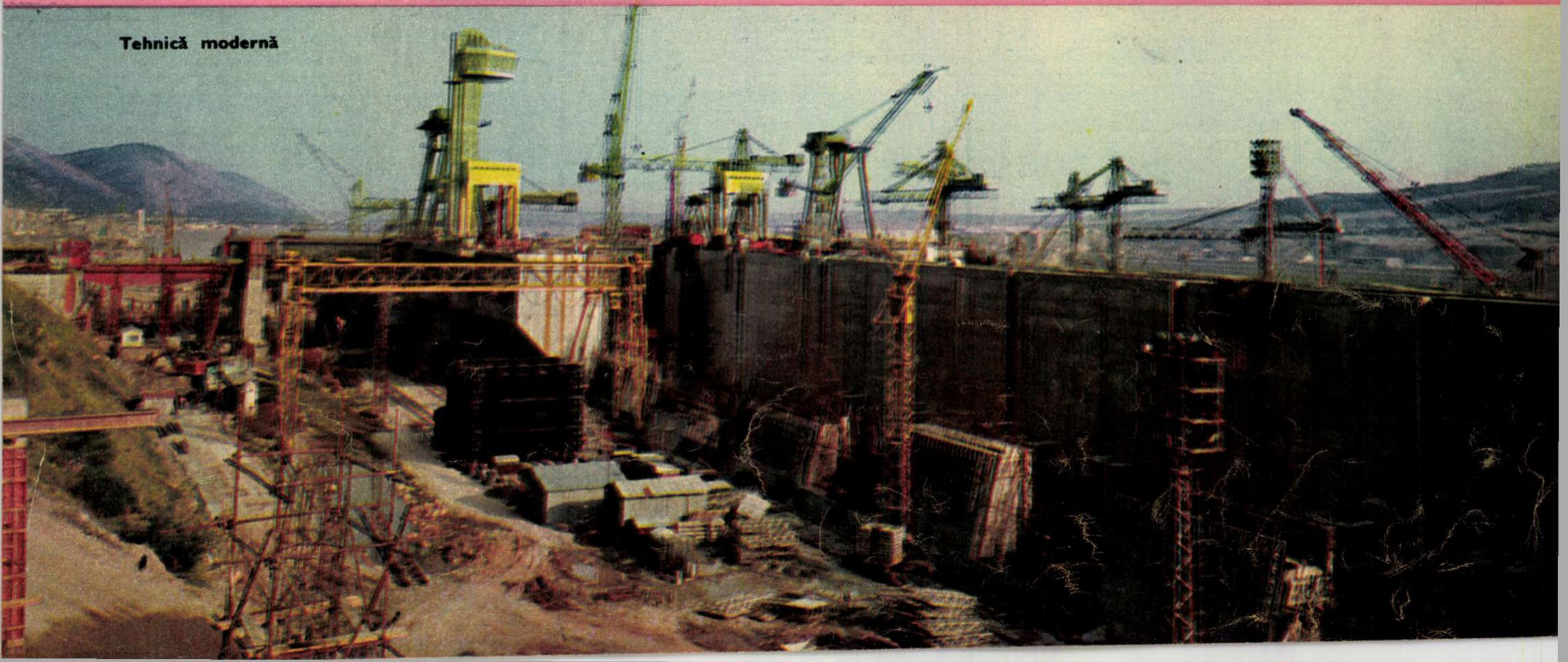
Tehnică modernă

Pentru un om de știință, programul zilei este o ecuație dificilă...

La întrebarea mai multor cititori

Cum poți să devii INVENTATOR?

dr. ing. DAN TEODORESCU, răspunde:

Există un loc în țara noastră unde poți afla, condensată într-un volum relativ restrîns, o sinteză cuprinzătoare a ceea ce a produs mai valoros gîndirea creatoare românească pe tărîmul științei și tehnicii. Locul acesta este Oficiul de stat pentru invenții. Răspunzînd solicitării noastre, unul dintre specialiștii acestei instituții ne pune la dispoziție 26 de brevete de invenții, începînd cu cel al unei «mașini de echilibrare dinamică cu cadru electric» înregistrat în anul 1959 și terminînd cu brevetul unui «convertizor amplificator cu autosaturație» de a cărui dată de publicare ne despart numai cîteva luni. Amabil, interlocutorul nostru adaugă: «Încă șapte invenții, depuse recent, își așteaptă rîndul la omologare.»

Ce reprezintă aceste brevete, pe frontispiciul cărora figurează denumirile misterioase a tot felul de aparate și mașini electrice?

S-ar putea crede că ne referim la activitatea unui centru de cercetări, a unui institut. Dar nu. Acest volum impresionant de invenții este rezultatul activității unui singur om. Un om încă tînăr, care abia a împlinit 40 de ani. Este vorba de inginerul principal al uzinelor «Electromotor» din Timișoara, conferențiar la Institutul politehnic din localitate — *Dan Teodorescu.* **Alături de invențiile pe care le-am enumerat, dr. ing. Dan Teodorescu este autorul a zeci de studii, publicate nu numai în țara noastră, ci și în prestigioase reviste de specialitate din Franța, Anglia, Austria, R.F. a Germaniei etc. Cît privește invențiile sale, ele sînt folosite atît în întreprinderile industriale de la noi cît și în fabrici din alte țări, ale Europei, Americii și Asiei.**

O convorbire cu inventatorul Dan Teodorescu are numeroase asemănări cu investigarea unei gîndiri cibernetice. Aceasta în privința preciziei, promtitudinii, a memoriei. Ca personalitate avem însă de-a face cu o prezență apropiată, plină de căldură.

Discuția noastră nu se oprește prea mult asupra amănuntelor tehnice și a valorii celor 33 de invenții pe care le semnează. Autorul evită să pomenească despre numeroasele distincții și despre interesul internațional care au răsplătit munca sa și preferă să răspundă unei întrebări care investighează mecanismul subtil al creației intelectuale.

— Cum poți să devii inventator? îl chestionăm.

— Cînd eram elev de liceu făceam ca atîți alți colegi, experiențe de fizică, mai ales de electricitate. Ideea mea era să înlocuiesc lămpile de radio cu niște «capsule» care să amplifice semnalele pe care le primesc. Am făcut zeci de experiențe în acest sens — cu alcool, cu parafină, cu alte materiale. Dar inventator n-am devenit. Au trecut ani și cei care au descoperit tranzistoarele m-au făcut să înțeleg că nimic nu se poate inventa pînă nu există acumulată o cantitate suficientă de cunoștințe. Aceasta este valabil atît pentru lumea științifică în ansamblul ei, cît și pentru fiecare om care dorește să se dedice științei. Referindu-mă la activitatea mea, aș aminti că una dintre lucrările realizate în această direcție se bazează pe elementul amplicon.

— Este vorba de invenția care a primit medalia de aur la Salonul internațional de la Viena?

— Da, dar nu mă refeream la aceasta. Voiam să subliniez faptul că invenția a fost posibilă pentru că elementul acesta, ampliconul, are calitatea de a fi propriul său amplificator. Ei bine, cred că orice invenție se naște atunci cînd cunoștințele acumulate sînt suficiente pentru a deveni propriul lor amplificator sau, cu alte cuvinte, pentru a realiza un salt calitativ.

L-am observat pe dr. ing. Dan Teodorescu în timp ce lucra. Studiază matematica 3—4 ore pe zi, cercetează cu asiduitate toate lucrările și studiile care apar în specialitatea sa, scrie zilnic un număr de pagini, face experiențe în laborator, construiește cu propriile lui mîini aparate și dispozitive. A consacrat pînă acum două volume sistemelor semiautomate, alte studii ale sale se ocupă de diferitele tipuri de motoare, de sistemele electronice. Continua autodepășire nu e lipsită de dificultăți, pretinde efort și dăruire.

— Așadar, cum poți să devii inventator?

— Ați văzut doar, nimic mai simplu. Totul e să dorești cu toată ființa ta acest lucru și să urmărești cu perseverență țelul propus.

Cuvinte simple, mult prea simple, pe care le-am mai auzit. De astă dată însă fiecare dintre ele valorează greutatea în aur a unei distincții internaționale.

H. LEREA

Acum un an presa relata despre succesul inventatorilor români la Salonul internațional al inventatorilor de la Viena. În fotografie: Cancelarul Austriei felicitînd delegația noastră.

Unul dintre primii născuți ai inventatorului: mașina electronică de echilibrat cu dublă compensare.

Unul dintre roadele anului 1969: înregistratorul automat fără contacte mobile.

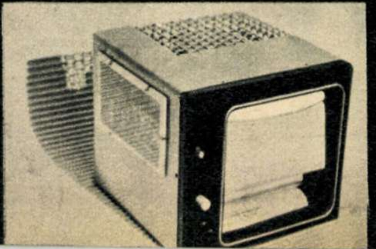

PETŐFI SÁNDOR S-A NĂSCUT ÎN ANUL 1823 ÎN ORĂȘELUL KISKŐRÖS, ÎNTR-O FAMILIE DE OAMENI MODEȘTI. FIRE NELINIȘTITĂ, EL ÎNCEPE, ÎNCĂ DIN ADOLESCENȚĂ, A HOINĂRI PRIN SATELE ȘI ORAȘELE UNGARIEI, AVÎND ASTFEL PRILEJUL SĂ CUNOASCĂ VIAȚA GREA A POPORULUI SĂU, JUGUL NEMILOS AL GROFILOR ASUPRITORI. ÎN POEZIILE SALE EL VA ZUGRĂVI SUFERINȚELE CELOR MULȚI, SETEA LOR DE DREPTATE ȘI LIBERTATE.

ÎN ANUL 1844 ÎI APARE PRIMUL VOLUM DE POEZII PRIMIT DE UNII SCRIITORI AI TIMPULUI CU REZERVĂ, VERSURILE SALE FIIND SOCOTITE «PREA ÎNDRĂZNEȚE».

ÎN ANUL 1846 SE CĂSĂTOREȘTE CU O FATĂ DIN ARDEDUL SĂTMARULUI, CU CARE SE VA STABILI LA PESTA.

ÎN 1847 I SE TIPĂREȘTE UN VOLUM CUPRINZÎND TOATE POEZIILE SALE APĂRUTE PÎNĂ LA ACEA DATĂ.

ANUL REVOLUȚIONAR 1848 ÎL PRINDE ÎN VÎLTOAREA SA ȘI PETŐFI SE DEDICĂ LUPTEI CU O NEISTOVITĂ PASIUNE. CELE MAI FRUMOASE DIN POEZIILE LUI PETŐFI SÎNT IZVORÎTE DIN CREZUL SĂU ARZĂTOR ÎN VICTORIA POPORULUI, ÎN DREPTATEA CAUZEI SALE.

ÎN 1849 ÎL GĂSIM ÎNROLAT ÎNTRE OSTAȘII REVOLUȚIONARI AI GENERALULUI BEM, LUPTÎND LA ALBEȘTI, LÎNGĂ SIGHIȘOARA. PETŐFI SÁNDOR A MURIT EROIC PE CÎMPUL DE BĂTĂLIE. POEZIA SA A RĂMAS ÎNSĂ VIE, MEREU ARDENTĂ, PROTESTUL ÎMPOTRIVA MONARHIEI ȘI A REGIMULUI IOBĂGIST, PERSPECTIVA ELIBERĂRII POPORULUI ALCĂTUIND SUBSTANȚA NOBILĂ A CREAȚIEI SALE.

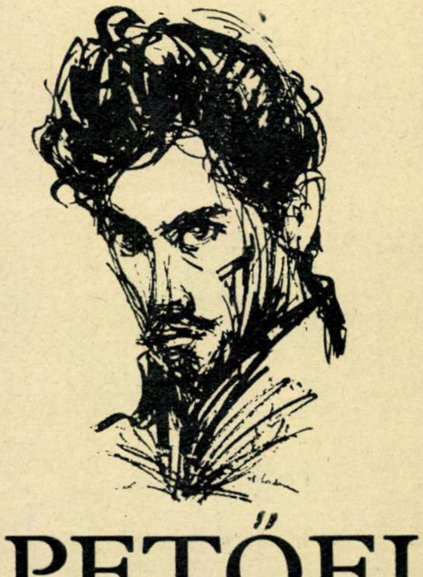

PETŐFI

1823-1849

Desigur, există o sută de chipuri în care ți-l poți închipui pe Petőfi. De cîte ori încerc să chem în memorie această flacără pură care a împrumutat timp de 26 de ani înfățișarea omului, pentru a-l apropia pe acesta de puritatea focului, îl văd în cîteva frînturi de imagini ce mi-au ieșit înainte de-a lungul anilor. Cea dintîi a avut loc sub coroana arborelui rămuros din Coltău, sub care îmi părea că zăresc silueta poetului, cu viitoarea sa soție, Julia, în brațe cu buchetul niciodată vestejit de versuri de dragoste.

Cea de-a doua înfățișare se leagă de primitiva tiparniță păstrată în Muzeul poetului, lîngă care mi-l închipuiam veghind matricea de plumb aproape topit sub dogoarea chemărilor incendiare la lupta pentru libertate.

În altă ipostază îl văd pe poetul înrolat în oastea lui Bem, strîngînd mîna peregrinului Bălcescu, surghiunitul care traversa anume Ardealul, ca să încerce măcar în ultimul ceas, în 1849, să sudeze întru același țel nobil elanurile revoluționare a două

poezie de **PETŐFI SÁNDOR**
în tălmăcirea lui **ȘT.O. IOSIF**

MUGUR, MUGUR, MUGUREL...

In orașul ăsta am deschis eu ochii;
Salutare, locuri mîndre, scumpe mie!
Doina doicei mele din copilărie
Sună-n tot orașul: doica-mi cîntă mie?
Glasul ei e-acesta? ori poate mă-nșel:
«Mugur, mugur, mugurel!...»

A plecat, odată, un copil voios,
Azi, bătrîn, se-ntoarce tot pe-aceeași cale...
Hei, de-atunci ce mult e... griji, necazuri, boale,
Bucurii puține, și atîta jale!
«Cum mai trece vremea...» trist îngînă el:
«Mugur, mugur, mugurel!...»

Oare unde sînteți, tovarăși de joc?
O-aș vedea pe unul barem dintre voi!
Să mai stăm de vorbă, veseli amîndoi,
Să ne reîntoarcem anii înapoi,
Anii cei de basme, să cînt iar cu el:
«Mugur, mugur, mugurel!...»

Fără de hodină, pasere pribeagă
Care-și cată cuibul cald de-odinioară
Cînd se-ntoarce iară mîndra primăvară,
Gîndul meu colindă, pretutindeni zboară,
Și mă mir eu singur cîte-mi spune el:
«Mugur, mugur, mugurel!...»

Sunt copil acuma, iarăși sunt copil!
Pe-o nuia încalec... lumea e a mea!
Sare și nechează murgul meu-nuia
Merg la jgheab, de vale, și îi dau să bea...
Hii, murguț, în lume, zboară rîndunel...
«Mugur, mugur, mugurel!...»

Clătinat răsună clopotul din turn,
Calul, călărețul cad de oboseală...
E-n amurg... acasă doica mă ia-n poală..
Ațipesc, și visuri mîndre mă înșală·
Doica mă alintă, cîntă-ncetinel:
«Mugur, mugur, mugurel!...

popoare. Așa îi văd pe cei doi, în ciuda deosebirilor de grai, ca două flăcări gemene, aceeași scurtă, foarte scurtă existență terestră; aceeași neînduplecare și neînclinare a șirei spinării; același nobil demon interior, al neodihnei; aceeași dăruire cauzei înalte a poporului; aceeași contopire absolută între om și operă; în fine, la diverse meridiane, același loc necunoscut al morții, același mormînt simbolic: Bălcescu odihnind undeva, într-o groapă comună a săracilor din Palermo; Petőfi, cruțat de coșmarul agoniei tihnite, bătrînești, în propriul culcuș, mort acum o sută douăzeci de ani, în toiul luptelor disperate de la Albești: dispărut fără urmă, călăret si cal, intrat [illegible] în acea flacără

POVESTIRE DE
STEFAN ZAIDES

Un băiat cu numele Vasilică

În șanțul îngust, pierdut în imensitatea de piatră rămăseseră numai ei trei: caporalul Alexa, soldatul Cotruț și Vasilică Lungu, băiatul acela slăbuț și ciufulit, aciuat sub pulpana regimentului, cu care venise pînă aici tocmai de la Cluj. Alexa, un om mărunt și îndesat, cu vorba domoală și prescurtată de maramureșan, cu mustața prea sură pentru cei patru zeci de ani ai săi, trebăluia tot timpul lîngă mitralieră, în vreme ce Cotruț, înalt, costeliv, mustăcios și el, sta pe pămîntul cald, cu spatele proptit de peretele tranșeii, răsucind îndelung o țigară. Cînd sfîrși de meșteșugit țigara, o aprinse, trase adînc din ea, apoi îl pofti din ochi pe Alexa. Dar sergentul înălță din umeri disprețuitor și-și întoarse fața în cealaltă parte, către dunga zării spre care căta mereu de două zile. Dintr-acolo trebuia să sosească ajutoare.

Cotruț mai trase o dată cu sete din țigară, apoi îl făcu atent pe sergent:

— E ultima, don' sergent. Ultima țigară, auzi?!

Alexa se răsuci încet către ostaș:

— Ultima? Ei, și? Dar că-i ultima bandă de mitralieră, știi?

Cotruț se lăsă în lungul șanțului, nepăsător parcă. Se-ntoarse cu fața la perete, tot foindu-se și cătînd o poziție cît mai comodă. Și numai cînd găsi el că și-a ales un loc bun de odihnă zise:

— Parcă noi nu sîntem ultimii... Și ațipi.

Vasilică Lungu veni din ungherul lui, unde-și făcuse un soi de umbrar dintr-un capac de cutie de muniții și se așeză lîngă sergent. O vreme, stătură amîndoi așa, privind țintă, de-a lungul defileului, către liniile inamice. Dintr-acolo adia, peste grohotișul pîrjolit de arșiță, un vînt uscat, fierbinte.

— Bade Alexa...

— Hăi?!

— Noi sîntem... ultimii?

— Ultimii, dragule.

— Ultimii din... ce?

— Din batalion.

— Batalionul e mai mare ca regimentul?

— Nu! Comandantul nostru a fost un maiur, iar la regiment avem un colonel. Adică *aveam* pînă mai ieri, cînd se duse și el după maiurul nostru...

— Acu'se cheamă că maiurul nostru ești dumneata?!

— Aha... Și dacă m-oi duce și eu, o fi Cotruț, iar de-o pieri și el, ăi fi tu, mă Vasii, mă...

Alexa așa îi zicea — Vasii, ca pe la el, prin Maramureș, pe valea Vișeului cel limpede și vijelios.

— ...Da' poate că ne vin ajutoare, mă Vasii, și-om scăpa.

De undeva, din față, țîșni o rafală de mitralieră și gloanțele țiuiră lung și netiresc, prăvălindu-și ecourile prin defileu și sfîșiind cu gheare nestiute pînza de liniște și dogoare. Vasilică se feri sub streașina șanțului, dar sergentul nu se mișcă. Spuse numai, punîndu-și mîna lui mare și grea pe creștetul băiatului:

— Stai binișor, că nu-i nimic. Trag și ei ca să știm noi că mai trăiesc, cîți or mai trăi și la ei. Deși toată noaptea s-au tot foit. Teamă mi-i că le-au sosit ajutoare.

După prima rafală țîșni a doua, apoi a treia, pînă ce o ploaie nevăzută de gloanțe începu să secere iarba uscată, la o palmă de buza șanțului.

— Hai, Cotruț! strigă atunci sergentul. Sări, c-or început blestemații...

Cotruț — ca și cum pînă atunci n-ar fi dormit — se tîrî în tăcere la celălalt capăt al șanțului, lîngă pușca-mitralieră.

Alexa îl privi lung cum dispare după cotul șanțului, apoi îi șopti lui Vasilică:

— Du-te și spune-i să nu tragă decît foc cu foc, și numai cînd o fi sigur de izbîndă!

Vasilică o zbughi prin șanț. Dar nu apucă să-i transmită ordinul lui Cotruț și pămîntul începu să clocotească. Trîmbe mari de grohotiș și iarbă izbucneau în aer și schije grele cădeau din înalt între pereții înguști ai tranșeii.

În acest timp, de sus, dinspre capătul celălalt, mai larg al defileului, șirurile verzi ale fasciștilor se tîrau, săreau grăbite în salturi lungi, apoi iar mușcau pămîntul, cu care se făceau tot una.

Cînd fură numai la o bătaie de pușcă, Cotruț ochi îndelung și trase, iar cel care alerga cîțiva pași înaintea șirului de hitleriști se opri o dată în loc, se răsuci ca o sfîrlează, bătu aerul cu brațele, se prăvăli și rămase la pămînt, nemișcat.

— Unul! numără Vasilică.

Din celălalt capăt, Alexa trăgea și el, arar, dar de fiecare dată secera un hitlerist.

Vasilică, urmărind pentru întîia dată lupta, căci acum nu mai era nevoie să

(continuare in pag. 13)

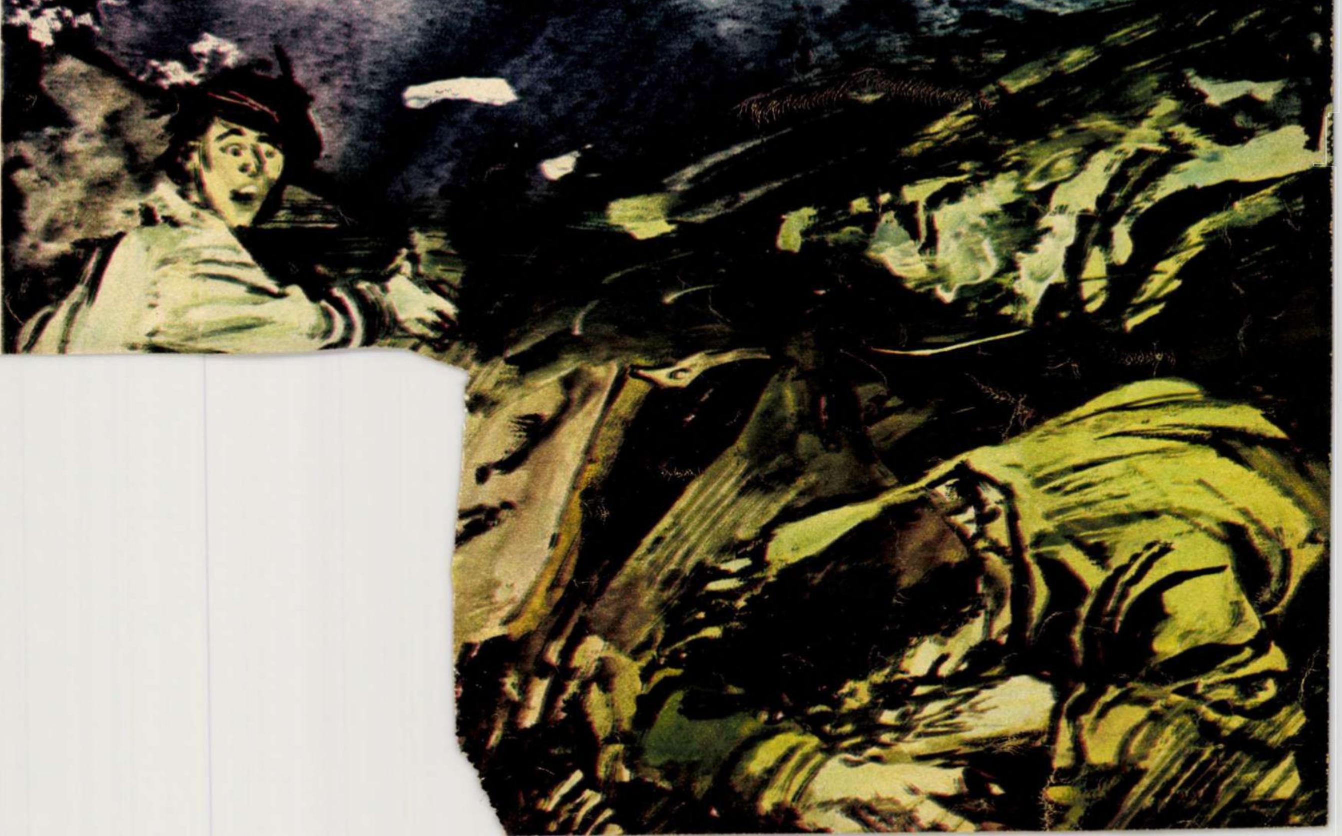

Cutezătorii de la PORȚILE LUMINII

(urmare din pag. 9)

găsească o meserie, alții să iasă din anonimat, sau pur și simplu din dorința ca mai tîrziu, trecînd pe Șoseaua soarelui (cum le place celor de aici să alinte complexul de lucrări), să poată spune: «În construcția asta imensă s-a materializat ceva și din munca mea». Venind aici, oamenii se transformă pe ei înșiși, se identifică cu aspirațiile întregului colectiv, vrînd să devină cît mai folositori. Aceasta presupune însă calificare. La început, cînd se lucra încă la excavații, mulți tineri munceau cu lopata, măcinînd, încălțați în cizme de cauciuc, noroiul ce trecea de glezne. Dintre ei s-a ridicat un număr mare de meseriași, care azi mînuiesc cu pricepere utilaje de cea mai înaltă tehnicitate.

A lucrat la ecluză și o fată, o tînără utecistă. Îi spune Alexandrina Ciorecan. Se calificase inițial soră medicală, dar nu se simțea chemată de meseria asta. A luat drumul șantierelor, s-a recalificat și a ajuns ca aici să i se încredințeze o macara de 50 tone putere. Cînd te uiți la ea, e o mînă de fată; ea și-a găsit însă satisfacția într-o meserie care a făcut-o capabilă să stăpînească un colos. De altfel, majoritatea greutăților de zeci de tone implantate la ecluze au fost ridicate de ea, de macaraua ei mînuită cu măiestrie.

Frații Mateuță au cunoscut și ei primele satisfacții majore aici, la Porțile de Fier. Dumitru a venit pe șantier în 1966 cu un grup de tineri în majoritate absolvenți ai liceului din Tîrgu-Jiu. Și-a început activitatea ca muncitor necalificat, iar azi este unul dintre cei mai apreciați artificieri. Pe șantier a fost primit în rîndurile membrilor de partid. De la comunistul Ion Coste învățase să iubească construcțiile, să se apropie de partid, de țelurile lui.

Dumitru a fost urmat de fratele său. Pirpiriu, cum este, ziceai că Petre Mateuță se va aciua la vreun birou. S-a făcut însă fierar-betonist, iar anul trecut s-a înscris la Institutul politehnic din București. Acum, în vacanță, s-a reîntors pe șantier să pună umărul alături de tovarășii cu care muncise.

Soții Florea s-au născut în 1944, în anul eliberării patriei și au crescut o dată cu țara. Lucrează împreună în laboratorul șantierului III complex betoane, fiind socotiți printre oamenii de nădejde ai sectorului. Și acest lucru e lesne de înțeles. Betonul e ca un copil, are nevoie de o îngrijire și de o atenție specială, iarna trebuie încălzit, vara nu trebuie să depășească o anumită temperatură, apa trebuie să aibă o compoziție anumită... Toate acestea se determină în laborator în funcție de condițiile atmosferice, de temperatură, de calitățile cimentului. De precizia analizelor făcute de ei depinde în bună măsură trainicia construcției. Fiind conștienți de aceasta, își îndeplinesc cu toată atenția obligațiile profesionale și, totodată, își continuă studiile, hotărîți să devină ingineri.

Sînt oameni și fapte. Se poate spune că o dată cu conturarea Cetății Luminii se modelează și caractere, se formează și oameni care își găsesc satisfacția în muncă pentru binele lor și al patriei.

ASALTUL HOTĂRÎTOR

Acum la Porțile de Fier, peste tot, se vorbește despre închiderea Dunării. Este marele eveniment care îi preocupă pe toți, asaltul decisiv, care va încătușa fluviul, îl va supune voinței omului, permițînd trecerea la construirea barajului deversor. Apele nu vor ceda ușor, dar întregul colectiv e pregătit să le înfrunte. Podul fix așteaptă camioanele, stabilopozii de beton, de cîte douăzeci de tone, care vor fi aruncați în Dunăre sînt gata să fie încărcați în basculante, totul este calculat, prevăzut în cele mai mici amănunte, ca în clipa hotărîtoare, în calea apelor să se năpustească, să se ridice un zid de nepătruns. Operațiunea de închidere concepută de specialiștii noștri a stîrnit prin originalitatea ei un mare interes în cercurile de specialitate din lume. Un fluviu cu o putere ca a Dunării n-a mai fost închis nicăieri în modul cum se va realiza la Porțile de Fier. Zăgăzuirea Dunării, pregătirea condițiilor pentru trecerea la partea a doua a lucrării, deschiderea navigației prin ecluze o dată cu inundarea unei părți a vechii incinte va fi omagiul pe care cutezătorii de la Porțile Luminii îl vor aduce Congresului a X-lea al Partidului Comunist Român.

DIN ISTORICUL ȘI DIN DATELE MAI IMPORTANTE ALE CONSTRUCȚIEI

7 SEPTEMBRIE 1964	— INAUGURAREA LUCRĂRILOR
16 OCTOMBRIE 1965	— MONTAREA PRIMEI CELULE A BATARDOULUI
8 MAI 1966	— ÎNCHIDEREA BATARDOULUI
7 IUNIE 1966	— ÎN INCINTĂ, DUNĂREA ȘI-A LĂSAT LIBERĂ ALBIA PE O SUPRAFAȚĂ DE 200 000 METRI PĂTRAȚI
15 IULIE 1966	— ÎNCEPEREA LUCRĂRILOR DE BETONARE LA ECLUZĂ
6 DECEMBRIE 1966	— A ÎNCEPUT SĂ PRODUCĂ COMPLEXUL DE PREPARARE A BETOANELOR
28 MARTIE 1967	— TURNAREA PRIMELOR BETOANE LA CENTRALA ELECTRICĂ
MAI 1968	— DAREA ÎN FOLOSINȚĂ CU 182 ZILE ÎNAINTE DE TERMEN A CĂII FERATE TURNU SEVERIN–TOPLEȚ
IULIE 1969	— VOLUMUL BETONULUI TURNAT LA PRINCIPALELE LUCRĂRI A DEPĂȘIT 1 300 000 M.C. SE PREGĂTEȘTE INUNDAREA UNEI PĂRȚI A VECHII INCINTE ȘI DAREA ÎN FOLOSINȚĂ A ECLUZEI.

- SISTEMUL HIDROENERGETIC ȘI DE NAVIGAȚIE PORȚILE DE FIER, CONSTRUIT PRIN EFORTURILE COMUNE ALE REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA ȘI REPUBLICII SOCIALISTE FEDERATIVE IUGOSLAVIA VA AVEA DOUĂ HIDROCENTRALE — UNA PE MALUL IUGOSLAV, ALTA PE MALUL ROMÂNESC. ELE VOR DISPUNE DE CÎTE 6 TURBINE A 178 MW FIECARE. PUTEREA INSTALATĂ A UNEI CENTRALE VA FI DE 1 000 000 kW, FURNIZÎND ANUAL 5 000 000 000 kWh ENERGIE ELECTRICĂ.
- ECLUZA, CU CELE DOUĂ SASURI — AVAL ȘI AMONTE — ARE LUNGIMEA DE 620 ȘI LĂȚIMEA DE 34 METRI.
- GREUTATEA UNEI PORȚI BUSCATE LA ECLUZĂ ESTE DE 1 000 TONE.
- BARAJUL CU 14 CÎMPURI DEVERSOARE VA AVEA O LUNGIME DE 441 m.
- COTA MAXIMĂ A CONSTRUCȚIEI: 72,5 m LA ECLUZĂ.
- PRIN CONSTRUIREA BARAJULUI, NIVELUL APELOR SE VA RIDICA CU 30 m, PERMIȚÎND CREȘTEREA DE 4 ORI A TRAFICULUI COMERCIAL PE DUNĂRE.

Se poate obține, gratuit, un cart? Unde? La...

SALONUL AUTOMOBILISTIC «Cutezătorii»

Prezintă profesorul Parbriz

În lumea grăbită a șoselelor, iată un personaj binecunoscut și unanim respectat: autoturismul «Volga». Produs în mare serie, acest impetuos reprezentant al industriei sovietice de automobile a cucerit admirația specialiștilor mai ales prin robustețea și manevrabilitatea sa. Recent, «Volga» și-a modificat, cu noi date și însușiri, cartea de vizită. Noul tip (GAZ 24, pe care îl vedeți în fotografie) are o linie foarte elegantă, înălțimea este cu 140 mm mai mică decît a vechii «Volgi», masca radiatorului e schimbată. În interior pot lua loc 6 persoane. Cei patru cilindri ai motorului întrunesc 2 465 cm^3, care dezvoltă 112 CP (DIN) și o viteză de 140 km pe oră. Specialiștii spun că noua «Volgă» poate parcurge 250 000 kilometri pînă la prima reparație generală.

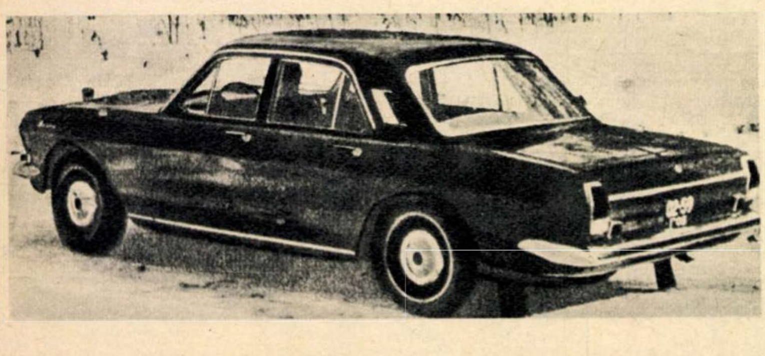

CORESPONDENȚA „SALONULUI“

Răspund la întrebările mai multor cititori. 1) Desigur, la concursul nostru pot lua parte și fetele! De ce cartul n-ar fi cîștigat de o fată? Bineînțeles, dacă va răspunde bine la toată seria de 15 întrebări, trimițîndu-ne răspunsurile în timp util (la trei zile după apariția ultimei întrebări, pe care o veți găsi în nr. 42 al revistei). 2) Dacă vor fi mai mulți concurenți care au dat răspunsuri excelente nu vom avea încotro: premiul se va acorda prin tragere la sorți. 3) Atenție! Cupoanele cu răspunsurile voastre se trimit toate odată *la sfîrșitul concursului și nu pe rînd.*

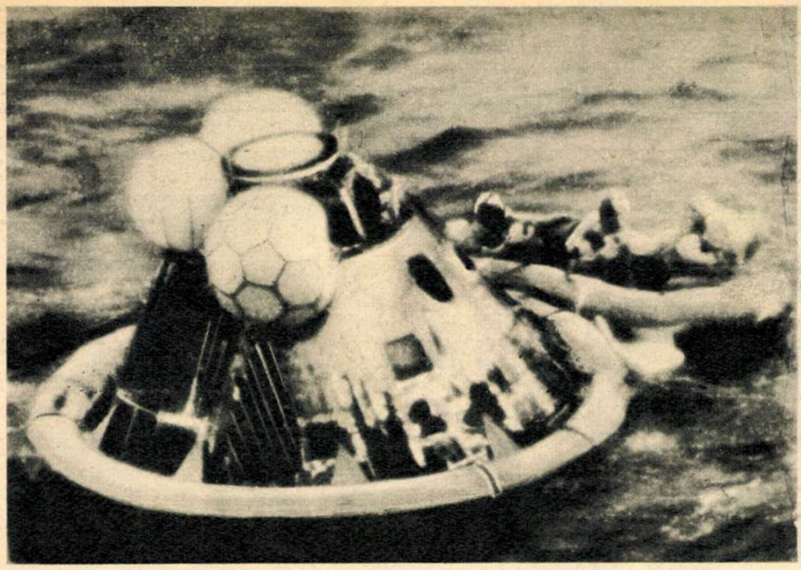

DIN AGENDA LUI «APOLLO-11»

- FORȚA RACHETEI «SATURN-V» ÎN MOMENTUL DESPRINDERII DE PĂMÎNT A FOST ECHIVALENTĂ CU FORȚA A 92 000 DE LOCOMOTIVE SAU A 500 000 DE AUTOMOBILE.
- PREGĂTIRILE ÎN VEDEREA ASELENIZĂRII OMULUI AU DURAT 11 ANI, ÎN CARE TIMP AU FOST PRODUSE 5 MILIARDE DE PIESE PENTRU APARATURA NECESARĂ ZBORULUI COSMIC.
- FIECARE DINTRE COSTUMELE PURTATE DE ASTRONAUȚI LA COBORÎREA PE LUNĂ ÎNSUMA 2,5 MILIOANE DE ORE DE MUNCĂ.
- DURATA TOTALĂ A MISIUNII «APOLLO-11»: 196 DE ORE ȘI 19 MINUTE.
- RECORDUL RĂMÎNERII PE LUNĂ ÎL DEȚINE ARMSTRONG CU 2 ORE ȘI 55 MINUTE.
- PRINTRE CEI CARE AU AȘTEPTAT CU EMOȚIE REÎNTOARCEREA COSMONAUȚILOR SE NUMĂRĂ ȘI CEI NOUĂ COPII AI LOR.
- PRIMUL REZULTAT AL ACTIVITĂȚII OMULUI PE LUNĂ A FOST ÎNREGISTRAREA DE CĂTRE SEISMOGRAFUL INSTALAT DE NEIL ARMSTRONG ȘI EDWIN ALDRIN A UNUI «CUTREMUR LUNAR» LA 37 ORE ȘI 9 MINUTE DE LA PĂRĂSIREA LUNII.

◄ *Cît de primitoare par valurile oceanului după 8 zile în cosmos!*

Am fost la Lună!

▲ *In ovațiile celor cinci continente, Armstrong, Aldrin și Collins coboară pe puntea portavionului «Hornet».*

> *A fost, cred, cel mai formidabil roman de peripeții, scris fără condei și cerneală, direct pe imensa scenă cosmică, suplinind hîrtia, papirusul milenar, cu personaje autentice, consemnate aievea în registrele de stare civilă pămînteană, depășind chiar și imaginația unor Leonardo da Vinci, Jules Verne, Edmond Rostand.*

Acad. ELIE CARAFOLI
Președintele Federației Internaționale de Astronautică

Această exclamație poate fi atribuită oricăruia dintre noi. Într-adevăr, cine nu i-a însoțit cu inima, cu gîndul, dar și cu privirea, cu înfrigurarea respirației pe ambasadorii Terrei care au depus pe satelitul natural al Pămîntului ramura de măslin? Am fost în Marea Liniștii, am pășit în bătaia vîntului solar, am purtat «galoșii de aur» și am dansat cu Aldrin, împărtășind cu el, cu Armstrong și Collins bucuria acestei strălucite izbînzi a umanității: atingerea mult cîntatului astru al nopților.

Nici o clipă, la bordul navei care zbura cu 11 km pe secundă, ca și pe suprafața Lunii, acești cutezători între cutezători nu s-au considerat suspendați în spațiu, rupți de Pămînt. E și normal. Nu numai pentru că legăturile radio au menținut necontenit contactul cu planeta maternă, ci și pentru că simțeau în spatele atenților colegi de la Houston umanitatea. Într-adevăr, cele 135 de minute selenare nu reprezintă decît vîrful unei piramide a muncii celor patru sute de mii de oameni care au contribuit la succesul atingerii Lunii de către om; o piramidă care încununează întreaga istorie a civilizației, de la foc și roată pînă la energia atomică. Cei trei cosmonauți, soli ai Pămîntului, aduc de pe Lună nu numai 31,5 kg din primele mostre de sol extraterestru recoltat de o mînă omenească, ci și confirmarea adevărului cunoștințelor noastre despre univers, verificarea maximă a tot ce a cucerit pînă în prezent gîndirea științifică pe globul albastru al Terrei.

Performanța de a fi pășit pe Lună nu reprezintă însă o țintă ultimă, nici un record în sine. Deschiderea căii cosmice către satelitul natural al Pămîntului are o imensă și multilaterală importanță practică. Studiul Lunii urmează să descifreze date capitale din istoria planetei noastre, iar folosirea portului cosmic lunar drept etapă a zborului către alți aștri este o necesitate. Telecomunicațiile, meteorologia, medicina, aproape toate științele proiectează noi și noi moduri de a folosi condițiile specifice Lunii pentru a obține realizări inimaginabile pînă ieri.

Evenimentul este prea aproape însă ca să nu ne întoarcem în fiecare clipă spre cei trei îndrăzneți și realizarea lor istorică. Iar dacă generația voastră, dragi cutezători, va vedea ziua în care biletul de zbor Pămînt-Lună-Pămînt va fi reținut la fel de simplu ca astăzi un bilet de avion, aceasta va fi una dintre cele mai romantice consecințe ale premierei lunare pe care o sărbătorim.

UN BĂIAT CU NUMELE VASILICĂ

(Urmare din pag. 11)

alerge după benzi pentru mitralieră, era încîntat de precizia cu care trăgeau cei doi tovarăși ai săi. Cînd ajunse cu număratul la 10, atacatorii se opriră, temători, la nici două sute de pași. Vru să-i spună și lui Cotruț: «Nene, sînt 10!» Dar abia atinse umărul soldatului și acesta se clătină și căzu moale peste el. Îl îndreptă cu greu și-l așeză cu fața în sus, pe lutul de pe fundul tranșeii: fruntea înaltă, brăzdată adînc de cute, a lui Cotruț era rece, iar din mijlocul ei, dintr-un punct mic, roșu, gîlgîia sîngele.

— Bade A... vru să-l strige pe sergent, dar durerea și mînia îl înecară. Se repezi la mitralieră. Un hitlerist tocmai se ridicase de la pămînt; agitîndu-și revolverul, striga, îndemnîndu-și ostașii: «Vorwarts! Vorwats!»*)... Vasilică ochi — așa cum îl învățaseră Cotruț și Alexa și trase: glonțul îl izbi pe fascist în plin. Un «ura!» puternic tresări din pieptul copilului. Lăsă mitraliera și alergă la Alexa să-i spună despre izbînda sa. Dar sergentul murise și el. Căzuse cu fața peste mitralieră; o schijă mare, cît un știulete de porumb, îi retezase, aproape, spinarea.

Din clipa aceea, Vasilică nu mai știu ce se petrecea cu el. Lacrimile îi curgeau șiroaie, alerga de la mitraliera lui Cotruț la cea a lui Alexa, ochia, trăgea. Apoi iar alerga la cea a lui Cotruț...

Noaptea îl găsi sleit, cu picioarele umflate de alergătură, cu buzele arse de sete, cu cămașa sfîrtecată. O lună mare, plină, se ridicase peste înălțimi. Lumina ei albă arginta nefiresc iarba arsă, conturul colțuros al pietrelor, pădurea îndepărtată de brazi. Setea abia acum, în clipele acestea de răgaz, îl chinuia cu adevărat. Îl chinuia cu atît mai mult cu cît știa că în bidonul lui Cotruț mai era o gură de apă. S-ar fi tîrît pînă la el, să-i ia bidonul, dar noaptea cu lună făcea imposibilă orice mișcare. Se ridică, totuși, merse cîțiva pași, însă o rafală apropiată, ciudat de apropiată îl făcu să alunece înapoi, pe fundul șanțului. A doua rafală nu mai răsună. În schimb, se auzi un glas:

— Nu mai trage, ești nebun?! Trebuie că am ajuns la ai noștri. Apoi imediat, de sus, de pe stîncă, aceeași voce rosti deslușit:

— Ei, e careva acolo?

Emoția îi fură glasul. «Erau ai lui acolo! Erau români!» Își adună ultimele forțe; strigă și el, cu jumătate glas:

— Sînt eu!...

— Care *eu?!*

— Eu, un băiat cu numele Vasilică.

— Aha, un *băiat!* mai spuse vocea. Apoi liniștea nopții rămase iar neclintită. Cîteva mogîldețe, care creșteau văzînd cu ochii, coborau pe o frînghie. Erau cinci. Cînd fură în tranșee, Vasilică se repezi la ei, să-i îmbrățișeze. Se smulse din brațele primului, se dădu cîțiva pași înapoi, vru să ia poziția de drepți, dar se frînse deodată obosit, fericit că se află iar printre ai săi.

---

1) Vorwats! — înainte! (lb. germană)

PLANETA RĂPITĂ

15 Scenariu: HORIA ARAMĂ

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Vizitatori extratereștri încearcă, împotriva voinței pămîntenilor, să mute planeta noastră în alt sistem solar. Un vehicul capabil să circule pe sub pămînt și în apă este trimis în taină spre Polul Sud, unde se desfășoară lucrările pregătitoare în vederea marii deplasări a globului. Captarea unei îndepărtate emisiuni cosmice dezvăluie faptul că agresorii sînt roboți. Roy și Runa se află în mîinile lor. Conflictul culminează cu aruncarea în aer a instalațiilor menite să realizeze criminalul proiect al roboților.

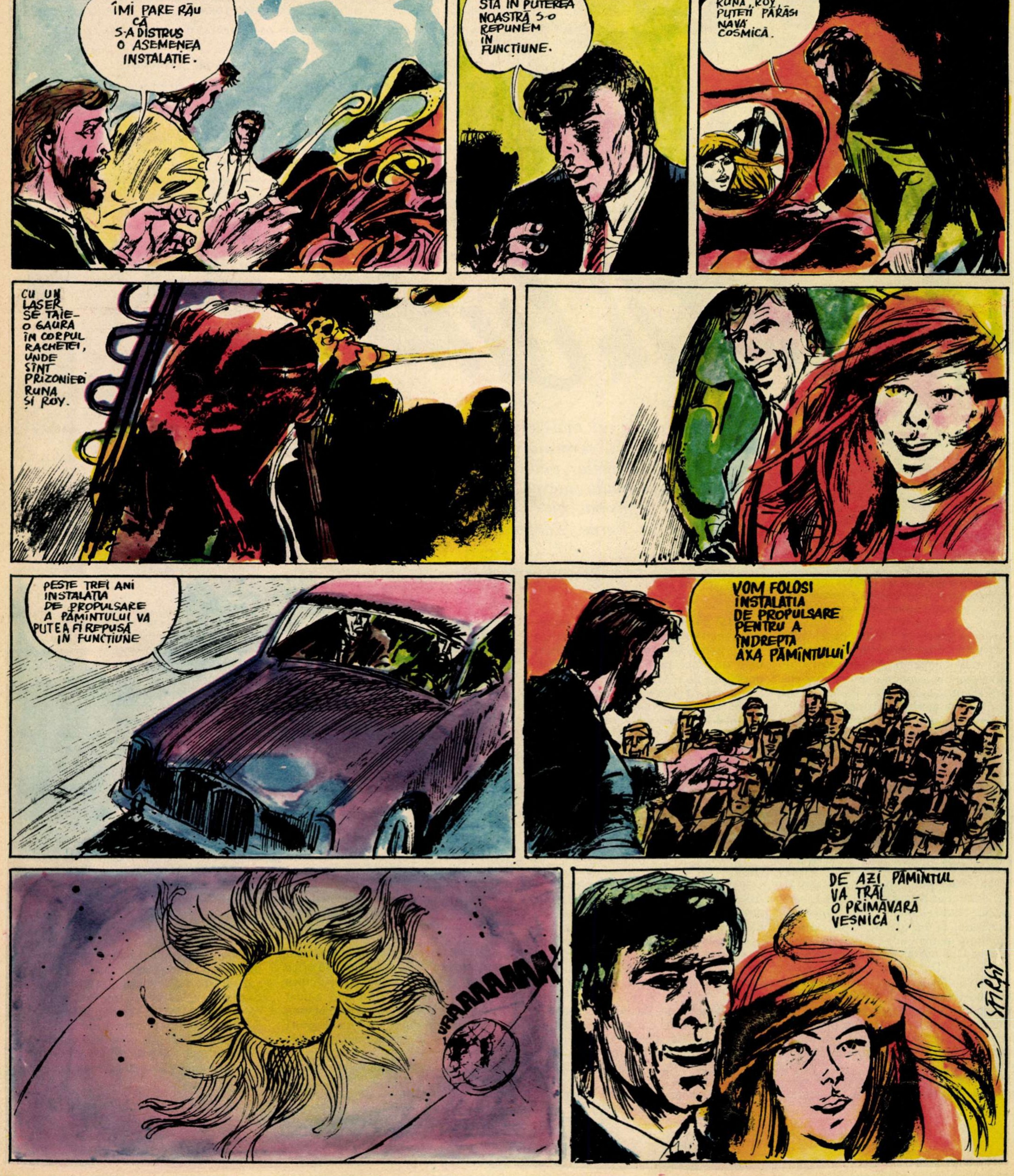
ÎMI PARE RĂU CĂ S-A DISTRUS O ASEMENEA INSTALAȚIE.
STĂ ÎN PUTEREA NOASTRĂ S-O REPUNEM ÎN FUNCȚIUNE.
RUNA, ROY, PUTEȚI PĂRĂSI NAVA COSMICĂ.
CU UN LASER SE TAIE O GAURA ÎN CORPUL RACHETEI, UNDE SÎNT PRIZONIERI RUNA ȘI ROY.
PESTE TREI ANI INSTALAȚIA DE PROPULSARE A PĂMÎNTULUI VA PUTEA FI REPUSĂ ÎN FUNCȚIUNE
VOM FOLOSI INSTALAȚIA DE PROPULSARE PENTRU A ÎNDREPTA AXA PĂMÎNTULUI!
URAAAAAAA!
DE AZI PĂMÎNTUL VA TRĂI O PRIMĂVARĂ VEȘNICĂ!

AMFORA SABINĂ

SERIAL DE AVENTURĂ ŞI DETECTIVISM

de POP SIMION

Meduzele şi libelula Sym

Elicopterul pătrunde mai în adîncul necuprins al Mării Negre («care zău că-i verde!», îşi repetă sieşi Adrian, promiţînd să compună curînd *Rapsodia Verde*, dedicată mării, motiv să bată tactul; în căpşorul său buclat încep să mişte stupi şi nori şi furtuni şi uragane de sunete). Dim îşi reia vorbirea în microfon.

— Către toate navele din careul 71. Vă vorbesc din văzduh. Sînt Sym-69 Se caută eleva...

Sînt într-un careu acvatic în care acel «toate» navele însemna, în fapt, una singură, de mărime medie. Nici un răspuns. Tăcere prelungită. Nou apel. De asemenea. Dar ce se întîmplă? Se flutură o eşarfă orange. Nu i se dă importanţă. În cască pătrunde acum o voce adormită, receptată din alt loc:

— Sînt careul 70. Se aude? Treci pe recepţie. Allo, elicopterule. Vorbesc de pe delfinierul *Medusa* cu «s» (se silabiseşte sonor, sîsîit, sunet cu sunet). În stînga mea înaintează spre apele internaţionale delfinierul Meduza cu «z» de la Zorab. Pe nava aia e ceva putred în Danemarca. De elevă nu ştim nimic. Ştim în schimb de regina din Saab. E pe vas. Poate vă interesează. Salutări.

— Unde mi-i capul? se lamentează Dim. Eşarfa orange pe care am zărit-o adineauri era a Sabinei. Cum de nu mi-am dat seama? (ordonă pilotului) Direcţia nord-est 45 grade unghi-compas, pe direcţia Paralelei 45. Înţeles? (conducătorul libelulei dă din cap afirmativ)... Allo Săgeata. Chem «Săgeata scită». Mă auzi, comisare? Goneşte cu vedeta spre careul 71 din apropierea apelor internaţionale. Confirmă. Trec pe recepţie.

«Confirm!», cade în cască vocea metalică a comisarului şi infernala goană, pe apă şi în cer, ajunge la apogeu.

Pe nava MEDUZA se stîrneşte o activitate febrilă, soră cu panica; omul cu mustăcioară e la timonă, dar manevrează paralel şi aparatul de emisie-recepţie, cu ajutorul căruia captează din eter convorbirile care au loc. Tensiunea creşte; nava-pirat măreşte viteza. Aurică Păsat dă un potop de ordine celor doi-trei pescari; se mută coşuri, se spintecă delfini, se deşartă în mare obiectele de prisos, altele se pun la locuri ferite, se urzesc planuri. Navigatorii sînt livizi; fata-băieţoi îi vede pas cu pas, le aude fiecare cuvinţel. Printr-o inteligentă ascensiune pisicească a reuşit să iasă din cală şi să se caţere — unde credeţi? — deasupra cabinei de comandă, între pavoaz şi colaci de salvare, de unde nu poate fi zărită, dar de unde ea vede totul. Formidabilă poziţie! Dar ce-i acolo, la orizont? Se apropie un vas. Vine ca fulgerul, aruncînd în părţi două enorme lame de apă argintii. Dar sus? Văzduhul e cutremurat de un elicopter bleumarin, ba vernil, ba galben-ocru, ba citron; uite ce se mai schimbă culoarea lui fulgerată în proiecţia *contre-jour* a soarelui care vrea să apună! Dar cine strigă cu vocea asta de tunet?

— Te somez, Meduza, te somez! Opreşte motoarele? La prova e miliţia marină. Nici o mişcare la bord! Te somez!

Un locotenent vorbea astfel într-o pîlnie care azvîrlea cuvintele cale de două-trei sute de metri distanţă (atîta era de la Meduza la nava urmăritoare) şi amplifica timbrul vocii pînă la neverosimil. Sabina ţîşneşte în picioare, agită eşarfa, o scapă în mare, vrea să aplaude cînd — ce să vezi (mai exact, ce să simţi?) — o molatică atingere în spate, apoi pe umărul drept, apoi la călcîiele desculţe. Saab îngheaţă, i se pare că-i mîngîiată de o enormă coadă de tigru!

— Urcăăă! aude strigătul.

Se uită în cer. Elicopterul. Sub elicopter e scara mobilă, de sfori impermeabile. Asta era coada de tigru care o mîngîia insistent. Urcă iute ca o pisică agilă, ca o pisică flămîndă, ca o pisică speriată, ca un animal care se salvează. Sus, prin peretele de pexiglas al maşinii de zbor, vede chipul lui Dim. Îl vede şi pe Adişor care îi face semne, încurajînd-o. Scara mobilă pendulează îngrozitor de tare, simte cum o împachetează vîntul, cum o arde soarele, cum o soarbe marea, în timp ce (o singură privire îndărăt) nava-detectiv face joncţiune cu nava-pirat şi comisarul cel chel se transbordează urmat de colaboratorii săi. Printre ei, o vede pe Nitache-Nitouche (n-ar fi crezut-o capabilă de atîta curaj!); mai are timp să strige ascuţit, ca o pupăză:

— Hei, Nitache... Urcă sus pe cabina aia, unde am o sacoşă. Ia-o cu tine.

— Bine, Saab! răspunde pe loc zbănţuita, după care Amazoana Neagră dispare în burta umflată a elicopterului.

Nava detectivistă e albă ca zahărul, căptuşită cu aparataj, instalaţiuni bizare şi pe dinăuntru e curat ca într-o farmacie. MEDUZA a fost abandonată în mare, cu cei doi-trei pescari veritabili să nu piardă ziua de pescuit, în timp ce căpeteniile (Aurică Păsat şi tipul cu mustăcioară) au fost «luaţi ca din oală», puşi în lanţuri şi aduşi pe «Săgeata scită», cu destinaţia Tulcea,Galaţi; de acolo la Bucureşti.

Enigmaticul Leon Gaspar, relaxat acum, cere un rom, o votcă (ceva tare) şi aprinde o ţigară. Aruncă primul fum.

Omul cu mustăcioară (identificat drept Iracli Perevoznic, un baptist răspopit, actualmente negustor de brice) începe să rîdă mînzeşte, vorbind astfel:

— Ei, bine, comisare, ai ratat fondul afacerii.

— Ce vrei să spui, cere Gaspar cu un calm imperturbabil.

— Prada a rămas pe MEDUZA, La această oră (hangiul îşi consultă ceasul) marfa a şi ajuns, cred, la destinaţie. Au preluat-o oamenii noştri de la Stambul.

Leon Gaspar sare la aparatul de emisie-recepţie, smulge microfonul şi ordonă în eter:

— Allo, Sym! O luaţi rapidamente spre vest. Direcţia MEDUZA, în apele extrateritoriale. Marfa, care ne interesează în cel mai înalt grad, e acolo. O aşteaptă contrabanda turcă.

— Stop! comisare Gaspar! intervine Sabina, sporovăind în microfonul din mîna lui Dim. — Revocă-ţi ordinul!

— De ce Saab?

— Pentru că ultima şi cea mai delicată operaţiune de pe MEDUZA îmi aparţine.

— Mai clar! cere comisarul.

— Cît se poate de clar: S-o aduci acum la microfon pe Nitache-Nitouche. *Hello*, Nitache.

— *Hello*, Saab; te ascult.

— Ai la tine sacoşa aia a mea? Desfă-o!

— O desfac, zice zbănţuita şi face ceea ce zice; ia sacoşa (grea a naibii!) un fel de papornită lipovenească în care se află un peşte mare, un singur peşte.

— Am acolo un pui de delfin; trage-i, comisare, o spintecătură, pe burtă, în lung, adînc!

— Îi trag, promite detectivul tot mai interesat şi (de ce să n-o recunoască?) uimit, vrăjit, de...

Din alba şi molatica burtă a delfinului se revarsă pe pardoseala de linoleum gri a cabinei — ca dintr-un ingenios sac — un adevărat tezaur, care îţi ia ochii: pepite, cocoşei, monede vechi, broşe, lănţuguri, mici obiecte aurifere şi argintifere, figurine de *teracotta*, paftale, inele din alt timp...

Printre obiectele de contrabandă sustrase din subteranele şi săpăturile cetăţii Histria se află şi nişte degetare metalice, înlăuntrul cărora sînt mici petice de hîrtie impermeabilă cu fel de fel de adrese, nume, oraşe (Istambul, Atena, insula Cipru, Milano). Gaspar nu le copiază; le fotocopiază pe loc, le trage pe peliculă de film şi, în timp ce magneziul aparatului său foto clipeşte fără întrerupere, cu o mînă ia microfonul şi monologhează astfel:

— Hei, Dim. Pare-se că gluma se îngroaşă. Afacerea e de anvergură.

— Ştiu, comisare, se aude din slava cerului vocea calmă a lui Epsilon, însoţită de ştiuta pufăitură de pipă.

— Eşti un autor imposibil, Dim.

— Şi tu un detectiv de duzină. Ţi-a scăpat chiar regele întregii afaceri.

— Cine-i? se impacientează comisarul.

— Eşti grăbit, comisare Gaspar. Această dezvăluire face parte din cea de a doua serie a expediţiunii noastre. Şi acum ascultă-mă. Contrabanda asta se întinde ca pecinginea, are ramificaţii în bazinul Mării Negre şi în Mediterană. Am şi anunţat poliţia internaţională; mîine vei călători cu un avion Caravelle la Paris, unde vei obţine carnetul de comisar *Interpol*.

Drum bun comisare. Odihneşte-te cîteva ore şi să ne revedem în ziua de...; dar asta o vom fixa mai tîrziu. Te salut comisare Leon Gaspar. *A bientôt!*

Cu franţuzescul ăsta, care va să zică, «pe curînd», adresat tuturor, punem şi noi punct serialului nostru, spre a-l relua apoi cu mai proaspătă vigoare.

(sfîrşitul cărţii întîi)

Desen: POMPILIU DUMITRESCU

108

2

ȘOIMII CARPAȚILOR

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: RETRĂGÎNDU-SE ÎN FAȚA LOVITURILOR DECISIVE ALE DIVIZIILOR ROMÂNE ȘI SOVIETICE, ÎN TOAMNA LUI 1944, O COLOANĂ GERMANĂ ÎȘI CROIEȘTE DRUM PRIN MUNȚI. AICI SOLDAȚII HITLERIȘTI ÎI ÎNTÎLNESC PE CODRUȚ, VEVERIȚA, URSUL PITIC ȘI ANDREI.

Scenariu: PETRE GHELMEZ • **Desene: POMPILIU DUMITRESCU**

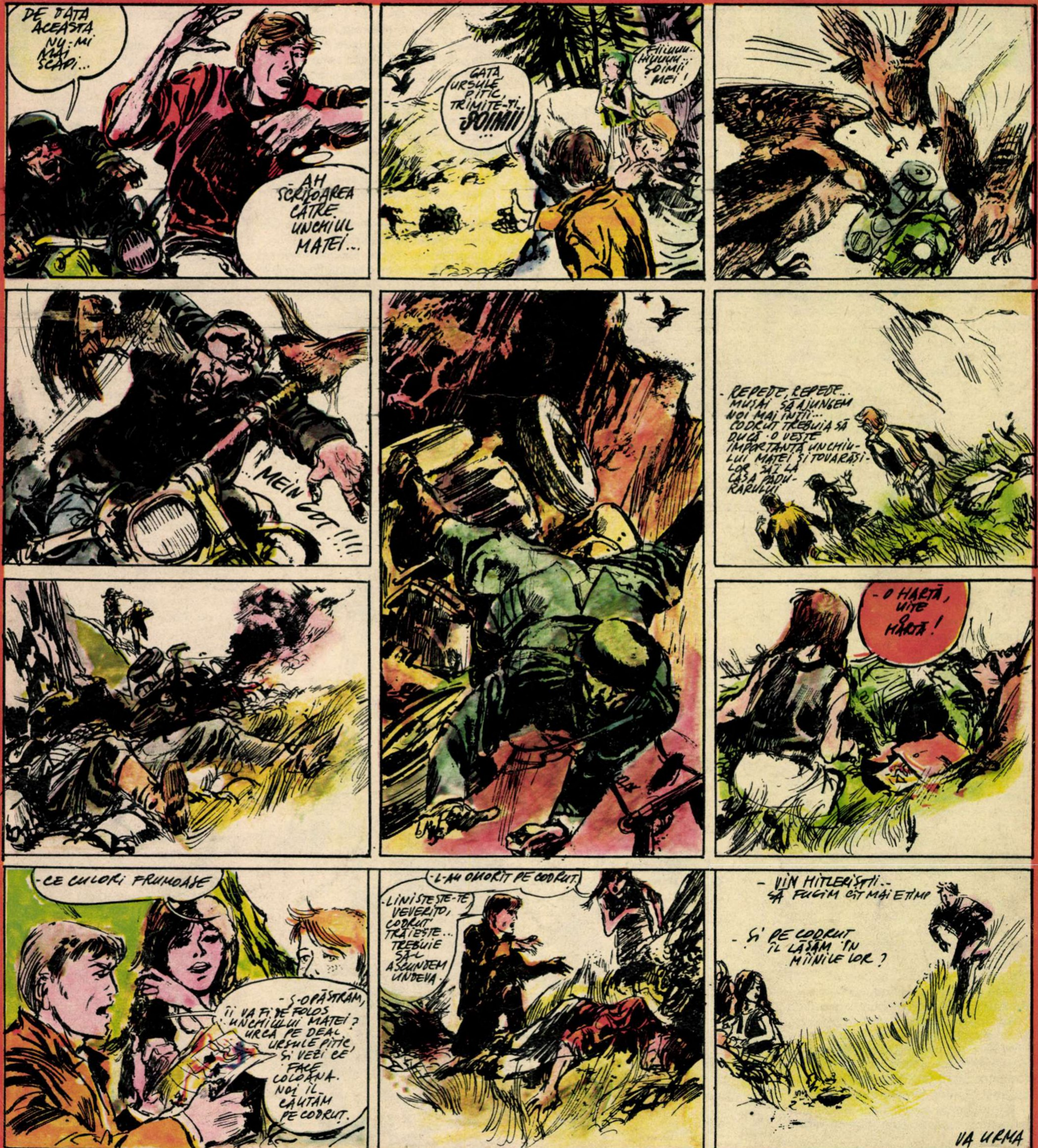
DE DATA ACEASTA NU-MI MAI SCAPI...
AH SCRISOAREA CĂTRE UNCHIUL MATEI...
GATA, URSULE PITIC, TRIMITE-ȚI ȘOIMII...
FIIIUUU... HIUUUU... ȘOIMII MEI!
...MEIN GOTT!
- REPEDE, REPEDE... MUȘAI SĂ AJUNGEM NOI MAI ÎNTÎI... CODRUȚ TREBUIA SĂ DUCĂ O VESTE IMPORTANTĂ UNCHIULUI MATEI ȘI TOVARĂȘILOR SĂI LA CASA PĂDURARULUI.
- O HARTĂ, UITE O HARTĂ!
- CE CULORI FRUMOASE
- ȘI-O PĂSTRĂM, ÎI VA FI DE FOLOS UNCHIULUI MATEI? URCĂ PE DEAL URSULE PITIC, ȘI VEZI CE FACE COLOANA. NOI ÎL CĂUTĂM PE CODRUȚ.
- L-AU OMORÎT PE CODRUȚ.
- LINIȘTEȘTE-TE VEVERIȚO, CODRUȚ TRĂIEȘTE... TREBUIE SĂ-L ASCUNDEM UNDEVA.
- VIN HITLERIȘTII... SĂ FUGIM CÎT MAI E TIMP
- ȘI PE CODRUȚ ÎL LĂSĂM ÎN MÎINILE LOR?
VA URMA

Cutezătorii

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Ioan DONCA. Tehnoredactor: Lucia SICOMAS.

1 LEU

31 **Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă.** 41033

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

32.

JOI, 7 AUGUST
1969, ANUL III

98

ÎN CONSTELAȚIA SIDERURGIEI GĂLĂȚENE
Foto: SORIN DAN

ÎN ACEST NUMĂR:

- De la comuniști învățăm cutezanța
- Fluxul marilor creații
- Șoimii Carpaților
- La mulți ani celui de-al 20 000 000-lea cutezător!

801

CONGRESUL AL X-LEA AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Marea Sală a Palatului Republicii, din Capitală,și la unison cu ea întreaga țară, cunoaște în aceste zile atmosfera sărbătorească și laborioasă a unui eveniment memorabil: al X-lea Congres al Partidului Comunist Român. Întîmpinat de întregul nostru popor cu noi izbînzi în edificarea socialismului, cu sentimentul deplinei și unanimei aprobări a politicii interne și internaționale a partidului, actualul Congres încunună o perioadă deosebit de rodnică din lupta comuniștilor închinată ridicării României pe noi culmi de progres și civilizație, deschizînd totodată largi magistrale ale viitorului.

Asemenea unor cronici ale anilor pe care îi trăim, asemeni unor emoționante acte de naștere ale izbînzilor cărora le vom fi martori în viitor, Tezele și Directivele ce sînt supuse dezbaterii și aprobării în supremul for al partidului, documente asupra cărora și-au spus cuvîntul milioane de oameni ai muncii, întregul popor, sintetizează minunat — în acest august aniversar, împodobit cu lumina bogată a celor 25 de ani ce au trecut de la Eliberare — luminoase capitole din istoria patriei contemporane.

Acum, cînd cei mai buni fii ai patriei, comuniștii, măsoară aurul faptelor și stabilesc dimensiunile viitorului, caratele și trăinicia noilor trepte spre comunism, gîndurile noastre, ale tuturora, se îndreaptă cu adîncă dragoste și nemărginit respect către părintele iubit al tinerei generații, către cel care ne-a creat o țară frumoasă și demnă între țările lumii, vatră a copilăriei fericite și a aspirațiilor noastre cutezătoare, către partidul comunist, către cel mai iubit fiu al partidului și al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Mîndri de faptele poporului nostru, mîndri de drumul spre comunism pe care patria și-l făurește sub conducerea neabătută,cu contribuția nemijlocită a comuniștilor, ne îndreptăm gîndurile către Congresul al X-lea al partidului nostru cu tot ce avem mai bun și mai cutezător în suflet, cu intensa bucurie de a fi noi înșine, peste ani și ani, înfăptuitorii luminoasei vîrste de aur a comunismului pe plaiurile României.

Făgăduim astăzi Congresului al X-lea, tovarășului Nicolae Ceaușescu însuși, că noi, cei mai tineri fii ai patriei, nu vom precupeți nimic pentru a ne dovedi demni purtători ai cravatei roșii — părticică din steagul de luptă al partidului — demni continuatori ai biruințelor părintești.

Cutezătorii

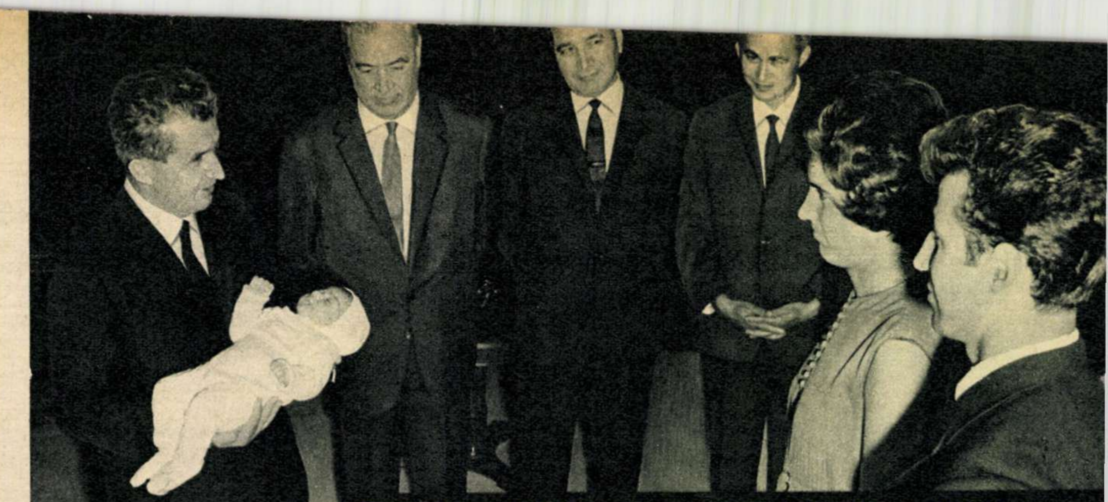

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu conducători ai partidului și statului nostru, felicitînd familia celui de-al 20 000 000-lea cetățean al României socialiste.

„LA MULȚI ANI" CELUI DE-AL 20000000 *-LEA CUTEZĂTOR AL ROMÂNIEI!*

Calculatorul electronic al Direcției Centrale de Statistică, acea «mașină inteligentă» care înregistrează zilnic nașterea a peste o mie de cetățeni pe teritoriul României, a consemnat — și, poate, cine știe?, s-a emoționat consemnînd — venirea pe lume a celui de al 20 000 000-lea membru al colectivității noastre. Micuțul — îi spun așa, deși avînd la naștere o greutate de aproape 4 kilograme, mai propriu ar fi... dolofanul! — a primit numele de Daniel Marius și este fiul soților Stănciulescu, mama profesoară și tatăl maistru constructor, locuitori ai comunei Surdulești de pe plaiurile argeșene.

Dar, fără îndoială, înainte de toate, el este cel mai tînăr erou de reportaj din cîți am întîlnit, numele său devenind cunoscut la o vîrstă cînd nici cei mai precoce «copii-minune» n-au izbutit să iasă din anonimat... Și aceasta pentru că nașterea sa a depășit ceea ce în mod curent se numește eveniment familial, fericirea intimă a doi părinți, prefăcîndu-se într-un prilej unanim de bucurie: România numără din ziua de 20 iunie, cînd s-a născut Daniel Marius, peste 20 de milioane de cetățeni, — eveniment nu numai sărbătoresc, ci atestînd un ritm de creștere a populației care ne situează printre primele țări europene. Firește, o asemenea evoluție demografică este consecința previzibilă a condițiilor de trai materiale și spirituale de care se bucură România contemporană, rodul unei generoase ocrotiri favorizînd nașterea și creșterea copiilor în societatea noastră.

Vor trece anii și Marius Daniel va privi fotografiile, sutele de fotografii, care, în aceste zile, i-au purtat zîmbetul senin prin întreaga țară. Se va vedea în marea sală a Palatului Republicii. unde părinții săi l-au prezentat conducătorilor de partid și de stat și unde, luîndu-l în brațe și sărutîndu-l, tovarășul Nicolae Ceaușescu i-a urat fericirea de a trăi în comunism.

Pînă atunci însă să luăm cu noi zîmbetul lui Daniel Marius, așa cum luăm zîmbetul fiecărui copil, al celor de azi și al celor care am fost noi înșine, fluturîndu-l și arătîndu-l viitorului, emoționați și mîndri că acest viitor ne apare atît de limpede, materializat în cuvîntul care a însoțit urarea adresată de tovarășul Nicolae Ceaușescu celui de al 20 000 000-lea cetățean al României — cuvîntul **comunism.**

Octav PANCU-IAȘI

Gînd pionieresc către CONGRES

de NICULAE STOIAN

Senini ca dalba rază în geana dimineții,
Gingași ca prima floare-n lumina primăverii,
Te salutăm noi — raza și floarea dulce a vieții,
Chezașii României de mîine — pionierii.

O vară-a sărbătorii culesului există,
Și un Congres ce-anunță recolte viitoare,
Copilăria noastră, recoltă comunistă
Mai mîndră-n strălucirea Congresului înfloare.

Mereu vom ține minte aceste zile-trepte,
Congresul ce ne este spre culmi mai 'nalte ghidul,
Spunînd «prezent» chemării conducerii-nțelepte
A celui ce-l alese poporul și partidul.

Partidu-n care-i vie istoria întreagă
Cu lupte după care «se odihnesc» strămoșii,
C-un brav trecut ce astăzi de viitor se leagă
Prin vîrsta prea frumoasă-a cravatei noastre roșii.

Prinos aducem luptei de jertfe și strădanii,
Întotdeauna, nouă îndemnuri și povețe
Și leagăn fericirii de a ne naște-n anii
Cînd tinerețea țării e fără bătrînețe.

Sub steagul PARTIDULUI

de RADU CÂRNECI

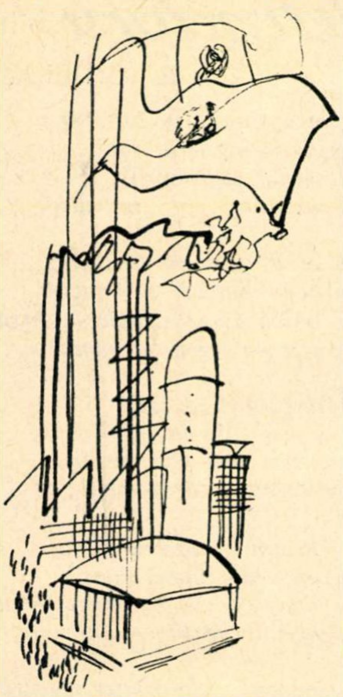

Stea luminoasă peste gîndul meu
și peste cîntul meu stea luminoasă,
frumos îmi cresc cetățile mereu
sub aură de vreme maiestuoasă!

De peste tot adun un vuiet larg,
din vechile păduri pînă-n cîmpie,
de dor înalt, catarg lîngă catarg,
mari imnuri se rotesc în bărbăție.

Pămîntul meu răsuflă-adînc și bun,
iar cerul demn coboară lîngă tîmple —
în sînge simt tărie de străbuni
și zarea verii sufletul îmi umple.

Prin ochi îmi trece-un timp imaculat,
o limpede și mîndră înălțare
și simt că sînt eu, vajnicul bărbat
la țărm de vis, pe pontic țărm de mare.

Și toate cîte sînt în mine cresc —
Neostenită și bogată zestre,
E-n mine-un timp de faimă, românesc,
și-n sînge-mi bat aripile-i măiestre!

Pe cărările patriei. Instantaneu din expedițiile «Cutezătorii»

DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA:

CARTEA FĂRĂ SFÎRȘIT

de VICTOR VÂNTU

Păstrez în bibliotecă o carte asupra căreia revenim adeseori. Nu e o carte de literatură. Se intitulează: «Intreținerea la cald a cuptoarelor Martin de mare capacitate». Și totuși, cîtă viață, cît omenesc clocotește printre rînduri. Fiindcă ea este în fond o pasionantă carte despre cutezanță, despre comuniști, despre eforturi de ani de zile, despre bătălii cîștigate și despre altele în pregătire. Autorul acestei cărți este oțelarul Ștefan Tripșa (dacă nu mă înșel, cel mai tînăr dintre bărbați, care poartă înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste), căruia i se încredințase, înainte de a fi împlinit vîrsta de 25 de ani, marea răspundere de a veghea la bunul mers al celor mai mari cuptoare de oțel ale țării. Sosise în Hunedoara cu vreo zece ani în urmă. Venea din Bărăbanț, una dintre comunele alcătuind vestitul ciorchine de așezări din ale căror podgorii pleacă în lume vinul de Alba. Printre alte sute de tineri, s-a înscris elev la școala profesională. Întîia practică a făcut-o la un «cuptoraș» de 5 tone, pe care, la terminarea școlii, l-a preluat ca prim-topitor. Inteligența și hărnicia l-au recomandat să fie trimis în străinătate la specializare. La reîntoarcere a fost chemat să lucreze în noua oțelărie aflată în plină construcție. Era comunist și înțelegea prețul încrederii cu care fusese investit. Știa că nu va fi ușor. Dar n-ar fi bănuit cîte încercări îi stăteau în față, cîte zile și nopți de veghe și zbucium îl așteptau, cît de încordată va fi lupta...

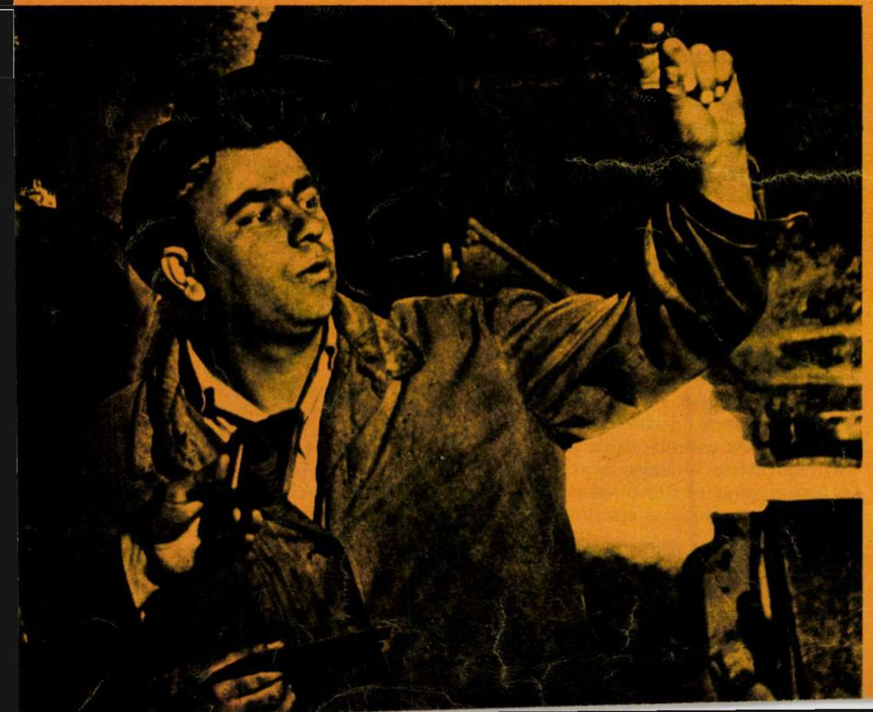

Imaginați-vă acum cuptorul de 400 de tone. La fiecare cîteva ceasuri, o dată cu fiecare șarjă, din pîntecele lui își face apariția un tren cu 40 de vagoane de oțel (o garnitură de vagoane cu mult mai lungă decît cele ce se îndreaptă, în plin sezon, spre litoral). Scurtarea timpului de elaborare a unor astfel de șarje-gigant se materializează, de-a lungul săptămînilor și lunilor, în multe milioane de lei. Cu toată pasiunea și priceperea sa, Tripșa, alături de tovarășii lui, s-a angajat în bătălia cu timpul: a reduce cu un minut, cu o oră, cu maximum cît se putea, timpul de staționare al cuptoarelor, scurtînd timpul reparațiilor «la cald». Căutări, metode, inovații — prezentate de tînărul maistru comunist la cabinetul tehnic al combinatului siderurgic.

Unii însă, în goană după rezultate ușoare, ce și-au zis?... Dacă Tripșa scurtează reparațiile, noi n-am putea pur și simplu să renunțăm cu totul la reparații? Tripșa și alți oțelari s-au luptat cu o astfel de judecată strîmbă, arătînd primejdia unor grele și scumpe defecțiuni. Li s-a spus că sînt «prăpăstioși», «fricoși». Adevărata cutezanță nu este însă aventură oarbă, ci spirit de prevedere și, mai ales, acea înaltă răspundere a comuniștilor față de bunul mers al producției. Din nefericire, se adeveri curînd că «prăpăstioșii» aveau dreptate. Perforările la cuptoarele suprasolicitate au pus în primejdie însăși viața acestor prețioase agregate. Ca la căpătîiul unui bolnav, fură aduși «medici» dintre cei mai renumiți. Diagnosticul era limpede: caz de operație! Asta înseamnă intrarea cuptoarelor bolnave intr-un lung tratament, ceea ce în termeni tehnici se traduce prin «reparație capitală». Urmau săptămîni de staționare, mii de tone pierdute.

Tripșa însă, studiind adînc boala, găsi o soluție îndrăzneață. Soluția de a nu opri cuptoarele din mers, ci de a face reparațiile la cald. După unii era imposibil. Așa ceva nu se mai făcuse, era simplă fantezie! Tripșa însă avea prieteni buni. Oameni de nădejde. Comuniști ca și el. Au înțeles că pentru a izbîndi e nevoie nu numai de curaj, ci și de perseverență, de o veghe minut cu minut asupra «pulsului» și «tensiunii» marilor agregate. Tripșa și-a adus un pat pliant pe platforma oțelăriei. N-a plecat acasă timp de patru zile și patru nopți. Cîteodată, de oboseală, de fierbințeala cuptorului, simțea că i se lipesc pleoapele și-i crapă capul. Cînd se trezea, pe pînza aspră a patului improvizat, se trîntea, sleit de efort, cîte un alt oțelar ce veghease pînă atunci la anevoioasele operațiuni de însănătoșire a cuptorului. Și, după cîteva zeci de ore, minunea în care nu mulți credeau, s-a înfăptuit: succes pe toată linia!

Așa s-a născut acea carte despre cutezanță. Din acele zile și acele nopți. Din prietenia și răspunderea împărtășită între oamenii care i-au învățat și pe alții ce înseamnă cutezanța comuniștilor.

Pe Ștefan Tripșa îl revăd cîteodată, cînd vine în Capitală, în calitate de deputat de Hunedoara, la sesiunile Marii Adunări Naționale. Îl întreb de carte. Îmi spune că oțelarii îi adaugă mereu capitole noi. Capitole închinate partidului, țării, progresului. Capitole incandescente, care nu se vor sfîrși niciodată.

ACASĂ LA VIDA GEZA

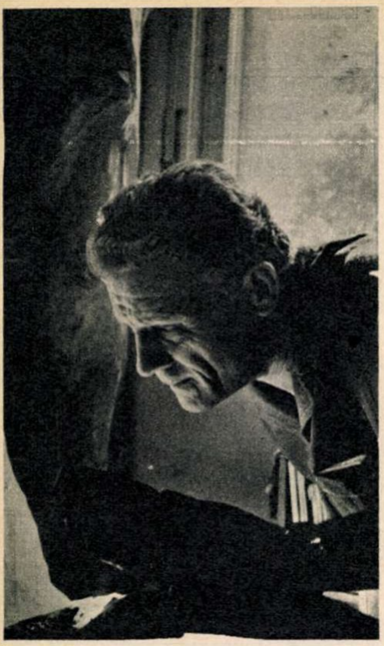

Nu cu mult timp în urmă am fost prin Maramureș. Am mers la Baia Mare, la Satu Mare, la Carei, la Sighet, la Vișeu și într-o comună, Moisei. La Carei și la Moisei mergeam pe urmele locurilor unde s-au dat ultimele bătălii pentru alungarea hitleriștilor de pe pămîntul românesc în cel de-al doilea război mondial. Prin aceste locuri l-am cunoscut pe artistul poporului, comunistul Vida Geza, marele nostru sculptor în lemn. L-am cunoscut întîi prin cele două monumente ridicate de el pe locurile acestea. Vida Geza colindă cătunele maramureșene și ascultă cu inima poveștile născute în această parte de legendă a României, dînd apoi lemnului chipul mîndrului maramureșean. Despre Vida Geza toată lumea știe că are o calitate care-l deosebește de mulți: n-ar accepta pentru nimic în lume să părăsească locurile unde s-a născut și de unde-și trage vigoarea creației și măiestriei sale.

Singulară în maniera de lucru a artistului, compoziția ansamblului «Monumentul eroilor patriei» de la Carei, descinde parcă direct din tradițiile maramureșene. Monumentul m-a determinat să deschid ușa artistului. Să-l văd, să-i aflu legăturile atît de adînci cu oamenii pe care-i ciopleşte, întru nemurire, în lemn sau piatră. Nu era acasă, așa că l-am așteptat admirîndu-i inegalabila colecție de cactuși. Cînd a venit, m-a surprins prin simplitatea cu care-ți zice «bună ziua»; prin felul deschis în care-ți privește ochii. Discuția s-a legat repede. Evident, la început despre monumentul de la Carei, închinat memoriei celor căzuți în lupta pentru curățirea pămîntului patriei de asupritorii fasciști.

— În 1964 monumentul era machetă. În toamna anului 1965, de ziua armatei, monumentul era gata.

— E diferit de «Minerul» din Baia Mare, e diferit de monumentul de la Moisei, e diferit de monumentul de aici, din apropierea locuinței dumneavoastră, din Baia Mare.

— Da. E lucrat într-un stil deosebit de acela în care se fac, de obicei, monumentele. În compoziție am folosit elemente ale arhitecturii populare din Maramureș. De pildă, poarta jertfelor e specifică locurilor noastre. Obeliscul este tot un element de inspirație populară — simbol al eternității. Basorelieful reprezintă momente din lupta partizanilor maramureșeni. Iar femeia care plantează floarea, simbolizînd începerea, pe ruine încă, a unei vieți noi, este poate, elementul cel mai emoționant al monumentului.

— Și monumentul de la Moisei?

— Cunoști povestea celor 29 de bărbați uciși la Moisei...

Armatele române despresurau, după eliberare, pămîntul patriei de cotropitori.

La 20 septembrie 1944, comuna Moisei a fost evacuată la Rozavlea — și în mai toate comunele de pe valea Izei. La nici o lună de la evacuare, comuna întreagă a fost incendiată de către hitleriști. O singură casă a rămas în picioare: cînd mergi spre Borșa ultima, cea cu numărul 851. În casa aceea, într-o cameră, 29 de bărbați, suspectați de legături cu partizanii, au fost mitraliați prin singura fereastră a casei. Lor, celor 29 de bărbați asasinați mișelește, le-am închinat monumentul de la Moisei (fotografia de jos). Acum însă mă gîndesc din ce în ce mai mult să-l torn în piatră.

...Cînd cunoști un om rămîi pregnant cu o imagine, cea care-l reprezintă. Cînd am plecat de la Vida Geza mă întrebam ce-mi plăcuse mai mult la el? Uriașa lui capacitate de-a fi pretutindeni, de-a trăi nemijlocit în mijlocul oamenilor despre care ne vorbește în sute de povești săpate-n lemn sau piatră? Bucuria sa fără margini, de-a colinda satele și cătunele maramureșene — seva existenței sale artistice robuste? Sau omul cu ochii de copil, contemporan al epocii sale?

E. SKIBINSKI

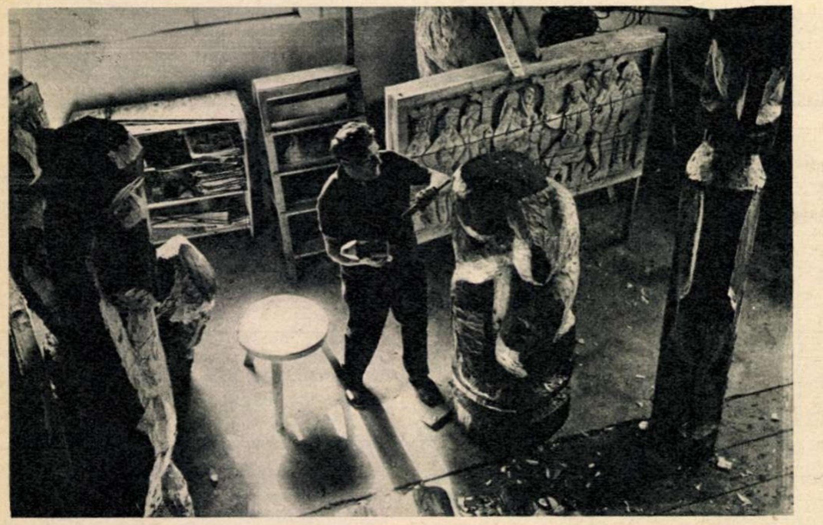

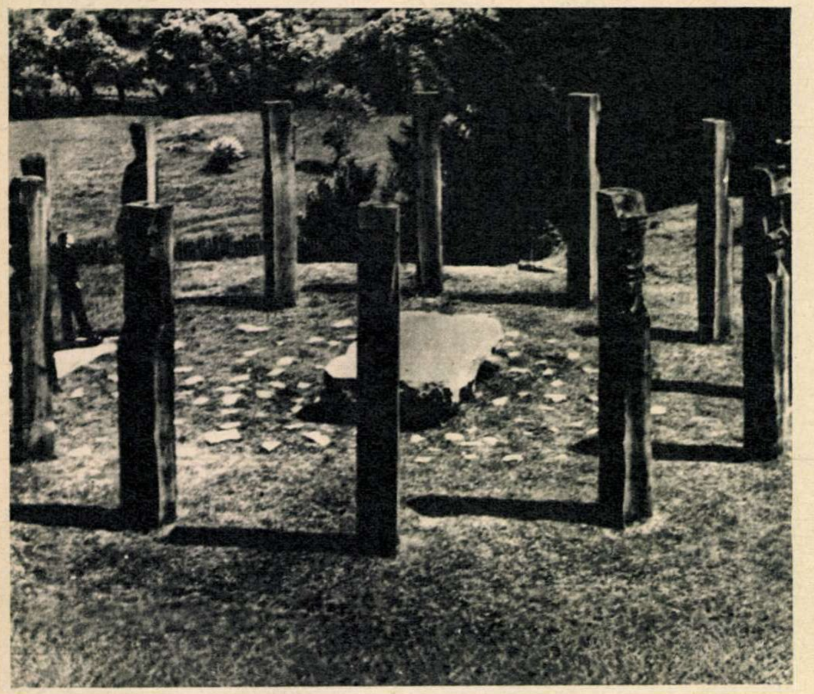

Zilele definitorii

de **ION BRAD**

Respiră țara prin toți porii
Aerul tînăr, aerul tare
Al zilelor definitorii,
Al munților topiți în mare;

Cu ochii ageri se scrutează,
Cu ochii limpezi se mîngîie,
Ca vorba să se schimbe-n rază,
Ca raza-n inimi să rămîie;

Mătasea firului ideii
Și-o țese cald în jurul feții,
Din stele și-a ales cerceii,
Din cremene tăria vieții;

Cu brațul de oțel împlîntă
Baraje clare între munți,
Ca noaptea să-ngenunche, frîntă,
Ca-ngenuncheată s-o înfrunți;

În marmura conștiinței noastre
Ciopleşte, liberă, statui
Cu chip de păsări mari, măiastre,
Înconjurate larg de pui;

Din crugul vremilor învață
Și punctul ferm și infinitul —
E țara-ntreaga noastră viață
Și stema frunții ei: PARTIDUL!

EROI AU FOST, EROI SÎNT ÎNCĂ

Sînt dascăl de aproape 25 de ani. Uneori uit aceasta și e foarte bine. Alteori, brusc, îmi amintesc, sînt silit să îmi amintesc și e mult mai... foarte bine. Acum, de pildă, cînd dintr-un plic albăstrui venit din Satu Mare un băietandru, care semnează Florin Ardeleanu, iar dedesubt așază două cuvinte — portret: «președintele detașamentului», îmi forțează cu o simplă propozițiune amintirea. «E un om cu mîini și inimă de aur» — scrie el despre muncitorul Mihai Tordas pe care l-a cunoscut într-o vizită la uzinele «Unio». Și, arătîndu-mi-l înconjurat de tinerii pe care îi instruia în fața jgheabului de metal incandescent, copilul adăugă: «Vă spun sincer, pînă în clasa a III-a socoteam că asemenea oameni există doar în cărțile de citire...» Și atunci, brusc, mi-am amintit. Omul «cu mîinile și inima de aur» mi-a fost elev. In 1944, la bariera dinspre Șoseaua Alexandriei, pe unde fasciștii încercau să se strecoare spre Dunăre din focul insurecției, forjorul de astăzi, pe atunci băiat de 9 ani, văzuse, din preajma unei colibe incendiate, gărzile muncitorești în acțiune. Văzuse focul și sîngele. Și, mult mai tîrziu, la o oră de istorie, băiatul spusese aceleași cîteva vorbe pe care dascălul le uitase și care, din plicul albăstrui, răsăreau acum aproape identice: «Am crezut că asemenea oameni sînt numai în cărți.»

Ei bine, e o imensă fericire a unui dascăl de a descoperi în cărți **oameni** și de a făuri oameni demni de a sta în paginile cărților. În arcul celor 25 de ani, profesorul de istorie găsea, adîncit acum în mit, oameni ce aparțin istoriei și legendei și pe care i-a avut în băncile din fața catedrei sale. Mihai Tordas, cel de acum 25 de ani, băiețașul care căra grenade gărzilor patriotice este descoperit în rîndurile din scrisoarea unui pionier cu aceste cuvinte care pun aurul celei mai înalte distincții pe munca oricărui dascăl: «Am crezut că oameni ca aceștia sînt doar în cărți.»

Scrisoarea nu e singulară, căci zilele acestea dăruite evocărilor, pun față în față, în cele mai deosebite împrejurări pe oamenii aceștia care au făurit și făuresc istoria cu copiii patriei. Și ei își scriu bucuria de a-i fi cunoscut laolaltă cu uimirea că «istoria nu e numai în cărți», cu entuziasmul unor mari descoperiri, ca și cum ar da cu ochii de o față nevăzută a lumii. O găsesc exprimată și în corespondența colectivă a copiilor din Lonea porniți în expediția «Lupeni '29 — Lupeni '69» și care — după întîlnirea cu veteranii grevei din «Valea Plîngerii» spun: «și parcă n-am fi învățat despre aceste lucruri, parcă acum le auzeam întîia oară...».

În zeci de locuri ale patriei brațe fragede de copii au plantat floarea de piatră a amintirii, în cinstea eroilor căzuți pentru eliberarea patriei. Desigur, este un omagiu, o pioasă îngenunchiere în fața jertfei supreme. Dar, îngăduiți profesorului care așterne aceste rînduri și care a luat cunoștință în acești 25 de ani, direct, și de aceste jertfe și de fierbintea lor omagiere, să își depună înfiorat un atestat de specialitate peste aceste mărturii: există o carte a eternității și gloriei patriei în care semnătura ultimului pătrar de veac se poate comprima în trei cuvinte: Partidul Comunist Român. Fiecare filă a acestei cronici poartă, în fiecare literă a ei, însemnarea de neșters a unui gînd sau unei inimi de comunist.

...La răscrucea acestui neasemuit August trecutul și viitorul cuprind în acolada lor destinul copiilor noștri. Ei simt aceasta pretutindeni și fiecare faptă a lor e un omagiu și un angajament, pe marginea acestei firești, dar uimitoare descoperiri pe care o fac la tot pasul și ne-o comunică înfiorați în rîndurile scrisorilor lor: «acești oameni cu mîini și inimă de aur nu sînt doar în cărți. Ei sînt înaintașii și îndrumătorii noștri, comuniștii, și noi le vom semăna, vom fi ca ei, fără nici o îndoială, cu orice preț...»

MIRCEA SÎNTIMBREANU

ROZETELE «Cutezătorii»

CUTEZANȚA INIMII

Pînă vom crește mari vom avea multe de învățat. Învățăm la școală din manuale, din cărțile de lectură și multe lucruri de la oamenii în preajma cărora trăim. Ca școlari și pionieri învățăm să cutezăm. Firește cartea ne învață mintea să cuteze. Mai ales acum cînd geniul omului cucerește cosmosul. Dar ne mai trebuie și un alt fel de cutezanță. Cutezanța inimii, a sentimentelor noastre frumoase. Și această cutezanță o învățăm de la cei mari, de la cei apropiați. Noi ne alegem, fără să știe cineva anume, cîte un model de om. Mulți ne gîndim ca atunci cînd vom fi mari să știm să cutezăm ca omul acesta, ca acest comunist, care este profesoara noastră. O știm cum a ridicat copiii satului — unii studenți acum, sau absolvenți de facultăți. O știm cît de cald ne-a vorbit despre comorile artei populare vrîncene, cum ne-a îndemnat să le adunăm. Acum avem un bogat muzeu școlar din materialele căruia s-au făcut comunicări Academiei. O știm din numeroasele activități culturale pe care le conduce în sat. A fost prezentă cu formațiile noastre artistice la festivalul folcloric din Năruja. Am văzut-o alături de femeile satului îndrumîndu-le în toate acțiunile de înfrumusețare a a caselor. Dar construcția școlii în care învățăm, n-a condus-o tot dînsa? Cîtă muncă! Cîtă grijă! De unde atîta putere? Am înțeles că aceasta e dragostea față de noi, de pionieri și școlari, față de oamenii satului. Aceasta este cutezanța pe care o învățăm de la profesoara noastră, comunista Elena Gegea.

MARIA LUNGU
și IONEL BOGDAN,
Unitatea de pionieri din Școala
generală Mera-Vulcăneasa,
jud. Vrancea

Muzeul Deltei Dunării - Tulcea

4

ILUSTRATE PE ADRESA CUTEZĂTORILOR

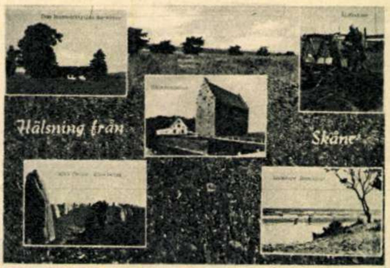

1

2

În fiecare din zilele acestei vacanțe, în redacția noastră înflorește o floare. O floare deosebită, ale cărei petale sînt frumoase ilustrate din țară și din străinătate, trimise de către pionieri și școlari din tabere, de pe cărările patriei, din satele sau orașele bunicilor. Vă prezentăm, de data aceasta, patru asemenea «petale»:

1. Din Suedia, pionierii români care-și petrec o parte din vacanța lor în tabăra internațională de la Hammenhog vă transmit calde salutări. «Ne simțim foarte bine aici, sîntem înconjurați de gazde cu multă căldură, prietenie și amabilitate» — ne scriu ei.

2. «După ce am pedalat pe drumurile Ungariei, Cehoslovaciei și Austriei, ne apropiem acum de Iugoslavia — ne informează vestiții cicliști de la Școala generală din Micfalău. Sîntem sănătoși și încîntați de excursia noastră pe biciclete și abia așteptăm să ne împărtășim impresiile colegilor noștri din țară.»

3. De pe însoritul litoral, din tabăra de la Năvodari, pioniera Luciana Bădilă de la Școala generală nr. 7 din Sibiu ne-a trimis această vedere, împreună cu un fierbinte salut adresat tuturor pionierilor. Ea vă dorește din toată inima o vacanță cît mai plăcută și mai reconfortantă.

4. Și tot de pe malurile Pontului Euxin, din Tulcea de data aceasta, Sandu Costescu lansează către toți cutezătorii aflați pe cărările vacanței, o patetică chemare: «In drumurile voastre, nu ocoliți Delta și Tulcea. Aveți de văzut pe-aici, pe la noi, o mulțime de lucruri deosebit de interesante, iar pentru cei care nu vor avea timp să se avînte în împărăția apelor și-a stufului, le stă la dispoziție, în oraș, un bogat muzeu al Deltei.

ROMANIA
LITORAL

3

MOMENT DE CINSTIRE

Era o iarnă grea. Viscolul bătea de zile și nopți acoperind casele și drumurile. Cînd s-a potolit vifornița, Homorodul și Ardudul s-au pomenit complet izolate. Legăturile între oameni au încetat să mai existe. Firele telefonice s-au rupt. Pătrunderea mașinilor, a trenurilor era imposibilă. Momente grele s-au abătut asupra oamenilor.

În fața imensității albe parcă nu era nimic de făcut. Și totuși, trebuia întreprins ceva. Acolo erau oameni, trebuiau ajutați... Dar cum să pătrunzi?

— Vedem noi, ne-om descurca... au spus doi bărbați în puterea vîrstei, și-au plecat liniștiți, cu pași apăsați, așa ca și cînd ar fi mers la lucru, la fabrică.

— Cum ajungeți, restabiliți legătura telefonică! le-a strigat cineva în urmă.

S-au depărtat...

La poștă, la telefoane s-a lăsat grea liniștea. Unii știau drumul pe care îl aveau de străbătut în doi: 12 km printr-o pădure mare, întunecoasă. De cîtăva vreme, se auzise că de sus, din Munții Codrului, coborau haite mari de lupi... Și viscolul începuse iar. Nimeni nu vorbea. Așteptau. Din cînd în cînd priveau ceasul din perete. Vremea parcă își oprise mersul... Coborau umbrele nopții și nimic, nici un semn.

Spre ziuă, telefonistul de serviciu tresări: țîrr, țîrrr... sună prelung telefonul. Omul ridică receptorul:

— Alo!... Alooo, voi sînteți?... Ați izbutit?!

Legăturile fuseseră restabilite. Doi comuniști au ajutat ca viața să-și reia cursul normal.

Un fapt obișnuit pentru cei mari. Pentru noi, pionierii, un exemplu de cutezanță, un prilej de cinstire.

ALEXANDRU TINCU, cl. a VII-a
ECATERINA TINCU, cl. a VIII-a,
Școala generală nr. 4,
Satu Mare